

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת וירא תשפ"א

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטרסים:

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית ברסלב

ליבערטי
Heichal Hakodesh
Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

היכל הקודש בארא פארק

Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

Visit Our Web Site:

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

חיזוק פאר די
אידישע שטוב
212-444-9169

קול
ברסלב
212-444-9191

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי
טעלעפאון מעסידזשינג
347-630-2876
אימעיל
chizikyomi@gmail.com

עירובין. פרק מגיני – כיצד משתתפין דף פר עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
הוספת הוספת

בני עליה – דגדיבו ומרפסת טובא, אבל דרך מרפסת זו עולין וירודין, ותל שבחבר שזאה גבוה עשרה שני הולעיה עשרה דעיו לזה בשלשלו ולזה בוריקה, ותני דבני עליה מותרין בו. הדין במרפסת, כון שיש בה דירין, ולדיריהו היו האי תל שבחבר שער לון בתוך עשרה. אי נמוך לא בגוה ברום פחות מעשרה. לזה בפתח ולזה בפתח הוא – ותרווייהו עיני איחסוריה היה. דתא

סחם מרפסת לזה בגיבה טובא. אף לחצר – 1
כלומר: שתי הדירות שולטות בו. הולעיה 2
על זה. וכו. נמי בסתמא – דמאי לחצר – אף 3
לחצר קאמר, ובריווי מרפסת עסקין. מרקתי 4
סיפא מופלגת – אפילו גבוה עשרה חז לחצר. 5
אי נימא – דשרי ליה לאשתמושי. אמאי – נהי 6
נמי דמאי מרפסת פתח עיניה רשותא תרווייהו 7
היא. ולאו מרפסתו עתמיש בקשת לחצר בוריקה 8
גובה, ולעליה בוריקה את שך החפלה 9
ובשלשול את המנוכות. נהי דלשמואל לשלשול 10
לגבי וריקת גובה נוח הוא, הכא דאיכא לשלשול 11
חריקת מים – שוין חז לוריקת גובה, ואמאי 12
לחצר. אלא – על ברוך אף לחצר. ואסורין. 13
לרב נמי, דמתוך לה בריווי מרפסת, מאי לחצר 14
דקתי – אפדית בטאן אף לחצר קאמר. 15
ואסורין, חולית הבור – או שיש בחצר סלע 16
למרפסת – אק סלקא דערך לבני עליה 17
קאמר, וקשיא ליה. תינח סלע – דיהי לבני 18
מרפסת כפתח, שעל גבוי הוי תשמש ירידה, 19
וגבוה שיה ליה חז. אלא בור – משלמלי 20
הימנ – תשמיש גבוה בשלשול הוא אפילו לבני 21
מרפסת, שדרי מקרקעיהו דולין, ושבע מינה 22
דהואיל ולבני חצר תשמיש בוריקה. שאין 23
יכולין למלאות אלא אם כן וורקין לה למעלה 24
מן חולית – היענין לה לבני מרפסת 25
דבשלשול, בשמואל. מילתא סיים – דהוי פתח 26
לבני מרפסת. כרטיבאל – שדון מוקצין מחמת 27
איסור טביל, ואסורין לטלטל. הוסיף דבעל – 28
שאנו חסרי. ולמה לי למיתנא – תרוייהו, הואיל 29
וברטיבאל מוקפת לה, כשלמאי אי אמתר בהו 30
מים קאמר – ואסורין בור לאמעשה דאף על 31
גב דבשלשול הוא לבני מרפסת – אפילו הכי 32
לבני חצר דתשמישיה בוריקה – נתח חסדי 33
ליה לשלשול ומרפסת, אלא השתא, דבר 34
וסלע ענידן תשמישיהם על גבן – תרוייהו למה 35
ליז לייתי סלע ולא לייתי בור הואיל וסוף סוף 36
כרומיא סלע בעית לאיתני. נהי דבר הכי 37
סלע לא מצי למיתני – דאם כן היה אמיתא בבור 38
סחם קאמר – דהכי אסורין סלע. לגלוי עליה 39
דברטיבאל עסקין, אלא סלע בור ליתני: 40
הכי גרסין, צריבא ותי תנא עלע דליבא למיזבי ב' – ולא גרסין: אי גנא בור אבל 41
סלע לא – דהו בור בלא סלע לא מצי למיתני, כדפרשיה. פתוקנין – דשקיל מעידיה 42
דחסי, ואתו ליה לשלשול. ולא עירוב – פלוג על אלו. בעשרה תחתונים – בכותל היבט 43
בוצר, חציר משתמשין, דלדידהו בוצר, ולבני עליה בשלשול. בעשרה תלונים 44
– שך מותחל לעליה, אנשי עליה משתמשין – דסמוכין חז לבני עליה, והוי לדידהו 45
פתח – ולבני חצר בוריקה, וזו – הובלע חוץ לכותל למעלה מעשרה. קא סלקא דערך 46
עליה גבוה חובא עסקין, והוי למעלה, לאו כן קרקע נודד, אלא הכי קאמר 47
למעלה – מתחלת פתח עשירי, כשתמודין מן העליה ולמטה עשרה – דהיינו כרובתי 48
ירשא בעשרה עליונים אנשי עליה משתמשין, האי דביני בני – שבין עשרה עליונים 49
לעשרה תחתונים, דהיינו לחצר בוריקה ולעליה בשלשול. אסור – תרוייהו, כרב. בכותל 50
תשיע יש עסקין – דליבא בני בניו, דכל למטה מעשרה ירידה – לחצר פתח 51
ולעליה בשלשול, וכל למעלה מעשרה ירידה – לחצר בוריקה ולעליה פתח. ובכותל 52
עשרה לא מצי לאוקמינה – דאם כן משענין מינה ראש עשיר דלוח בשלשול ולזה בוריקה – אסור. דהא לא שרי אתא קטא אלא למעלה ולמטה. ובזו חזר ארבעה עסקין, 53
דבערז מהכי לא היה רשותא, ומקום פטור הוא, וכליל תחבא וכליל.

הכ"י נמי מסתברא מדקתיני סיפא כר – אמור רבינו יצחק. דהאי גבי נמי מסתברא ליתא 1
אלא אליבא דשמואל דקא, דסבר אדם אוסר על חבירו דרך ארזי בשמעתין, אבל 2
לרב, דאמר. אי אדם אוסר על חבירו דרך ארזי – הויא את לחצר דקא, ומתריין, ובג 3
האמר: למה דחוצרן דלרקק הכי נמי מסתברא מסיפא דסיפא פחותא בטאן לחצר, ונמי 4
חולית הבור היה מצי דלרקק דאף לשמואל הוי 5
פירושו אף לחצר, דהא חולית הבור הסלע 6
דקתיני גבוהה עשרה פרסוים, על ברוך שבגובה 7
החולית עשרה עשרים משפת הבור, דהיינו 8
מקרקעת החצר, מודחישיב לזה חצר בני בוריקה, 9
ואם כן, בן י קתיני עלה פחות מלמטה. 10
שהחולית פחות משדו מעשרה – אם כן, מראש 11
חולית עשרה עשרה עשרה עשרה, ואם כן 12
לא הוי לבני חצר דקא, ולבני חצר הוי נמי 13
בשלשול כמו לבני עליות, דאין לחלק בין שלשול 14
עשרה לעשרים ויש לומר. דבכל מקום לא היה 15
ליה למתני לשמואל אף לחצר, גבי חולית הבור. 16
נתיי דקתיני עשרה עשרה עשרה עשרה, מכלי מקום 17
תשמש שעל הסלע וראש החולית הוי דקא 18
לחצר לשמואל. אבל לרב – אבולוחו הוי, אף 19
לחצר, הוה ליה למתני בחולית אף לחצר. ולחכי 20
מיייתי מסיפא דסיפא דלשמואל נמי הוי החם 21
פירושו לחצר אף לחצר, בין סלע בין קרקעית 22
הבור, כמו שצריך לומר לרב גבי פחות בטאן 23
לחצר.

בור מאי איכא למיטר – אם תאמר: דרב נמי 1
יהי לבני מרפסת בשלשול חצר חצר 2
בוריקה וישלשול, דאמר לקמן (פ.א), כיון דלוח 3
בוריקה ושלשול וזה בשלשול לחדיה – בלוח 4
בוריקה ולזה בפתח דמי ויש לומר: דלקמן בוריקה 5
בפתח ארזי, דהוי דרך ארזי, אבל בוריקה 6
גובה ושלשול – לא עריך לרב משלשול לחדיה. 7
אין גראה לרבינו יצחק חילוק זה, דאם היה אדם 8
אוסר על חבירו דרך ארזי לרב – לא היה מפלגי 9
בין וריקת גובה לוריקת ארזי, מדפריך ליה רבי 10
אליעזר לקמן (פ. ב) ויהו רב דאדא דאבי לוח 11
בוריקה בשלשול, ונראה לרבינו יצחק דהא 12
דאמר לקמן שאני הכא בין לזהו רב וזה בוריקה 13
כלמה. בוריקה ולוח בפתח דמי – דהיינו הוא 14
על חבירו דרך ארזי בפתח דמי ויש לומר: דלוח בוריקה 15
לחודיה ארזי, אבל לפי דהוסקא הוי טעמא דרב 16
משום דאין אדם אוסר על חבירו דרך ארזי – לא 17
נאמר בוריקה בשלשול ושלשול וזה בשלשול 18
לחדיה כלוח בוריקה ולוח בפתח דמי, אלא היה 19
לוח בוריקה ושלשול ולוח בוריקה כלוח בוריקה 20
ולוח בשלשול, וזה לחלק בינום פחות שדוה חבר וקושקה לקמן, ועוד יש לומר: דלוח בוריקה 21
ושלשול דלקמן – איכא שני עיני וריקה, וריקת ארזי וריקת גובה וזה הכא ולזה בשלשול 22
לחדיה, ולזה בוריקה גובה ושלשול או בוריקה ארזי ושלשול – שנייהם אסורין. 23
כיון דא כדסרא אסירא בי בלמיני אסירא – דכיון דרב תנייל בשבת, ואינו ממעט, ומסיק 24
בפרות של טבל דאין ניקליו בשבת, ולא דמי לעני תענית לפנותו דאמר לרע (ע.א), 25
דלא חייץ – וכיון ועריה לפנותו לא נבטל כלל חרצה הופסיק בין שבת וצירותו, אבל 26
למעט גובה עשרה, ולעליה למרפסת – כיון דאין ניקל בשבת, מעמעט, אף על גב 27
דערוד לפנותו כמו כפח ספסל דאמר לרע (ע.א) דמעמעט.

תא שמע אנשי חצר אנשי מרפסת כר – לא גרסין תנן, דאינו משתב בשום מקום, אלא 1
תא שמע גרס. וכן שתי הוטרואות כר, פריש רש"י. לא גרסין וכן, ורבינו תנאל גרס 2
לה, דארשיא קא, דקתיני בפירקין "גוטרוא שזאה למעלה מן בני". 3
לא 4

עירובין פרק מגיני – כיצד משתתפין דף פר עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
הוספת הוספת

קכח

עירובין. פרק שמני - כיצד משתתפין דף פד עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל - שטיינזולץ" תוספות

לא מביאי קאמר - בדמשאל לרב קנט עשו לעליונה בר - לאשמעניה לזה בוריקה וזה בשלשול שניהם אסורים. אלא השתא, דקיימי בנו עשרה - מה לי עשו לעליונה, מה לי עשו לתחתונה כר פירש רשי"י. ולרב אדא בר אבהו נמי, דקאנקא בבאין בני תחתונה דעלינה למלאות - קא שמשע לן אפא. אי גב על דאמר בסוף "כיצד מעבידין" (ט.ג.) דסולם תורת מרצה עליו, ולא אסר, הכא. לעבן ליחשב תשמש בנתח כלה בשלשול וזה בשלשול אסיר.

גה הסנוך לרשות הרבים - פירש בקונטרס שאינו מוקף חצר בכל צדדיו, אלא עידו אחד רשות הרבים, וסתם גג גבוה עשרה ויש שם מרפסת ולא גבוהה עשרה מירשת הרבים, ומנהגו עליו גלגל ופחות משרה ודא רל. אלמא, אף על גב דלמפתח כפתח, ולבני רשות הרבים אינו ראי כיון דמרפסת ורשות הרבים בנו עשרה דהרדי קיימי - דאי לאו הכי שמשאל ודא ראי הונו נבוכדנאסר מונפת היא למעלה ופחות בעשרה אמות לרשות הרבים. דאי לא מונפת היא סביב כיון דלא גבוה עשרה - ברמילת היא, וסולם לא מתי, ובא דתי, דקא מטלטל מברמילת לרשות היחיד. וקשה לרבינו תמוך לתלמידי בשש מרפסת פן רשות הרבים לגג, דאני מניח הכא מרפסת כלל. ועוד, אי מרפסת מונפת - היאך בני רשות הרבים אסורין עליה ועל הגג ואי לרבא גיפסי - היא לא ברמילת, והגג נפרץ לא בעשרה, ואי בלא מרפסת איירי, וקאי גגה בתוך עשרה, אם פן דרמילתו ואומר רבי מרזק

דמיירי שפיר בלא מרפסת ובני רשות הרבים משתמשים בו לפי שאינו גבוה עשרה ואומר נפרץ במלאו, ובגון שפירוח הגג עשה או כל הגג למטה משרה יש לו מקנה ופחות לרשות הרבים בעשרה או פחות, וקאמרין דרביך סולם קרית ליתיה, אבל בלא סולם - אי בני חצר רגילים בו ומבטלין מננו בני רשות הרבים שדריגלו להשתמש יורדו, ומשוי לזה (חז) קרפי אסור למטלטל מננו לחצר לבנו, ולרבי שמעון נמי, כלים ששבתו בבית אסור להולץ מתצור לגג, כיון דנעשה קרפי, ודאי למי חצרו או מבני שפוחים לרשות הרבים בעשרה, דאין בני רשות הרבים אסורים עליו ודחתם - איבא יורדן, גמורין, ואין פן לבני רשות הרבים לבטלם, וקא אמרין: דילמא בביתא אסורא דריגילין דרזיח שם בני רשות הרבים כשהם עיפין, אף על פי שגובה עשרה - שמשוי קל הוא. כדפירש בקונטרס, ותשמיש נחת, ולא דמי לרשות שבין שתי חצירות לזה הפתח ולזה הבוריק - דחצר אין משתמשין בו כבובעים אלא בכלים כבדים, ורבינו חם מפרש בענין אחר: גג הסנוך לרשות הרבים גמורך בתוך עשרה - צריך סולם קבוע לתחתיו, דכיון דתוכו רשות היחיד הוא, ולא דמי לשאר ברמילת, וסולם קבוע שבתוך מונעם פן ברמילת שבתוך, דלא הוי ברמילת מעליא, ורייק סולם קבוע - אין סולם עראי - לא. אף על גב דרבי עירי סולם עראי הוי תשמיש נחת פלי חצר מבני רשות הרבים, דלית ליה לבני רשות הרבים אפילו סולם עראי, ואפילו ויכי, כיון דבתוך עשרה קיימי - אסיר, ודחי בר אפאל ולבני רשות הרבים נתיב חצר - אפילו סולם, ודאש של אדם סנוך לזה הוי תשמיש נחת בלא סולם כלל, כלבני חצר כסולם, ולהכי צריך סולם קבוע לתחת ברמילת גרוע בזה, דחיו תוכו רשות היחיד.

ומנהגו ערוך לזה, ופחות מעשרה חזר הוא. אלא: אף על גב דמרפסת כפתח, ולבני רשות הרבים אינו ראי, כיון דמרפסת ורשות הרבים בנו עשרה דהרדי קיימי - אסיר אהרדי, אי לא יכי - טעמא נאני ואני: הנוכו מרפסת מונפת היא למעלה, ופוחה כעשר אמות לרשות הרבים, דאי לא מונפת היא סביב, כיון כלא גבוהה עשרה - ברמילת היא, וסולם לא מתי ליה, דקא מטלטל מברמילת לרשות היחיד. כבפסא ומורא - שריגילן לתת עליו בחול כובעין ומעופרת ותשמיש נוחה הוא ונתן לום למשאי קל כזה, וואף על פי שאינו ראי לום ליתוף משאי כבד, כדאמר ב"ציצות השבת" (שבת ת.א.) תשעת חזו לכתוף, אבל עשרה חזו לכתוף, אלא חזו לתשמיש נוחה הוא ונתן לום למשאי קל כזה, וואף על פי שאינו ביות החמה נטלין כובעין וסודרן מראשדן עד שיפוח הרוח בהן וקב, אסירי עלייהו ואפילו לא קיימא מרפסת בנו עשרה ולא דמו לרשות שבין שתי חצירות לזו הפתח ולזו הבוריק - דחצר לזו תשמישיתיה בתוי כובעים קלים, אלא בכלים כבדים ויכי גבוה כותל עשרה, לא חזו לתשמישיתיהו דחצר ונתנון אותו לזו שפתח, אבל לזו שפתח, וכן חזו, ודאי דמוקף לתת ארבע נתיב גגה פחות ברמילת, דכל רשות הרובה ארבעה ואינה נבונה בעשרה אצל רשות הרבים - ברמילת היא, וכן דחי ורבי חזו - סולם מתי מנאי ואני שמעתי: בנו עשרה דהרדי - שאינו רחוק מרשות הרבים עשרה, ואי אפשר לומר כן, שא לא שיערו חכמים עשרה לשבת אלא גבוהה, ולא שיערו ארבעה אלא במשך.

"אבן ישראל - שטיינזולץ" רשי"י

שרי נזושראות - ומתנין היא: נזושרא שהיא למעלה מה היס. שני זיזין בולטין מן העלייה שעל שפת דמה, וקובעין נסרים מזה לזה, וחי חזושרא. וכן אנו ממלאין מננה בעבת. לפי שהפחות רשות היחיד שנבנה דרובה רחבה, וחיס חזושרא. אלא אם כן עשו לזה מרצה עשרה, בין למעלה בין למטה. שזוקקין נקב ארבעה כעין פי בור, ועושין מרצה סביבותיו למעלה או למטה

ומשלש דלי וממלא, וחשבו כאלו פוח המרצה וזרדו וסוחמוך עד תחתו, כדאמר בפירק קמא (ד.א.כ.) קל דאז שזוקלו תרבוים במים שמרצה תליה מותרת וכן: וכן לא גרסין. שתי נזושראות זו למעלה מזו - ואין מנוכות זו על זו, אלא משוכות זו ומנגד זו בתוך ארבעה ועשר לעלינה תבק המרצה, ודאי עשו לתחתונה. ולבני מרזיקין בני תחתונה דלי שחן על מציאות העלינה, ויורד לנקב, ומשלשל ומשך ועלה, יתחון אסורין - למלאות, ומפיש שרשת שחורין ושלוחות בו, וכגון שעשו אותה מרצה בשותפות, כדמוקמין לה בפירקין לקמן. אלמא: לזבני בשלשול, לזבני עלינה תשמש מילוי זה ושלשול, וקנתי שחורין אסורות, וכל שכן לזה בשלשול וזה בוריקה לחדרה, בבאין בני תחתונה - וערוך בשלשול דרך עלינה למלאות, ולתרוייהו בשלשול, בגין דקיימי ב עשרה דהרדי - שאין עלינה גבוהה מתחתונה עשרה, ואף על גב דאבתי לזה קבוע ולזה בנתח הוא, שיש מקנע זריקע עם השלשול, ואמר שמואל לעיל דכל תשמש שהוא נחת לזה מזה נתנין אותו לנחת - לא תיקשי, דטעמא דבא לא מושו תשמיש, אלא כיון דשום רבנו עשרה דהרדי קיימי - אי ביה רשות שלישית לזו כלא, זו ואפילו לזה הפתח לזה בוריקה, שאין חלוקת רשות בניהן, וכן אמרין רשות שלישית הסמוכה לשתיים לזה בנתח ולזה קבוע ביה לזה בנתח - ותי מילי דיבא דשתי הרשותות חלוקת גבוהה עשרה כגון חצר ועלייה, ובגון שתי חצירות המובדלות עשרה גבוהה קרקעית, או מרצה עשרה בניהן, או חרץ עשרה, וליא מיכניא קאמר - כלומר, וכי תימא דחיל ובתוך עשרה קיימי, וטעמא משום דאין לזו רשות בלא זו, ולא לאשמעין לזה בשלשול ולזה בוריקה נתנון אותו לזה בשלשול - מה לי עשו לעלינה מה לי עשו לתחתונה. לא מיכניא קאמר לא מיכניא עשו לתחתונה ולא עשו לעלינה - דאיבא לאוקומי טעמא דאסורא משום תשמיש השדה, דהא סמוכות הן במשך הובתל בתוך ארבעה טפחים, כדמוקמין לקמן (דף פח), וגבוהה נמי בנו עשרה דהרדי, אלא אפילו בו - דחיו לזה בשלשול, ולזה במקנע זריקע שלשול, ליתבית לזו תשמישיתיה בנתח - כדשמואל, וחילי ומקנע קשיי יש לזה מזה, קא שמשין לן דרבינו כו' אסר אהרדי - בלא שום טעם תשמיש, גג הסנוך לרשות הרבים - שאינו מוקף חצר לכל צדדיו אלא עידו אחד רשות הרבים וסתם גג גבוה עשרה, צריך סולם קבוע - פן העלייה לגג, ולתחתיו לטלטל פן מונפת לגג, דאי עביד ליה סולם - גלי דעניה וסלקיה לגג מבח רשות הרבים, ואיהו נחא ליה לאשתמש ביה, סולם עראי - כיון דנסתקל ליה כמאן דליתיה הוא, סאי מיכניא - הא גג זה אנו תלמידי בני רשות הרבים כלל, לאו משום - דרבחי עסקין ולא גבוהה מרפסת עשרה מרשות הרבים

ומנהגו ערוך לזה, ופחות מעשרה חזר הוא. אלא: אף על גב דמרפסת כפתח, ולבני רשות הרבים אינו ראי, כיון דמרפסת ורשות הרבים בנו עשרה דהרדי קיימי - אסיר אהרדי, אי לא יכי - טעמא נאני ואני: הנוכו מרפסת מונפת היא למעלה, ופוחה כעשר אמות לרשות הרבים, דאי לא מונפת היא סביב, כיון כלא גבוהה עשרה - ברמילת היא, וסולם לא מתי ליה, דקא מטלטל מברמילת לרשות היחיד. כבפסא ומורא - שריגילן לתת עליו בחול כובעין ומעופרת ותשמיש נוחה הוא ונתן לום למשאי קל כזה, וואף על פי שאינו ראי לום ליתוף משאי כבד, כדאמר ב"ציצות השבת" (שבת ת.א.) תשעת חזו לכתוף, אבל עשרה חזו לכתוף, אלא חזו לתשמיש נוחה הוא ונתן לום למשאי קל כזה, וואף על פי שאינו ביות החמה נטלין כובעין וסודרן מראשדן עד שיפוח הרוח בהן וקב, אסירי עלייהו ואפילו לא קיימא מרפסת בנו עשרה ולא דמו לרשות שבין שתי חצירות לזו הפתח ולזו הבוריק - דחצר לזו תשמישיתיה בתוי כובעים קלים, אלא בכלים כבדים ויכי גבוה כותל עשרה, לא חזו לתשמישיתיהו דחצר ונתנון אותו לזו שפתח, אבל לזו שפתח, וכן חזו, ודאי דמוקף לתת ארבע נתיב גגה פחות ברמילת, דכל רשות הרובה ארבעה ואינה נבונה בעשרה אצל רשות הרבים - ברמילת היא, וכן דחי ורבי חזו - סולם מתי מנאי ואני שמעתי: בנו עשרה דהרדי - שאינו רחוק מרשות הרבים עשרה, ואי אפשר לומר כן, שא לא שיערו חכמים עשרה לשבת אלא גבוהה, ולא שיערו ארבעה אלא במשך.

קט עירובין. פרק שמיני. כיצד משתתפין דף פו עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – אשתינולין"
רש"י תוספות

1 פנו מקום לכן מאתים מנה – כלומר: מקום חשוב יותר, כן גדולים לפי כבוד עשרה.
2 אביו של זה – בנינים, בכלים הללו – בגדלים הללו, שאין ראה עשיר כל כך, אימתי
3 יושב עולם – בזמן שיש בו עשירים, שנולמן וזומנין מזונות לעניים, והם יצטרחו. וכן
4 – לכן מזונות. מן זה של חמשה = בקביליא, דואי תפסת יד, דבר הניטל בשבת
5 – אינו תפסת יד, ואוסר, דאי בעי – שקיל
6 ושדו לה לבראי: עשירות – שיהיה שדו בירא תחובות
7 גדולות. **משנה** היה זה אוסר – דרודה כל אלא
8 בעלים – שמה דרדה, אינו אוסר – דלאו
9 שמה דרדה, רבי יוסי – נמי סבירא ליה לאו
10 שמה דרדה, מיהו, נברי אוסר שמה ובא היום.
11 התיב – דרדה דרית ביתו מלוב. **גמרא**
12 ודקא בתו – דרדיבא אישד דרדיי אצל חנוני.
13 אלא בנו – אלא אדם מסיה דעתו מביתו לודו
14 אצל כלתו, שמת תחוקטק ורצא. כלמא – רב,
15 כנון חנוני, נורייא – נקבה, כנון כלתו.
16 **משנה** בור שבין שתי חצירות – חציו בור
17 וחציו בור, אין מפלאין חינו – שזה ממלא
18 מרשות חבירו אלא אם כן, בור כל מפלשה –
19 כנמיא פפרש, בין מרחק אוגנו – אף על פי
20 שאינו נועת בנימ – קל הוא שאחזקה חבמים
21 במים, דאמר ביה דהו אדחת למחיצה, וככלר
22 שתחא בתוך אגון הבור, שתרעה כל תפסקה, וכן
23 הובלל שבנימם – משפסקת בין החצירות
24 ומפסקת על פני הבור, ואף על פי שאינו
25 נבסח לתוך אוגנו. **גמרא** לפשה – דקאמר
26 בית משאי, לפשה משש – סמוך למים, ואין
27 צריךין ראשי קנים ליגע בנימ, למעלה –
28 דקאמר בית הלל, למעלה פפש – סמוך
29 משפטו ממעלה אלה ירעה – דוד בתו, וזה וזה
30 כבור – אפילו בלית הלל בצריך שתחא, וכן
31 מדיעה עשרה מאגון הבור ולפנים, ורב יהודה
32 אפר למעלה – דבית משאי, לפשה מן המים –
33 שתחא אצל הבור, וזהו הפלל בצריך שתחא, וכן
34 למעלה – דבית הלל, למעלה מן המים –
35 ובדאי מקילי, שאין קנים צריךין ליגע בנימ,
36 אבל למעלה חנוני – לא, מעלה רב יהודה
37 דאז משה דרב חנניא – דעריבי טיא – תחת
38 המחיצה, הא עריבי טיא – על המחיצה
39 פעמים שהמים עומקים מעלה, ודעריבי טיא
40 קנים – וליענונים, שכל עשרה יורה רבי
41 אליבא דבית הלל דאמר למעלה מן המים
42 סמוך למים, אבל רוחק מן המים לא, טיא טיא
43 למעלה למעלה – דהוא רוחק מן המים רב
44 שאין מחיצת הפסק ניכרת במים, ועריבי טיא
45 להדיא, למעלה מים, טיא טיא איבא דרי אין
46 גונעין בנימ, ששק ראשי הקנים –
47 התחתונים ובדאי פליגי, דבית משאי בעי
48 מחיצת המחיצה עד התהום, ובית הלל בעי
49 היכר מחיצה, קורה ארבעה מרתב בחורבה –
50 קורה התחובה מחומה לתומה בחורבה, כדרך
51 חורבת הנפילות, ונשארים כון קורות ושי
52 הרבה ארבעה והיא מוטלת על רובה –
53 מותר לטעול התחובה דאמר שני חודיה וירדו
54 וסומקו, דסבר לה רבי יששעאל ברבי יצחק,
55 דאבו ולקמן עמוד בור מזה תחובה מותר
56 ולית הלכתא וליכתי וליכתי נקט ארבעה, וכן
57 אמרת חורין וירדו וסומקו – תיא כן חלל
58 המחיצה ארבעה, ומחיצה העשויה לפחות
59 מחלל ארבעה – אינה מחיצה.
מרתב

דעריבי מיא – פירושו: ואין היכר הפרשה ביניהם, אלא אם שי היכר, אף על פי שהמים
באים מצד זה לצד זה – לא קפיד, דאז היה קפיד – לא היה מועיל אפילו מחיצה
של ברזל, כדאמרין בימי שהוציאונו ממצרים (עירובין פ"א)
צריך שיראו ראשי קנים למעלה מן המים טפח – ואין טראה הקנטרס דבית
שנאי בעי מחיצה מפסקת עד התהום, אלא
עשוקא עשרה טפחים מתוך המחיצה, ואפילו המים
עומקים הרבה, ועריבי טיא מותרת המחיצה – בני
בבאי לבית שמאי, כיון שיש היכר מחיצת עשרה
מרתב, ובית הלל בעי היכר מחיצת עשרה
למעלה, חוץ מן המים, ועשוקא בתוך המים כדקאמר.
קורה ארבעה מרתב בחורבה – פירש
בבבסרס: דמרתב נקט רוב ארבעה, וכן
אמרת חורין וירדו וסומקו אין בין הלל
המחיצה ארבעה, ומחיצה העשויה לפחות
מארבעה חללה – לא שמה מחיצה, משמע מתוך
פירושו יכתיב אין בו ארבעה בני היה אוסר פי
הקרה יורד וסותם מרוח אודה, אם הוי שאר
החירות ומקפת מחיצה, ודאא עצמו פירש קורה
ארבעה מרתב בנימ בנימ בור שתי חצירות,
ונתן על רובה באמצע הבור למעלה, ולדבריו
התם, למח צריך שן קורה ארבעה כיון
שהחירות ומקפת מחיצה, ואין צריך כי אם
לתפסקי, ועוד: קיימא לן רב, דאמר פי הקרה
יורד וסותם, וקיימא לן נמי כרבא לבני אבאי
דקורה מרוב היכר, ולא משום מחיצה – היינו
במים דבקררה שאינה רובה כי אם טפח לא אמר
פי הקרה יורד וסותם עד שיהא רובה ארבעה,
והכי נמי מוכח פסק קטא רשבי (ט"א), ובי
אספספא ליה תיקר בעיני דרבה ארבעה בני
דקאמר כנון שקרה בשתי קורות, ואין באחד
ארבעה כו, ולאבי נמי, דקא אמר קורה משום
מחיצה – טראה לרבינו יצחק דלא יחי אלא
מדרבנן, כמו למאן דאמר היכר, אלא
דסבר אבאי משום היכר לא הוי מותרין ובמים
את המביא, אלא שעשאה מחיצה דפי הקרה
ולא הוי "קורה משום מחיצה" פירושו כמו לוח
משום מחיצה, דהוי דארייתא, כדאמרין פסק
קטא (י"ב), הבשירו בלוד – (הורק לתוכו חייב,
והוא דקאמר פסק קטא נה) שם אפולתיה
דרב יהודה, דאמר מביי שאינו ראוי לשתוק,
הבשירו בלוד – הוורוק לתוכו חייב, הבשירו
בקורה – הורוק לתוכו פטור, אלא: לא יחי אלא
מחיצה, וקורה משום היכר, אינו כן למאן דקורה
על כדרך משום היכר ולא משום מחיצה, דאפילו
הוי משום מחיצה – הוורוק לתוכו פטור, משום
דלא הוי מחיצה אלא מדרבנן, אלא: כלומר: לוח
– דהאי משום מחיצה, אבל קורה – מניע
למינו משום היכר, ומיהו, רב יעקב בר אבא
שקטשה שן, על רבא מניע על כן נבאר רבי
יהודה, דאפילו קורה משום מחיצה דארייתא –
טועה היה, וליתא, דאפילו למאן דאמר משום
מחיצה – לא הוי אלא מדרבנן, כן משמע בסוף
"כל גגות" (גמא) דמוכח אבאי לרבה כברייתא
דיתר על כן, דשתי מחיצות דארייתא, ומחיצה
דקורה מנאן וקורה מנאן אף על גב דבבא רבי
דקורה משום מחיצה, אלא ודאי לא הוי אלא
מדרבנן, מיהו, שי לדוד: ולדבריו ורבה קא
מותיב, דסבר דרדייא משום היכר,
קורה

פנו מקום לכן מאתים מנה. אומר לפניו רבי ישמעאל
ברבי יוסי: רבי, אביו של זה לא אלק ספנות בים
וכגון אלק עיריות בנפשה! אומר לו: להשתגע אצל
אביו אומר לו: אל תשנהו בפבלם הללו לפני רבי
מכבד גשירים, רבי עקיבא מכבד גשירים. כדרך
רבא בר מרי: "ישב עולם לפני אלהים חסד ואמת
מן וצדקה", ואמיתי ישב עולם לפני אלהים – בזמן
שחסד ואמת מן וצדקה. רבא בר בר חנה אמר: כגון
יתד של מתישה, אומר רב נתן, הניא דבי שמואל:
דבר הניטל בשבת – אוסר, דבר שאינו ניטל בשבת
אינו אומר לו: הניא נמי הכי: יש לו מכלל יבשת
עשית, וכל דבר שאינו ניטל בשבת – אינו אוסר.
משנה המינין ביתו והלך לשבות בעיר אחרת, אחר
כרי ואחר ישראל – הרי זה אוסר, דברי רבי מאיר.
רבי יהודה אומר: אינו אוסר. רבי יוסי אומר: נבוי
אוסר, ישראל – אינו אוסר, שאין דרך ישראל
לבא בשבת. רבי שמעון אומר: אפילו הניח ביתו
הלך לשבות אצל בתו באותה העיר – אינו אוסר,
שקבר הסעי מלבו. **גמרא** אומר רב: הלכה רבי
שמעון, ודוקא בתו, אבל בנו – לא. דאמרי אנשי:
נבוי כף כפלא – עול, נבוי כף גנוריתא – פול.
משנה בור שבין שתי חצירות אין ממלאין ממנו
בשבת, אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוה עשרה
מפסחים, בין מלמטה, בין מלמעלה. רבן שמעון בן
גמליאל אומר: בית שמאי אומרים: מלמטה, ובית
הלל אומרים: מלמעלה. אומר רבי יהודה: לא תהא
מחיצה גדולה מן התחת שביניהם. **גמרא** אומר רב
הונא: למטה – למטה ממש, למעלה – למעלה ממש.
וזה וזה פבור. ורב יהודה אומר: למטה – למטה מן
המים, למעלה – למעלה מן המים. אומר ליה רבא
בר רב חנן לאבאי: הא דאמר רב יהודה "למטה
למטה מן המים" מאי שאני למטה ממש דלא
דעריבי מאי, למטה מן המים נמי – הא עריבי
מיא! אומר ליה: לא שמיש לך הא דאמר רב יהודה
אומר רב, ומטו בה משום רב חייא: צריך שיראו
ראשן של קנים למעלה מן המים טפח, וזה, הא
דאמר רב יהודה: "למעלה – למעלה מן המים", מאי
שאני למעלה ממש דלא – דעריבי מאי, למעלה מן
המים נמי – הא עריבי מיא! אומר ליה: לא שמיש
לך הא דתיב עיקב גרתיאה: צריך שישקע ראשי
קנים במים טפח, ואלא הא דאמר רב יהודה: קורה
ארבע מרתב בחורבה, ורב נתן אומר רבא בר אבהו:

עירובין. פרק שמיני – כיצד משתתפין דף זו עמוד ב – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינליץ)"

תוספות

1 קורה ארבעה מותרת תורה – פירש בקונטרס: דסבר לה כרבי ישמעאל כרבי יוסי. דאמר:
 2 מוחצה תלויה מותרת. ולית להבטא מוחזת. ואין נראה לרבינו יצחק, דרבי ישמעאל
 3 לא התייר אלא במבוי. אבל במחיצה תלויה דהורחבה הפירושה לרשות הרבים – לא יתיר:
 4 דקורה ארבעה לא מושג מוחזת תלויה מותרת. ודא ליבא מוחזתה כלל אלא מושג פי
 5 תהיך, ופי תהיך לא אשכחנא תנאי דפליגי. ורב
 6 נמי, דאית ליה (ג.פ.) פי תהיך יורד וסוחר – 1
 7 קאמר דבא בסמוך דאין מוחזת תלויה מותרת 2
 8 אלא במבוי.
 9 **הא** קאזיל דלי לאידך גיסא – פירש בקונטרס:
 10 דלרב יהודה דקאמר פריך. שמעון ר' שלקע
 11 ראשי קנים במים שלא ידלה מרשות הבריא. אבל
 12 לא הונא לא בעי רב שיש הרבה קנה. שלא יטלטל
 13 שם להדיא. (ולא) מצי למשיר דרב נחמן כתנא
 14 קמא דשרי תרתי אונאי – דדא מתין אונאי דהנא
 15 קמא היינו למלעילן דרבן שמעון בן גמליאל. רבי
 16 היכי דבעי רב יהודה שיקע לרבן שמעון בן
 17 גמליאל – דדא היה דלפתא קמא. וכן אבן דפרקי:
 18 תחת הקורה מידא שריבי מיא – לרב יהודה פריך.
 19 ולא מצי לשנויי דקורה מותרת מחדה ולפתים. ולא
 20 תחת הקורה – דכיון דרשותו שנתן קמא שליטת בהם
 21 תחת הקורה. תא כפי בסמוך להקורה נמי להחסי
 22 משום שריביבי מיא תחתה הקורה. ועוד. דמשמע
 23 לא ידמרתת לגמרי, אף תחת הקורה – 24
אלא לא קאזיל שחקילו הבכמים במים – פירש
 25 בקונטרס: וליחא דלרב יהודה. אלא כרב
 26 הונא דרבי הלל למעלה ממש קאמר. ועל זה
 27 סומכין העולם שיש לזך בני סאתא על המים, אף
 28 על פי שאין המחיצות מגיעות עד המים. הוא
 29 דאמר בפירוש (פ.א.מ.) אמנותיהו דגוטרסא שריא
 30 למעלה מן המים ועשו לה מחיצה גבוה עשרה ב'
 31 לא שנו אלא למלאות, אבל לשפוך – אסור.
 32 הדלכתא כסופים דאמרי, דאפילו לשפוך נמי שרי.
 33 דבעל סאתא איתיה אורי מיעודה. ויגידה. נראה
 34 דאניה מעולה המחיצה המוקשה רצניעה.
 35 הבטא לא ליה תחת המים פנים, ואין הלכה כרבי
 36 יהודה דאמר לא ליה מחיצה גוהלה מן הכותל
 37 שבין. ורב תימה דדא שפירש בקונטרס
 38 מסקנא שפוטעין ולא כרב יהודה. דאב רבי
 39 חייא קימי מוחזת וברייתא ידעקב קמא – 28
 40 ומצי לשנויי שיש לזך בני סאתא על המים – 28
 41 קורה מותרת כלא שיקוע. אבל מוחזת תלויה
 42 מניע למשיר כרב יהודה רביעי שיקוע. ורביעי
 43 ונמצא פירוש. דקיימאן לא כרב יהודה, ולא רסנין
 44 'אלא'. ורבינו עמר נמי לא גרס 'אלא', ומפרש:
 45 דפריך לרב נתן אפילו אליבא דרב הונא לא
 46 מצריך שיקוע. והכי פירושה: קורה ארבעה מותרת
 47 במים – פירושה: אמת המים. אי ים עיברי אצל
 48 כותלה, דהיי כבמרבלי' ויש חזקן למשה מן הקורה,
 49 והקורה מונעת על ידי חזקין היורטאין מן הכותל.
 50 ופריך: הא קאזיל לאידך גיסא. בשלמא כרב שנין חצירות – 30
 51 דא – אית לן חלמשה דילמא אתי לאידך גיסא ומשני: גמירי ב'. ופריך: תחת קורה מידא שריביבי מיא דתיך ומכרמלי' הוא ודלה משני: לן הוא שחקילו הבכמים במים. ולא גרס 'אלא',
 52 רשנייא דאין חל חלמשה דילמא אתי לאידך גיסא ומארבעה – (כ.פ.א.) קאי. והכי פירושה: כיון שהולכי לא ילך בכרמלית – לשריבי מיא נמי לא חיישין. משום דהקדקו במים על ידי מחיצת הקורה. דאמר למן
 53 באמת המים שעשה לה מחיצה עשרה. דלא חיישין לאירעובי מיא – דהכי נמי חיישין.

מותרת במים – כבוד שבין שתי חצירות. ותונה על רחבה באמצע הבור למעלה. לאידך
 גיסא – תחת כל רוחב הקורה. חזק קורה. בחלק הבריא. עיריבי מיא – רוב יהודה הפסק
 מוחזתה בעי. אלא קל הוא שחקילו הבכמים במים – וליחא לרוב דהיה אלא כרב הונא
 דבית הלל למעלה ממש קאמר. הכי רסנין: אלא קל הוא כר. מוחזת תלויה מותרת אף
 כינשה – הלכך, במים נמי אין צריך שתראה
 המוחזתה עשויה בשביל המים והבין קמא אונאי
 הבור. הפשטש' – מרטייערש' בלעז, במלמלה,
 לפשה – שהתחיל לארוג מחיצות הסוכה
 למעלה. ואורג ובא למטה. ונבחות מן הארץ
 שלשה – דגרייסין בקועים בה, והיא לה תלויה
 ופסולה. שלפשה למעלה – שנוגעות בקרקע.
 אם נבחות עשרה פסחים בשרי – ואף על פי
 שאינן מגיעות לסכך. והבא לא גרס נבחות מן
 הארץ, אלא אם נבחות עשרה פסחים. כשם
 ששלפשה למעלה – כמנשה ליה. ואף על גב
 דלא עשרה לסכך. כר במלמלה לפשה – די לה
 באורי, עמיא, ואף על פי שאינה מגיעת לארץ.
 אבל שבת דאיסור סקילה – אף על גב
 דנבחות דרבנן ליבא סקילה – לא דלחקון רבנן
 בעין דאירייתא חזק. ואם תאמר – והאילי כר
 יוסי לגבי שבת ליה ליה מוחזת תלויה. מעשה
 ענישה בצפורי – על פי ידי מוחזת תלויה.
 דאמר לקמן. על פי נעשה – והוא רבי יוסי
 ראש של צפורי הוה. ועל פיו עישין כולן.
 דאמר בנדרהוין (ל.ב.ג.) אחר רבי יוסי לצופרי:
 הכי גרסנין. לא על פי רבי יוסי נעשה אלא על
 פי רבי ישמעאל בר רבי יוסי נעשה – שכבר
 נפטר רבי יוסי. ולא רסנין לא על פי רבי יהודה
 והיה יהודה לאו בצפורי הוה. ועוד: ולרבי
 דרביה שרי. דאין רשותו דרבנן הוה. כדכונן.
 ולא הכיאו ספר תורה – לבית הכנסת. ובחצו
 אחרת הוה. והיו מביאי אותו דרך חצר סאתא
 מערבית. ופרסו סדינין על גבי עמודין לחות
 מחיצה מספקת אצל מחיצת החצר. מבי
 שהיה ספר תורה מנחה בו בית הכנסת. וכעין
 מבי קטן בוד הילוך בין סדינים למחיצת החצר.
 ולא ויהי החצר אויסים שם – שלא היה
 פתח פתוח לו אלא אותו פתח לבדו. דרב
 סדינים מוחזתה תלויה הוא. אבל מורים – 40
 אילעו פתחולתקו שנתלוק שנתלוק אהל עראי
 גבי פקק חלון, דאיבא למאן דאמר פוקקין ג'.
 ואף על גב דמוסיק על אהל עראי הוא – מורים
 שחוק עושין את כל האהל לכתולה כשבת.
 בפקק 'כל הבאים' (ק.ב.ה.) אמרי דבר אחד – 44
 הקילו ריבא במים. נושריא – שרדפה למעלה
 מן הים. שיש בה איבעת – מרובעתה. שזן
 עשרים איבעתה פסחים על עשרים וארבעה
 פסחים.

קורה ארבעה מותרת במים, הא קא אזיל דלי לאידך
 גיסא מויתתי! קום להו לרבנן דאין דלי מהיך יותר
 מארבעה פסחים. תחת קורה מויתא הא ערביבי מיא!
 אלא: משום דקל שחקילו חכמים במים. כדכנעא
 מויתא רביי מכללא מרב: מויתא תלויה, מהו שמתיר
 בחוקר? אמר ליה: אין מוחזת תלויה מותרת אלא
 במים, קל הוא שחקילו חכמים במים. "אמר רבי
 יהודה: לא תהא מויתא". אמר רבה בר רב הנה, אמר
 רבי יוחנן: רבי יהודה בשמיטת רבי יוסי אמרה. דאמר:
 מוחזת תלויה מותרת אפילו ביבשה. דתנן: המשלשל
 פגות מלמעלה למטה בזמן שגבולותיו מן הארץ
 שלשה פסחים – פסולה, פסולה, אם גבולות
 עשרה פסחים – כשרה. רבי יוסי אומר: כשם
 ששלפשה למעלה עשרה פה מלמעלה למטה עשרה.
 ולא היא, לא רבי יהודה סבר לה כרבי יוסי, ולא רבי
 יוסי סבר לה כרבי יהודה. רבי יהודה לא סבר לה
 כרבי יוסי; עד פאן לא קאמר רבי יהודה – אלא
 כרבייבי חצירות דרבנן, אבל סוכה דאורייתא – לא.
 ולא רבי יוסי סבר לה כרבי יהודה; רבי פאן לא קאמר
 רבי יוסי – אלא כסוכה דאיסור עשה הוא, אבל שבת
 דאיסור עשה הוא – לא אמר. ואם תאמר: אותו
 מעשה שפעשה בצפורי על פי מו נעשה? לא על פי
 רבי יוסי אלא על פי רבי ישמעאל כרבי יוסי נעשה.
 וכי אתא רב דימי, אמר: פגעם אחת שכחו ולא הכיאו
 ספר תורה מבעוה יום. למחר פרסו סדין על העמודים,
 והכיאו ספר תורה, וקראו בו. פרסו?! לתתיהו מי
 אלא: מנא סדינין פרוסין על העמודים? והכיאו ספר
 תורה, וקראו בו. אמר רבה: רבי יהודה ורבי יוחנן
 עקביא אמרו דבר אחד. רבי יהודה – הא דאמרן: רבי
 יוחנאי בן עקביא – דתנן: רבי חנניא בן עקביא אומר:
 יוחנאי שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות
 חוקק

1 **הבא** רשויות דרבנן - בריש 'חולק' (עירובין ע"ג) סבר רב איפכא. דברשותי דרבנן כי אין
2 ארבעה כבולת שבין שתי הצירות לא יזו אפילו במלא גימא. דעשו חזוק
3 לדבריהם יותר מכל חזקה. ואלו הלוקמן בפרק בתרא (ק"א) משמע דרב דימי אסור
4 להחליף אתר ברשויות הרבנן, ובי האי תנאי דחובמיס אומרים אף בומן שהתמלע למעלה

5 מעשרה במאי פתוח מעליה שם ומניחו לסיקתא פה
6 ולמחר פתוח ונעול בן ומניחו לסיקתא פה
7 לחלוק שבע גלי הפתח. ואם שי בחלוק ארבעה על
8 ארבעה - אסור. מפני שהוה מוציא מרשות
9 לרשות, פירושו: מאסיקתא ברמילת לחלוק שהוא
10 רשות חידוד דרך מנעול שהוא מקום פטור, ואסור
11 להחליף. ומסיק עולה שנעמ מינה איתא לא רב

12 דימי. ויש לומר: דרב דימי הוא קסבר דבריתא
13 ולקמן פליגא אורי, דשמעתי, וחיבי פירושא:
14 איתא לרבא דמי, ותיפא מריתיה. אפילו
15 ברשויות דרבנן אסור להחליף, כועזי דשמעתי.

16 **ולעזרי** קשיא - אף על גב דבריתא פריק
17 בתרא איתא בוותיה. מכל מקום יע
18 לאוקמי גם ברייתא דרבא בוותיה. מיהו, אומר
19 רבנו יצחק: דחייב לא אתי כרבי יהודה, דשרי
20 בארבעה בסוף 'חזוקק' (א"א) ספניה שבגדה
21 ועמקה קטלא לטלאטל מחובה לא יזו

22 הותכה דרך למעלה מעשרה שהוא מקום פטור.
23 כדמחבה הוה.
24 **גזוזמרא** שרייתא למעלה מן היס - מפרשתי
25 לעיל

26 **אלא** אם כן עשו לה מחרציה כו' - ואם אמרו:
27 דרבא עבינן חזקה. ומבסכת שבת פ"ב
28 'חזוקק' (ק"ב) אמר רב הונא: ספיה מוציא מנחה
29 וזו כל שהוא וממלא. ואומר רבנו יצחק: דהוה
30 שדמיס עמוקם עשרה. דאמרין אין ספיה

31 מולכת פתוח מעשרה. ולרמילת מוציא
32 משתחין והוי מים למעלה מן מקום פטור. והבא
33 מיייר בשאין הדמיס עמוקם עשרה. דכי אמרין
34 מארעא עשרה איתא מן ברמילת. או יזו

35 אפילו שי באן עמוק עשרה. גזר אטו שאר
36 מוציאטו אין חזקה. עמוק עשרה. דיש צריך
37 מחרצה למלאות. ולכך לא הוה כפי מוציא
38 אבל ספיה לעולם מולכת למעלה מעשרה. או
39 נמי, אומר רבנו יצחק. דרבא אפילו עמוק איבא

40 למחש' שטא עינא דהיס שריתן. אבל ספיה
41 והמלכת כל שעה - ליבא למחש' לדחי.
42 **עושה** מחרצה גבוה עשרה - על ידי חזקה
43 רב רב הונא בפרק 'חזוקק' (שבת ק"ב).

44 עוקש מקשה עשרה מעשרה - על ידי חזקה
45 עשרה קאמר, ולרובי בעי מקום ארבעה. כדפרש
46 בקדושת לעיל דאין מחרצה לפחות מארבעה. ולא
47 פירשה הקונטרס דהוה.

48 **בין** למעלה בין מלמטה - מתוך פירוש
49 הקונטרס דלמעלה ולמעלה - היינו למעלה
50 מן הנוטרא. ולמטה - למטה מן הנוטרא. ולא
51 רצה לפרש הכל תחת הנוטרא כולמעלה ולמטה

52 לרעיל גבי בור. משום דנקב עשוי ארבעה על
53 ארבעה וטרעה מחרצה כביב נקב. אפילו למעלה
54 הוי היכי.

55 **מתניתין** ולא בתנייה - אף על גב דחזינה
56 לא אמר אלא בימה של טבריא.
57 מתוחין גמי לא ממילא ומיייר בכל מנות.

1 **הבא** רשויות דרבנן. והא רבי יוחנן ברשויות דרבנן נמי
2 אפר, דתניא: פותל שבין שתי הצירות גבוה עשרה
3 מפקחים ורוחב ארבעה - מערבין שנים, ואין מערבין
4 אחד. הוי בראשו פירות - אלו עליון מפיאן ואוקלין,
5 ואלו עליון מפיאן ואוקלין. נפרין הפותל, עד ענש
6 אמות - מערבין שנים, ואם רצו - מערבין אחד, מפני
7 שהוא פתוח. יותר מפיאן - מערבין אחד ואין מערבין
8 שנים. ורובין בה: אין בו ארבעה מאי? אמר רבי: אויך
9 שתי רשויות שולטת בו, ולא יזו בו מלא גימא. ורבי
10 יוחנן אמר: אלו מעליון מפיאן ואוקלין, ואלו מעליון
11 מפיאן ואוקלין. ואודא רבי יוחנן למעמיה, דכי אהא
12 רב דימי, אמר רבי יוחנן: מקום שאין בו ארבעה על
13 ארבעה - מותר לבעי רשות הרבים ולבעי רשות היתר.
14 לכתף עליו, ובלבד שלא יחלפו! תיחא ועירי אמרה.

15 **ולעירי** קשיא הא! ועירי דלעיל פתח
16 דאתקפתא דהא. תיחא - דאלו מעליון מפיאן
17 ואלו מעליון מפיאן. דשמעתי אבל לאחלופי לא.
18 ועירי אמרה - דשמייה דרבי יוחנן. אבל לרב
19 דימי אמר רבי יוחנן - מתוך להחליף.

20 ולעירי קשיא הא - דקתיני לעיל פתח
21 משלשה משלש דלי וממלא ולכא לאוקמא
22 אלא באנפיה ולהחליף אלמא: ברשויות דרבנן
23 מחליפין דרך מקום פטור. ועירי מוקי -
24 דמי גמליה דרבין בשעתן בן גמליה דרבנן ברחוב
25 אמת המים ובה. ואמרי רבנן בדשלתא מקשיא

26 ברמילת. ורבי דמי - דאמר אין ברמילת לאומת
27 פתוחה מארבעה תנאי דא. ותיחא כי חזוי
28 ברמילת - האי אמרו, אפילו לית בה שיעור
29 ברמילת - ליתר משום חזוי ברמילת, כי הכי
30 דאמרין במסכת שבת (ו"ב). חרית רשות הרבים
31 ברשות הרבים דמי. כגון בחולת הסמור לרשות
32 דרביס ויש בו חזוי. ורוק ארבע אמות וכו' -

33 חייב דחשיבי ליה תהא ברשות הרבים - הכי
34 נמי, והואל ויש בה שיעור ברמילת קודם
35 שהתבס לעיר - השתא נמי תוסר, ומברמילת
36 תיחא. אין חזוי ברמילת - ולא
37 אמרו מיה רבנן כולי האי. כמפויס - כגון
38 חזוי שבתולת הסמור לקפוץ ויזי מית אטריס.
39 כמפויסות - שאין בה שיעור. ולא חזוי למחש' שדוי

40 רבינא אפר - האי שיעורא דשלתא וארבעה
41 דרבנן בן שמעון בן גמליאל לא שיעורא
42 חזויא גופה ולא באנפיה. ולהחליף, אלו עירי
43 לח ניפסי - מרזאות. אפויס - בבניסה
44 וביציאל. והחזיקו המזיחה לטמור לאנפיה בחור
45 אונייה מכאן ומכאן, ולא חזיבא דמחש' שדוי

46 המים ננסקי ויציאן דרך שם. ואמרי רבנן
47 דפתוח משלש - אמרין לכד, אבל שלת
48 לא אמרין לכד, ואסור דפריצה דהא. ורבן
49 שמעון לפעמיה - דאמר בפרק קמא פות
50 נארבעה לבד. **משנה** אלא אם כן עשה לה
51 ככל סביבותיה, או סביב נקב ארבעה על
52 ארבעה חזוקק באמצעותה. דעד אחת אמר
53 להכשר. אף על פי שהיא תלויה. אבל כהן ונד

54 בתניא בן עקביא - לא אמר. בין מלמטה
55 מחזרת לנוטרא מתחתיה. וזו למעלה וזו -
56 אפילו זו שלא כגדר זו, ובלבד שלא תהא
57 מופלגת מגדרה כמשך בחזקת ארבעה. כאמר
58 בגמרא. שיתוי אסוריה - למלאת נקב
59 העליונה עד שיעורו והחתונה נקב שלה אין
60 צריך לומר שהיא אסורה דהא מברמילת

61 לרשות חידוד קשיא קמלא. **גמרא** חזקת בה
62 ביה - ואין צריך בה מחרצה אחרת. דאמרין כהן ונד
63 ממילאין מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין
64 מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין
65 מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין
66 מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין

67 **רבי** יוחנן משום רבי יוסי כי יזמיא: לא התיר רבי
68 הנגיא בן עקביא אלא גימף של טבריא, הואל ויש
69 לה אוניס, ועיריות וקפופות מקפופות אותה. אכל
70 בשאר מימות לא. תנו רבנן: שלישת דברים התיר
71 רבי הנגיא בן עקביא לאנשי טבריא: מילאין מים
72 מנווטרא בשבת, וטומנין פעצה, ומספתנין פלוגניסות.

73 **ממילאין** מים מנווטרא בשבת - הא דאמרין. וטומנין
74 פעצה הוא דתניא: השכים לקיבא פסולת, אם
75 שביביל שיש עליו טל - הרי הוא כ"ב יותין, ואם
76 שביביל שלא יבטל ממלאכתו - אינו כ"ב יותין. וקבם

77 אבש
78 הני
79 **ממילאין** מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין
80 מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין
81 מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין
82 מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין

83 בעצה, ספולת קטניה. ואף על פי שלקטן מן השרה בחשמה והטל עליו אין מכושיין את הפירות כדפרש' לקימיה. אלינשת - בגד שמתפתח בו כשירוצאין מביה מרחצין. השכים
84 - קודם היום. לתיבא ספולת תבואה מן השרה לחשמה וטל עליו אין תבונן להשכים. שרצה ונחלו בטל שעליו, והשכים עד שלא ייבש - הרי הוא כ"ב יותין.
85 אבש

1 הוא רבי יוחנן ברשויות דרבנן - כגון שתי הצירות. נמי אמר - אלא וחלופי דרך מקום
2 פטור. דקאמר: אלו מעליון מכאן לכותל ואלו מעליון מכאן, והוא הדין דמורידין. אבל
3 לאחלופי לא. דאמר הובא ואודא רבי יוחנן לטעמיה ומיחיה עלה לוח דרב דימי מקום
4 שאין בו ארבעה על ארבעה בטל לאלו ולאלו ובלבד שלא תחלופי. אויך שתי רשויות
5 שולטת בו - דרבין דלא הוי ארבעה על ארבעה
6 לא היה רשותא לפעמיה השולטין שניהם ברחוב.
7 ולא יזו - בראשו אפילו במלא גימא. וכל שכן
8 שלא יזו ירידי רשונה כלום. ואלו יעלה מן החצרות
9 עליו כלום. אלו מעליון כו' - דבטל לבנידו
10 לקולא. ואודא רבי יוחנן לפעמיה - מסקנא
11 דאתקפתא דהא. תיחא - דאלו מעליון מפיאן
12 ואלו מעליון מפיאן. דשמעתי אבל לאחלופי לא.
13 ועירי אמרה - דשמייה דרבי יוחנן. אבל לרב
14 דימי אמר רבי יוחנן - מתוך להחליף.

15 ולעירי קשיא הא - דקתיני לעיל פתח
16 משלשה משלש דלי וממלא ולכא לאוקמא
17 אלא באנפיה ולהחליף אלמא: ברשויות דרבנן
18 מחליפין דרך מקום פטור. ועירי מוקי -
19 דמי גמליה דרבין בשעתן בן גמליה דרבנן ברחוב
20 אמת המים ובה. ואמרי רבנן בדשלתא מקשיא
21 ברמילת. ורבי דמי - דאמר אין ברמילת לאומת
22 פתוחה מארבעה תנאי דא. ותיחא כי חזוי
23 ברמילת - האי אמרו, אפילו לית בה שיעור
24 ברמילת - ליתר משום חזוי ברמילת, כי הכי
25 דאמרין במסכת שבת (ו"ב). חרית רשות הרבים
26 ברשות הרבים דמי. כגון בחולת הסמור לרשות
27 דרביס ויש בו חזוי. ורוק ארבע אמות וכו' -

28 חייב דחשיבי ליה תהא ברשות הרבים - הכי
29 נמי, והואל ויש בה שיעור ברמילת קודם
30 שהתבס לעיר - השתא נמי תוסר, ומברמילת
31 תיחא. אין חזוי ברמילת - ולא
32 אמרו מיה רבנן כולי האי. כמפויס - כגון
33 חזוי שבתולת הסמור לקפוץ ויזי מית אטריס.
34 כמפויסות - שאין בה שיעור. ולא חזוי למחש' שדוי

35 רבינא אפר - האי שיעורא דשלתא וארבעה
36 דרבנן בן שמעון בן גמליאל לא שיעורא
37 חזויא גופה ולא באנפיה. ולהחליף, אלו עירי
38 לח ניפסי - מרזאות. אפויס - בבניסה
39 וביציאל. והחזיקו המזיחה לטמור לאנפיה בחור
40 אונייה מכאן ומכאן, ולא חזיבא דמחש' שדוי

41 המים ננסקי ויציאן דרך שם. ואמרי רבנן
42 דפתוח משלש - אמרין לכד, אבל שלת
43 לא אמרין לכד, ואסור דפריצה דהא. ורבן
44 שמעון לפעמיה - דאמר בפרק קמא פות
45 נארבעה לבד. **משנה** אלא אם כן עשה לה
46 ככל סביבותיה, או סביב נקב ארבעה על
47 ארבעה חזוקק באמצעותה. דעד אחת אמר
48 להכשר. אף על פי שהיא תלויה. אבל כהן ונד

49 בתניא בן עקביא - לא אמר. בין מלמטה
50 מחזרת לנוטרא מתחתיה. וזו למעלה וזו -
51 אפילו זו שלא כגדר זו, ובלבד שלא תהא
52 מופלגת מגדרה כמשך בחזקת ארבעה. כאמר
53 בגמרא. שיתוי אסוריה - למלאת נקב
54 העליונה עד שיעורו והחתונה נקב שלה אין
55 צריך לומר שהיא אסורה דהא מברמילת

56 לרשות חידוד קשיא קמלא. **גמרא** חזקת בה
57 ביה - ואין צריך בה מחרצה אחרת. דאמרין כהן ונד
58 ממילאין מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין
59 מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין
60 מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין

61 **רבי** יוחנן משום רבי יוסי כי יזמיא: לא התיר רבי
62 הנגיא בן עקביא אלא גימף של טבריא, הואל ויש
63 לה אוניס, ועיריות וקפופות מקפופות אותה. אכל
64 בשאר מימות לא. תנו רבנן: שלישת דברים התיר
65 רבי הנגיא בן עקביא לאנשי טבריא: מילאין מים
66 מנווטרא בשבת, וטומנין פעצה, ומספתנין פלוגניסות.

67 **ממילאין** מים מנווטרא בשבת - הא דאמרין. וטומנין
68 פעצה הוא דתניא: השכים לקיבא פסולת, אם
69 שביביל שיש עליו טל - הרי הוא כ"ב יותין, ואם
70 שביביל שלא יבטל ממלאכתו - אינו כ"ב יותין. וקבם

71 אבש
72 הני
73 **ממילאין** מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין
74 מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין
75 מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין
76 מים מנווטרא - שיש בה ארבע אמות על ארבע אמות. ושמינן - פרוחין

77 בעצה, ספולת קטניה. ואף על פי שלקטן מן השרה בחשמה והטל עליו אין מכושיין את הפירות כדפרש' לקימיה. אלינשת - בגד שמתפתח בו כשירוצאין מביה מרחצין. השכים
78 - קודם היום. לתיבא ספולת תבואה מן השרה לחשמה וטל עליו אין תבונן להשכים. שרצה ונחלו בטל שעליו, והשכים עד שלא ייבש - הרי הוא כ"ב יותין.
79 אבש

80 **מתניתין** ולא בתנייה - אף על גב דחזינה
81 לא אמר אלא בימה של טבריא.
82 מתוחין גמי לא ממילא ומיייר בכל מנות.

83 בעצה, ספולת קטניה. ואף על פי שלקטן מן השרה בחשמה והטל עליו אין מכושיין את הפירות כדפרש' לקימיה. אלינשת - בגד שמתפתח בו כשירוצאין מביה מרחצין. השכים
84 - קודם היום. לתיבא ספולת תבואה מן השרה לחשמה וטל עליו אין תבונן להשכים. שרצה ונחלו בטל שעליו, והשכים עד שלא ייבש - הרי הוא כ"ב יותין.
85 אבש

86 **מתניתין** ולא בתנייה - אף על גב דחזינה
87 לא אמר אלא בימה של טבריא.
88 מתוחין גמי לא ממילא ומיייר בכל מנות.

עירובין. פרק שמיני – כיצד מתנתפין דף פח עמוד א – מתוך מהדרת "אבן ישראל – שטיינזולץ" קי"ז
רש"י תוספות תוספת

1 הניי תימי וזני לא תימי – תימה לרבינו יצחק; ובמסכת שבת בפרק 'חורקין' (א"ר) מרינן
 2 דשופכי דספניה שדי לה ארופי דספניה. משום דכחו בכרמיליא לא גזר. ואף על גב
 3 דגפלו מיד לברמיליא. ומזאי טעמא נמי לישתרי הבאי ואפילו לישנא לא שריא לשפוך
 4 אלא משום שאינו חושש שיכרא לברמיליא. כדפירוש בקונטרס. ויש לומר: דבזוטרס. אפעים

5 כששופכי ממנה דמיס הולך מיד עד מקום
 6 ברשות דרביס מאלכת בקל מים. והוי כחו
 7 ברשות דרביס. ולא פלוג בין שופכי אבות. אבל
 8 ספניה לא שביחא לטורי שותלך סמוך לדיק. **ביב**
 9 שהוא קמור ארבע אמות ברשות דרביס –
 10 פירש בקונטרס: בארבע אמות קים ליה
 11 שיש שיעור ליבעל סאתים מים ששערי להסתפק
 12 בכל יום. והוינו טעמא דקמור גמירא נבי חצר
 13 ארבע אמות תימי. ולפירשו נראה דאריירי בביב
 14 שיש על ארבע על ארבע. ופחות מבאי לא תימי.
 15 כמו נבי חצר. כדפירש רש"י בגמרא. דאזי שיעור
 16 ניתן לרבו? ולרבינו שמואל נראה טעמא
 17 דקמור ביב – משום שזאד. וכין קמור אזי
 18 ארבע אמות ברשות הרבים. הדיא מים וינאן מן
 19 הבני – אינו סבור שיתנאן מן החצר. כיון שחוק
 20 מן החצר ארבע אמות. ובגמרא משמע כפרש
 21 הקונטרס. ודומה ארבע אמות דביב לארבע
 22 אמות דחצר. דקמור מלה כרבי אליעזר בן יעקב
 23 כר. ולפירשו רבינו שמואל: שילוק קמור ארבע
 24 אמות ברשות דרביס שופכי לו מים בשבת.
 25 דקמורא קל משנת רבי אליעזר בן יעקב כן נוקי.
 26 אבל לפירוש הקונטרס. הדטעם משה דמביעל –
 27 אסור. דבעל עין לא מביעל. אמור רבינו
 28 יצחק דאפילו עשוי כיון רעמא של אבנים –
 29 מביעל. ושדי.

ותא

אנשי סבגראי כמו שלא יבטל ממלאכתו דמי. ומסתפקין
 בלאונותי מאי היא? דתנאי: קסתפג אדם בלאונותי
 ובנייה בתיולן, ולא יבטלה לאולירין, מפני ששחרין
 על אותו דבר. רבי שמעון אומר: אף מבאיה בידו
 לתוך ביתו. אמר רבה בר רב הונא: לא שנו אלא
 למלאות, אבל לשפוך – אסור. מתקוף לה רב שייב:
 וכי מה בין זה לזו? לזו? הני תימי, והני לא תימי.
 איבא דאמרי, אמר רבה בר רב הונא: לא תיבא
 למלאות הוא דשרי, לשפוך אסור, אלא לשפוך נמי
 שרי. אמר רב שייב: פשיטא! היינו עוקה! מהו
 תימי? תנאי: הני תימי, והני לא תימי, קא משמע לן.
 וכן שתי גזירותא זו וכו'. אמר בר הונא, אמר
 רב: לא שנו אלא בסמוכה, אבל במפולגת – עליונה
 מותרת. ורב לטעמיה, דאמר רב: אין אדם אוסר על
 חברו דרך אור. אמר רבה, אמר רבי חיאי ורב יוסף,
 אמר רבי אושעיא: יש גול בשבת, והורבה מחזור
 לבגלים. הא גופא קשיא! אמרת "יש גול בשבת"
 ואי תאמר: יש דין גול בשבת. כיצד? דהורבה מחזור
 לבגלים. אמר רבה: וזאתבני וחובטא לשמואל! וכן שתי
 גזירותא זו למעלה מזו וכו'. ואי אמרת יש דין גול בשבת, האמאי אסורות? אמר רב
 ששת: הכא במאי עסקינן – בגון ששעו מחיצה בשתופת. או הכי, כי עשו לתחתונה נמי!
 בין דעשו לתחתונה – גלוי גלי דעתה דאנא בתוך לא ניהא לי. משנה חצר שהיא
 פתוחה מארבע אמות, אין שופכי בתוכה מים בשבת אלא אם כן עשו לה עוקה מתוקת
 סאתים מן הנקב ולמקו. בין מבחוץ בין מבפנים, אלא שבמחוץ צריך לקמור, מבפנים אין
 צריך לקמור. רבי אליעזר בן יעקב אומר: ביב שהוא קמור ארבע אמות ברשות הרבים
 שופכים לתוכו מים בשבת. והבנים אומרים: אפילו גג או חצר מאה אמה לא ישפוך
 על פי הבני, אבל שופך הוא לגג והבנים יורדין לכיב. החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע
 אמות. וכן שתי גזירותא זו בגגו זו מן הקצות עשו עוקה, והקצות לא עשו עוקה, את
 שעשו עוקה – מותרין, את שלא עשו עשו עוקה – אסורין. **גמרא** מאי טעמא? אמר רבה:
 מפני שאדם עשוי להסתפק סאתים מים בכל יום, בארבע אמות – אדם רוצה לזלף,

אנשי סבגרא – עליו מלאכה היו. מסתפג אדם – ביום טוב. ובשבת הארץ בועת
 מסתפג באלותיה, ואין חושש שמא יסתח. לאולירין – בלען, על אותו דבר – סחיתה.
 אף ביבא בידו – ואין חוששין שמא ישבח וסתחו. לא שנו – שמועזה תלויה מחרת
 בגזירותא לנבן, אלא למלאות. אבל לשפוך – שופכי בבקב מלמס – אסור. מפני שהרבו
 מוליך השופכי חוץ למחצת הגזוטרס. א"ר מן
 1 זה עוקה – דתנו במגותיך חצר שפוחה
 2 מתרבע אמות – אין שופכי לתוכה מים בשבת
 3 אלא אם כן עשו לה עוקה. גמרא. מחוק
 4 סאתים. והני עלתא אף פי שנתמלאה העוקה
 5 מבעוד יום – שופכי לה מים בשבת. ואף על פי
 6 שהמים יוצאין הימנה לרשות הרבים. התיב
 7 תימי מיה – דמיס עשין לכלול ולהבעל
 8 בקרקע, הלכך, כי שופך – אדעתא דליבעל
 9 ברובתייה ואני שפך, ואי נפק לבד – לא
 10 מחשבו להכי הוא, ולא נתקיימה מחשבתו
 11 שרי. דאפילו שופך – אסור משום לביב. דהא
 12 ברשות הידוד אסור. אבל באב – מיד ירע
 13 דהאי נפק ואני תימי. אפילו לשפוך נמי שרי
 14 דאדתי לא אכפת לה לזליק לברי. אבל
 15 חצר פתוחה מתרבע אמות – ניהא ליה
 16 דליפוק לבר שלא לילכל את חצרו, הלכך, פי
 17 עוקה. דבעיקר ניהא ליה דליבעל. כספוסת –
 18 שאינה דרוקה מתחתונה במשך הכולל ארבעה
 19 סתמים. ואני שפוחי: שאינה ברוחה ממנה
 20 עשרה. ולא מעט לשון הפלה בהלמוד
 21 בגובה אלא במשך. כדתן במגותיך באנשי
 22 חצר ומרפסת. ועדי. לרב. מה לי בגובה או
 23 נמוכה הא איהו דאמר (לעיל פ"ג.) לזה
 24 בשילוש לזה ברויחא – שניהם אסורין ועדי.
 25 מהא מותרות מתובטן חיובתא לשמואל
 26 בפירוק לעיל ופרבו. ואי רב גופיה כדקיימן בגו
 27 עשרה יהודי אקומה, הדיב מתיב ליה ואיבי
 28 הדרינה בגו דקיימן בגו עשרה יהודי – מאי
 29 חרשתי? עלינה מותרת – כדאמרינן דאין
 30 תשמש לתחתונה בעלינה! אלא דרך אורי
 31 וירקת אשר ארבעה טפחים. ורב לעיניה
 32 דאמר: אין שופך אסור על חבירו דרך אורי. ש
 33 טל בשבת וחובטה מחזר לבגלים – ושהיא
 34 סלקא דעתך דהכי קאמר. מותרת לגול בשבת
 35 רשות. והשתמש בה בחובתו של חבירו
 36 הסמוכה לו, כי הדיב הרגיל בה בחול. הואיל
 37 וסתם חובתו אין הבעלים משתמשין בה כל כך.
 38 קני לה האי בגולתו כשאר גולתים. ועשיתי
 39 רשותו. וחובתו מחזור לבעלים משמע על כרחו
 40 אסור שבת מחזרה לבעלים, וצריך להחזירה
 41 ואין קויה לה אלאמא: אסור להשתמש בה ש

דין גול – אין רשעת גולה נוהג ברשות של שבת דחורבה מחזור הגולה לבעלים, ואסור להשתמש בה. אמאי אסרת – הא רשותא דעלינה היא, ותחתונה זו שלא כרוך משתמשת
 בה בחול. ואפילו הכי, כיון דרגילה בה – אסרה עלה. קשש – אותה מחיצה של עלינה בשתופת. או הכי כי קשש – בני תחתונה לתחתונה. אם יש להם שתופת בעלינה – נמי
 48 אסר עלה. נלויי גליא דעתה – תחתונה לעלינה דסלקה נפשם בשבת מינה. דהא מחיצה זו אינה נעשית אלא להיות שבת.
 49 **משנה** אין שופכי לתוכו מים בי – מפירש לה בגמרא. קמא – גמרא. סאתים – כמסות פירש טעמא שדירתא. וכן תבטל וליפשא – שמוחין סאתים החולל שלה. בין מבפנים
 50 כן שעשה לעוקה בתוך החצר. כן שעשהה ברשות הרבים סמוך לחצר. אלא שבמחוץ צריך לקמור – לבכות פניו בנסים שפילו הפנים מידו לתוך מקום פתור. ביב – דרין יתעשי
 51 לקלח שופכי שבחצר לרשות הרבים. שהוא קמור במשך ארבע אמות ברשות הרבים – קים לן בארבע אמות יש שיעור ליבעל בהם סאתים מים שאדם עשוי להסתפק בכל יום
 52 שופכי לתוכו – ותימי מיא. ואי נהא לתימי. דיש בו מים מבעל ידי, כיון דרוב ימות השנה עשין ליבעל – הכי נמי כי נפק לבראי לא לרבי אביבא, ובין דלא תיבטל מחשבתו
 53 – שרי דאפילו מתוכו לאו אסורא דאורייתא איבא הבא, דהא לא ברשות הרבים ורק לזה איהו גופיה. אלא מנאלין יוצאין הלכך, כי לא מייכוח שרי לבתחילה. לא ישפוך על פי
 54 רביב – כלומר בתוך החצר. ואף על פי שיש ארך ממאן עד יציאתו מאת אמה. ויכול ליבעל, כיון דבגופיה קא שפך – מקלחו להדיא ובכח לרשות הרבים. והדיא אומר ששופכי
 55 סמוך ליציאתו. ובעי דליפקי. כדאמר בגמרא. גזר שמואל ואיורו בעורו של פלוני מקלח מים בשבת. דיאמת – עליו. חצר פתוחה מתרבע אמות לפניהם. ששופכי בה ממימיהם
 56 מקצתם – בני האחת עשו עוקה בחצר, ובני האחת לא עשו.
 57 **גמרא** מאי טעמא – אחצר פתוחה מתרבע אמות קא, ודמשמע את ארבע אמות – שרי. אדם רוצה לזלף – שריאיה היא לזלף, להרביץ עפרת. שלא יעלה אבק. דבימת החמה
 58 מוקמינן לה למתניחין לקמן בבירתיא, ובין דרוצה לזלף – אי נמי שפך לתוך זנפו, לא תמקינא משתחוה.

פחות

פחות מארבע - אינו ראוי לזקף והשופכן. וכי נפקי, מקיימא מחשבתו. וגזור רבנן עליה דילמא אתי למשיך וזיקה בהדיא לרשות הרבים. תימי - מיא ארבעה אמות ואין ליבלע אתים. הלכך, אי בני נפקי לבר - לא מקיימא מחשבתו. ואריך וקטן - בנגן שישנה שמונה אמות על שתיים. דאיכא קרקע כשיעור ארבע מוטב. ויש מקום להבלע אתים, אבל לזקף אינה ארואה. (לפיכך אסור לשפוך כלא עסקה. לרבי וירא לא בעי עסקה. ובין לומר ובין לומר. ארבע אמות דמתניתין בארוך וברוחם שומעין. דאי לא היה שיעורא לא לפותחי - אין כאן שיעור מפורש כלום. ומשמע אפילו רחבה משוה, וליכא לאוקימא בה טעמא. הני חצרי ואבסרדיה מצטרפין לארבע אמות - לפתורא מן העוקה. קא סלקא דעתך באבסרדיה ועומדת תחתיה לחצר כנגד אחד מן המקצועות

1 תנא במה דברים אמורים - פירש הקונטרה: 2 במה דברים אמורים - דרצ"ק עוקה. 3 ולפירושו עזר לומר לר"ב נתמן ובסמוך הכי 4 פירושו: במה דברים אמורים שערך עקה - של 5 אתים, אבל בימות הגשמים אין עזר עוקה של 6 אתים אבל עוקה של סאה - עזר. ודוקא כדי 7 מדה שרף ושונה בה. וכן פירש בקונטרס בסמוך. 8 דהא דלא מילת התלמוד דף ב"ריתא לעיל 9 אמתניתין דעקה - משום דבעי לאקשיי עליה 10 ממתניתין דביב. ורביעית עם מפרש דאמתניתין לא 11 שיעור על הביב קיימא ברייתא. דהא קמבעי ודרי 12 שופכן - כלומר: ודרי ביב. ורביעית: "אלא למואי 13 נחוש לה", ולא כמו שכתוב בספרים "אלא התם". 14 מחזיקין אתים נתון לתוכו אתים - לא ודוקא 15 אתים, אלא אפילו ברוכים. דאי לא 16 הכי - אין חילוק בין אתים לסאה. לא

15 אמות על ארבע אמות!" אלא לאו - שמע מינה דרבי אליעזר בן עקיבא היה. שמע מינה. והא 16 מדיקפא רבי אליעזר בן עקיבא רישא לאו רבי אליעזר בן עקיבא! מילתא רבי אליעזר בן עקיבא 17 היא, (הסו"ף מחזיקא והכי תתני: חצר שהיא פחותה מארבע אמות - אין שופכין לתוכה מים 18 בשבת, דהא ארבע אמות - שרבי אליעזר בן עקיבא אומר: ביב הקמור ארבע אמות 19 בשרות רביעיים שופכין לתוכו מים בשבת. "ובי אליעזר בן עקיבא אומר: ביב הקמור".) מתניתין 20 דלא פתניא. דתניא, הנניא אומר: אפילו נג מאה אפה - לא ישפוד, לפי שאין הנג עשוי 21 לבלוע אלא לקלח, תנא: כמה דברים אמורים - בימות החמה, אבל בימות הגשמים - שופך 22 ישונה ואינו נמנע, מאי מעמא? אמר רבא: אדם רוצה שישלעו מים במקומן. אמר ליה אבוי: 23 ודרי שופכין, דאדם רוצה שישלעו, וקתני "לא ישפוד"! אמר ליה: התם למאי ניהוש לה? אי 24 משום קלקול הצידו - הא מסיקללא וקיימא, ואי משום גזירה גזירה שפא יאמרו צנורו של פלוני 25 מקלח מים - סתם צנורות מקלחים הם. אמר רב נחמן: בימות הגשמים, עוקה מחזיק סאתים 26 ונתנין לה סאתים, מחזיק סאה - נתנין לה סאה. בימות החמה, מחזיק סאתים - נתנין לה 27 סאתים, סאה - אין ונתנין לו כל עוקה. רבי יוחנן, מחזיק סאה ניתב ליה סאה! גזירה 28 דלמא אתי ליתן ליה סאתים. אי הכי, בימות הגשמים נמי ליגזור! התם מאי ניהוש לה? אי 29 משום קלקול - הא מסיקללא וקיימא, אי משום גזירה גזירה שפא יאמרו צנורו של פלוני מקלח 30 מים - סתם צנורות מקלחין הן. אמר אבוי: הילךך, אפילו פור ואפילו פוריים. "וכן שתי 31 דיומאות זו כנגד זו". אמר רבא: אפילו עירבו, אמר ליה אבוי: מאי מעמא? אילימא משום 32 נפישא דמאי - והתניא: אחת לי עוקה ואחת לי גיסקרין בריכה ועירבה, אף על פי שנתמלאו 33 מים מערב שבת - שופכין לתוך מים בשבת! אלא אי איתמר - הכי איתמר: אמר רבא:

לא דבעור ומה לי בשרות הרבים ממש האי נמי לחכי מתוכן - לאח ליכא למחשך, דסתם צנורות בימות הגשמים מקלחין הן, ואמרו מי גשמים ניתב. אבל גבי ביב בימות החמה אף על גב דיש בו שיעור, ואדם רוצה שבלעו במקומן - איכא למחשך שמה אמר. מחזיק סאה - עוקה. נתנין לו רשות להסתפק ולשפוך סאה. והאי דקאמרי לעיל: שופך ושונה ואינו נמנע - כבידאי ליה לר"ב נתמן בעיקר עסקה. ושיעור מדה קמור תנא בברייתא דשרי. התם למאי ניהוש לה? אי נמי אתי למיתבן סאתים - לא איכפת לך, דהא ודאי עסקה לא ליה מנה תורה, למימר כי הכי דרי ליה לשפוך בעוקה זו כדי לצאת לחוץ. הכי נמי שרי למשרדנו לבראי - דהא לא מקיימא מחשבתו, ולא נוחא ליה דלפקי מיא. דהא חצרו מקללא וקיימא. ואי משום שפא יאמרו - והואים דרי צנור של פלוני בו וסבירין שוחא מתוכו לכן. סתם צנורות בו - ומזהו. לכתחלה לא שרינן ליה שיעורא. אמר אבוי הלכך - כיון דליכא למחשך למידי. אפילו בור ובוהיי - קא שרי תנא בברייתא. ואפילו עירבו - שתי העלוהו, דליכא למחשך או שרי ליה לרבי על ידי עוקא דחצר. אי לא לפוקי מנינין מן הרבים ולחזרין לחצר שופכין עד שפת העוקה ברגליה. וקא מטלטל בחצר דלא מירב - אפילו הכי אסור. מים נפישא רביא - דיש כאן ארבע אמות לשני בתים. נפישא - כלי חרס שנשדק, ותנוו שם חצוי לקבל המים. ולאי נקטי ניסטרוא. דלא חזיא לתשמישא אחרתא. בריבא - חרץ רוב. כעין ביבך שרשעין לדגים. עירבא - ספיה 48 קטנה.

עירובין. פרק משנה – כיצד משתתפין דף פט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ) קכא

1 לא שנו אלא שלא עירבו – ואם תאמר: אי דלא עירבו – תרודו ליתסרו ויש לומר,
2 דאינם שופכין ממש בתוך העיקה בחצר, אלא שופכין על הדיטא, חתן ירדן על
3 העיקה הסמוכה לה, ואף על גב דדעי חצר שאינה מעורבת – מכל מקום לא אסרו חכמים
4 כאל אלא בכרמיתא, כעין שפירשונו מעורבת – לא אסרו כלל וכו'
5 ספק רבינו שמואל, דמורו לשפוך מים אף על פי
6 שהולכין לרשות אחרת שאינה מעורבת. ודמרוש
7 לרשות לא בני מקדוה. ואומר: כולו רשות אתא
8 אסורם, כדאמר: דילמא אתו לאפקי מיא בנבא
9 דבתים להבא, שירידו מן הדיטא בכלים מלאים
10 מים לשפת העיקה שרודקו מתן, דאן ורצין
11 שיפילו המים למטה ויקלקל החצר.
12 **הדרן עלך כיצד משתתפין**

13 **כל גנות** גורה משום תל ברשות דרבים – אף
14 על גב דקיימא דן רבי מאיר
15 בנידוחו, אפילו במקום רבים, כדאמרין בפרק
16 לרשות לא בני מקדוה. וכו' משנה ארס את
17 אשתו שחם ומלש שנים כלא בתובה – הבא
18 אומר רבינו יצחק דלא הוה רבינו מאיר. ודפסקין
19 לקמן הלכה כרבי שמעון, דאמר: כולו רשות אתא
20 חן, וכולל שבו שתי חצרות דאסרין הבא לרבי
21 מאיר – שר רבי יוחנן לעיל ברש דה"ח (מ"א),
22 ולקמן בפרקין ג"בא.
23 **מאי** לא הוה לטלטלו דרך כותל – הוה מצי
24 למינה: בשאון הדיטא דרבי אבהו.
25 **רב** אמר אין מטלטלין בן חולא בארבע – אף על
26 גב דרב ושמואל פסקי לקמן כרבי שמעון –
27 הבא אליבא דרבנן פליגי, ולא סביר להו. אי נמי:
28 פלוגתיהו נפקא מינה נמי לרבי שמעון לכלים
29 ששבתו בבית, ואף על גב דרבי כלים ששבתו
30 בתוכו דוד נפריז במילואו למקום המותר לו –
31 מכל מקום חשיב שפיר נפריז במילואו למקום
32 האסור לשפת ששבתו בתוך הבית, כעין שפירש
33 רשי ברש "מי שהוציא דוד (מבא), דנפריז
34 במילואו למקום האסור לטלטל מגזאי לביאי
35 ומבאר לנאי דודי מקום המותר לו. אי נמי נפקא
36 מינה כשהגתין יחד ויורדים מבית אסורם, דאי לא
37 אמר גוד אסיק – אסור בדארמיתין לקמן;
38 **במחיצות** שאינן ידירות – כשהבתים
39 מחוברין, ידבר תחמיתות הבתים
40 ניכרות, כדפירש בקטנסרס, ונראה דהוא הדין אם
41 הגב כולל חוץ למחיצות הבית, דחשיב נמי
42 מחיצות שאינן ניכרות. ואומר רבינו יצחק דגגן
43 שלטו שובלשין ראשיתן לרשות דרבים ועבדי
44 אריאל, לפירוש רשי דמפרש כי אריאל בשפת
45 גגנין שלטו – דודי המבולית, לא אריאל מחיצתא
46 ולביא למימר גוד אסיק, ופי' תקדוה נמי לא אמרין,
47 כיון דעבדי פי אריאל, ונדו אתה נמי לא אמרין
48 דרבנן דרבי רבי יוסי בר יודיה בני תוסקל, משום
49 כבעת גריים. דאפילו רבי יוסי בר יודיה לא אמר
50 אלא במסרקל הודין מחיצתא, כדאמר
51 בפרק

אמר: אין מטלטלין בו אלא פארבע אמות, לא אמר גוד אסיק מחיצתא, ושמואל אמר:
מותר לטלטל בבבולו, דאמר גוד אסיק מחיצתא, תמן, ותקבצים אומרים: כל אהרן ואהרן
רשות

1 הכי גרסינן: דלמא אתי לאפקי מיא במאני דבתים לחבא – לשפת העיקה לשפוך
2 לתוכה.

הדרן עלך כיצד משתתפין

1 **משנה** כל גנות העיר רשות אחת – ואף על
2 פי שירדוין חלוקין למטה לשני בני אדם, הגנות
3 שאין משתמשין חוץ – אין בום חלוק רשות.
4 וכלים ששבתו בנג גוד מותרין להוציא להו.
5 וזכבר שלא ירא נג גוד – מחברו עשרה.
6 דאם חלוק מתן בגובה עשרה – אסור לטלטל
7 ממנו לגנין. וטעמא מפרש בגמרא, וחכמים
8 אופרים כל אחד ואחד רשות לעצמו – ואם לא
9 עירבו וירדוין לשלמטה – אסור לטלטל מזה להו.
10 רבי שמעון – מיקל מכולם, ואמר הצירות
11 גנות וקפיפות שאינן יותר מבית אסורם,
12 הואיל וכולם אין משתמשין מיוחד והדיר –
13 רשות אחת. חתן, ומטלטלין מזה להו, אפילו
14 מחצר על רבים לחצר רבים כלא עירוב, ולית
15 ליה לרבי שמעון עירובי הצירות אלא משום
16 דהרז כלי הבית, לכלים ששבתו בתוכן – כלים
17 ששבתו באחד מתן, מוציאין אתון מזה להו.
18 אבל לא לכלים ששבתו בתוך הבית – והביאום
19 להוציא על שיערוב בני החצר, אסור
20 להוציאן מחצירו לחצר אחרת, אם לא עירבו
21 שתי החצרות יחד.

22 **גמרא** כל מקום שאחת מוציא שתי רשויות –
23 ששומרה כל אחת לבדה. וזהו רשות אחת – שש
24 אחת להו, ששתיהן רשות היחיד, כגון עמוד –
25 גובה עשרה בחצר. אסור לבקע עליו – מן
26 החצר, ואף פי שרשות חצר עליו עז
27 ליקעו, נראה ששום תל גובה עשרה – ברשות
28 הרבים, ודחה רשות היחיד, דלא ליתי לכחופי
29 עליה. אמר הירוש – כל בנן העמדת הירוש
30 מקום מושבין קר ליה אמת הירוש, הואיל וארם
31 קובע לן אקום – דרמו להו, ואמר בר יוחזק
32 – לקמן בפרקין, שבעיני צופר – כשהתקדק
33 בדבריהם המצא כן, הצירות רשות לעצמן –
34 ומטלטלין מחצר על רבים לחצר על רבים כלא
35 עירוב, וכן על יחיד דרז דאמר רבי מאיר
36 גנות רשות אחת חן – שבעיני מיה הצירות
37 נמי רשות אחת, שרדוין אין משתמשין מיוחד
38 בתבים, דרמו לגנין, אבל בנג לחצר – דרשי
39 דרקינן: וזכבר שלא ירא נג גוד מחברו
40 עשרה על גב סגן בנג לחצר. מאי לאו – דהו
41 דקאמרין חצירות רשות לעצמן – דרשי
42 לטלטלו דרך כותל, ולא גוד משום תל, אלא
43 נג גבה גומן טעמא אחרתא דהו. וקריפא אם
44 ש יוחר מבית אסורם (חן) מטלטלין מזה להו
45 חתן אריבע, ואי על בית אסורם – מטלטלין
46 לטולטל גמור. אבל מתן להצירות – לא, דלא
47 דמו לחצרות. והצירות רשות תחומתא, וקריפא
48 רשות היחיד. רב אמר אין מטלטלין – לרבנן,
49 בנג חסרון לחבריה, אלא בארבע אמות – דכין
50 דלרבנן כל אחד רשות לעצמו, חתן פרסין הו.
51 **לח** – אסורין הו על זה, דהוה ליה רשות
52 פרצה במילואו למקום האסור לו. מותר
53 לטלטל בבבולו – ששומרה המבולית למטה
54 מן הדיורין אמרין גוד אסקתו למעלה, ופירדו בעיקו, במחיצות הניכרות – שאין הבתים מחוברין, ויש אויר
55 ביניהם, ומחיצות הבתים ראיין לעומדן על גג כשהמטבלין חתן
56 רגליהם, כולי עלמא לא פליגי – דאמרין ברו דוד אסיק, דרמו לעמוד ברשות דרבים דודי רשות היחיד משום דוד אסיק – משוך
57 הוועלה. כי פליגי בשאון המחיצות ניכרות – שהגתן
58 מחוברין יחד, ומכסין המחיצות שבין הדיורין, לא אמרין גוד אסיק – דבני אהו גזנא.

59 מן הדיורין אמרין גוד אסקתו למעלה, ופירדו בעיקו, במחיצות הניכרות – שאין הבתים מחוברין, ויש אויר
60 ביניהם, ומחיצות הבתים ראיין לעומדן על גג כשהמטבלין חתן רגליהם, כולי עלמא לא פליגי – דאמרין ברו דוד אסיק, דרמו לעמוד ברשות דרבים דודי רשות היחיד משום דוד אסיק – משוך הוועלה. כי פליגי בשאון המחיצות ניכרות – שהגתן מחוברין יחד, ומכסין המחיצות שבין הדיורין, לא אמרין גוד אסיק – דבני אהו גזנא.

קִבֵּב

עִירוּבִין. פֶּרֶק שְׁשִׁיעִי - כָּל גִּגוֹת דָּף פֶּט עֲמוּדוֹ ב - מִתּוֹךְ מִהוֹדֵרֵת "אֲבוֹן יִשְׂרָאֵל" (שְׁטִינְזוֹלִין) ר"ש

הוֹסֵפוֹת

1 בפרק 'בבל משרבי' (ג.ט.ג), דואיל וכן - כל הגג אסור, כי כל הגג נפסל במלואו לכרמליה
2 - לאותה מליטה הובלטה לרשות הרבים, ואף על גב דלא שלטי בה רבים, שרשי בבה
3 עשרה - נעשה כרמליה, ולא מצינו מקום פטור ורובא ארבעה, דהא בית שאן חתוב עשרה
4 וקרוב מליטמין לעשרה וזו חתוב כרמליה, ואין מטללין בו אלא בארבע אמות, אף על גב
5 דלא שלטי בה רבים, שרשי סתום הוא אבל נדע.
6 הוא אמר רבא פקא ערב שבט (א.ו.א) דאיב כרמליה
7 ולא למעלה משעריה - היינו שנבחר קרקע כרמליה
8 אין נעשה האויר כרמליה למעלה מ', כדאמר
9 התם דאקילו בה רבנן קולי רשות הרבים,
10 שדאריה למעלה משהיה מקום פטור, וגו' וכו'
11 דלא הוא כרמליה אלא רשות היחיד - היינו
12 משום דגדא חותיה, דביקעת דניס לא הואי בקיעה.
13 כדפרישי ליעיל, או פתחה לרשות הרבים הדיו כי
14 חזיר רשות היחיד, וכן זו היוצא לרשות הרבים
15 רוב ארבעה הדיו רשות היחיד - היינו סמוך
16 להלן תוך עשרה, דהיי כי חזיר רשות היחיד.
17 ומעלה דחשיב ליה כדבמוצא פספין (א.ק.א.)
18 רשות היחיד - היינו משום דליכא בקיעת גרים,
19 שדאסיקתא בבה שלטי, אי גמי: שיש מגעול
20 עצמו בבה עשרה, דהיי רשות היחיד אפילו איכא
21 רשות הרבים גמורה תחתיה, כמו געלות הדיו
22 וכו'. ורשי דמתניתין רשות הרבים בחורין
23 (שבט עט.א.ט.א.), פירש שני נלקטן במתניין דג'
24 גדול דסמוך היחיד, בני מה חזר ומיבטא מדיעת
25 שלא ידא גב בילט לתוך הנה, דאי לא מיבטא -
26 לא אמר גזר אסיק, וגדול בני אסור, שאין לו שם
27 מחיצה, וכל שאין לו מחיצה אלא רשות היחיד, וזו היא
28 בשמעתין גבי גגן השנין לרב מאיר בו דפרקי'
29 קשיא דרב אריב, פירש בקונטרס: דלית ליה גזר
30 אסיק הכי בני גגגן השנין לרב מאיר, וזו היא
31 אסור כל חד אמריה, דהיא רשותא משוי לחד -
32 מיהו, בני רשות היחיד העתים העתים אפריס
33 לתאריהם לעזרי דתריבט, אמאי לא אפריס
34 עלייהו? הא ליכא מחיצה לגגן כזו מיהו,
35 כדפרישמי משמע דלא שלטי כרמליה אלא איחא.
36 אמר רבי יוחנן: זיין וכתלמי שרדו גבתיים עשרה
37 ורובין ארבעה - מותרין כאן ובאן ובלבד שלא
38 יחליף משמע דחשיב ליה מקום פטור, מדישר
39 לבני רשות היחיד רשות היחיד, וכתלמי סתום
40 התם רובא דרבייה אנבטי הובלטין מן החבול
41 דאלו כותל בניה עשרה ורובא ארבעה - זהו היא
42 רשות היחיד, וזאת דנקט רוב ארבעה - לרובא.
43 דאפילו הכי זיהו מקום פטור, וכל שבן אם אסור
44 הרבים ארבעה, ולא קשיא דהיי בית שאן חתוב
45 עשרה דהיי כרמליה, אף על גב דלא מצנו רבים
46 איאיתמש - דהבא כיון שדאא למעלה מעשרה
47 יש לו ליחשב מקום פטור, אף על גב דרובא ארבעה כיון דלא הוא לרשות הרבים אלא רשות
48 היחיד, וזה דפרקי: קשיא דרב אריב - לאו משום דרשות הרבים אסורה, כדפריש בקונטרס
49 - דלעילם אין רשות הרבים אלא למעלה מעשרה דרשות היחיד שפיר אייתיר ביתר
50 מבית אסיה, כדמסיק, ומכל מקום פרך לשמואל, משום דאן רגא לו לומר דהיי מחיצה למעלה לא עביד, ולא זיה מוקף לדירה, וזאת דקאמרינן בני לקמן: אף גג דמיבטא מחיצה, דאי
51 לא מיבטא גדול בני אסור - משום דקטן אסור עליו, אבל כי מיבטא, אין הקטן אסור עליו, משום גזר אסיק אפילו לשליה פתחא דלא כרב יוסף דבסמוך דאמר אין אין מחיצה לא על זה
52 וכן על זה שניהם אסורין, ולא אמר גזר אסיק לשליה פתחא - משום דפתחא כי היא גוונא לא עבדי אנשי.
53 **וְכִמֵּן** נִפְרָץ בְּמִלּוּאוֹ - כְּתוּב שֶׁהָיָה לְתוֹךְ הַגְּדוֹל, כְּדֹאָוִקְמָנָא פֶּרֶק קָמָא (ג.ט.ג) דמתניתין דחזר קטנה שפירצה לגדולה, בבספין כותלי קטנה לגדולה, שלא היא גרה כמתוך שזה
54 נכנסים.

1 רשות לעצמו - קא סלקא דתך, כל אחיד יטלטל בגגו משמע, והיי כדבי שמואל הגי' -
2 אית מתנייה דייחיד דמתובי מנה תיובתא לרבי ר', דקתנא אן לתן כלל אחר אלא גג,
3 דמשמע דלא יטלטלו אלא בגגו, הא בגגו - יטלטלו, לא שמעי ל' הא שמעתי -
4 דשמואל, דנימא גזר אסיק במחיצה כי רבי, שאין נכרתו, גג גידול פסול לקטן - גדול
5 ערף עליו לכאן ולכאן, הגדול פותר - לטלטל
6 בו דירוח שבו, ואפילו לרבי, דהא מחיצת על
7 מטה שישתן בעדפת לכאן - מחיצת
8 הניביתתן, וזר אסיקתו, ואית ליה גפופי, חך
9 פירצה שבגגו הקטן - פתחא חיי לגדול, ואן
10 קטן אסור עליו, דהיי כותבי חצירות ופתח
11 בניהם, אבל קטן אסור - ולדדייה חיי מילואו,
12 ולא פתחא הוא, ואסרי עליה בני גדול, שיש
13 דירוח על זה ועל זה - עשורין כל שעה מזה
14 דירוח, ליכא למישר גזר אסיק במחיצה
15 התחננה שביניהם, נפשי שניהם הוא, אבל
16 אין בתו דיריים - אמרינן בה גזר אסיק, ומותר
17 אף הקטן, אלמא: אף במחיצה שאינה ניכרת
18 אית לה לשמואל גזר אסיק, דאי לאו דמתוברין
19 חן - אן דרישה מזה לזה, שיש מחיצה על זה
20 ועל זה - כל סביבותיהן, דחן שבגגן מותר,
21 דהשתא משתרי גדול בגפופי, אבל אין מחיצה
22 לא לכאן ולא לכאן שנתן אסורין - דקטני
23 אסר אגדול, דהואיל ולא הזו גפופי ממש אלא
24 דיי דיו אסיק, לא הזו גפופי לשויה פתחא
25 לבניה, דפתחא דמיכר בעינן, ובתאי גוונא: אל
26 עבדי אנשי, א' אמר לבי דירוח - אם הוכרתו
27 לכם שני דירה ברב, רב אמרוי לכם, רב יוסף
28 חזה ושבת הלמוד, לא שני - דקטן אסור, כן
29 לדירוח קטן בין לדירוח גדול - אלא שיש מחיצה
30 ראייה לדירה, כלומה: דפתחא דבני וקישא
31 דחרידיה גלו דעתידי דבש אשתמשו כל חד
32 בדידיה, הלכך, גדול מותר בשני - דפתחא
33 הוא, ולא אסר קטן עלייהו, דקטן אסור לשניהם
34 משום דנפרץ במלואו לגדול, ואסרי עליה בני
35 גדול, ולדירוח בני לא משתרי, וכדון דעבד ליה
36 מריה מחיצה קבועה - לא מליק בשני מניה,
37 ולא אחיל לגבייהו: סלוק סלוקי נפשיהו - בני
38 קטן מגגו, ואחילה לבני גדול, חותרי ככל הגגן
39 - ואפילו לרבנן, דכין דאינהו לא עביד סלם
40 - סלוקי נפשיהו ואחילהו לבניה, בנה עלייה
41 - דהקף כל גגו מחיצות עלייהו, דקח - פתח
42 קטן פתח לצד הגגן, חותרי כבולן - גדלי
43 דעתייה דקא מחוקי ביה - וזהו לא הקפידו
44 לעשות כן - אחלינהו לבניה, פנמיים שדקא
45 אשירי - ואפילו לרבי מאיר, דמשיח כל הגגת
46 לרשות אחת אסור בתו, דקבתי להי' תרביצי -
47 שפחה לצד גינתו, ומחיצה על צד הגגן היחיד סתומה, למטור

רְשׁוֹת לְעִצְמוֹ, בְּשִׁמְלָא לְשִׁמְלָא - נִיחָא, אֵלָא לְרֵב -
קְשִׁיָּא אֲמַרְי בִּי רַב מִשְׁמוֹת דְּרַב: שְׁלָא יִמְלָא שְׁתִּי
אֲמוֹת בְּגַג וְהָיָה אֲמוֹת בְּגַג זֶה, וְהָיָה אֲמַר רַבִּי
אֲלֵינוּ, כִּי הָיִינוּ בְּכַבֵּל הָיָה אֲמַרְינָה, בִּי רַב מִשְׁמֵיחָ
דְּרַב אֲמַרו: אִין מִטְּלָלִין בּוֹ אֵלָא בְּאַרְבַּע אֲמוֹת, וְהָיָה
דְּבִי שְׁמַוְּאֵל תְּנוּ: אִין לְהֵן אֵלָא גָּגָן, מֵאִי "אִין לְהֵן
אֵלָא גָּגָן" - לָאו דִּישׁוּ לְמַטְלָלִי בְּכִלְיָה? וְגַם אֵלֵמָּא
מִכְּתוּבִיתָי, דְּרֹאקְוִקְמָנָא שְׁלָא יִמְלָא שְׁתִּי אֲמוֹת בְּגַג וְהָ
וְהָיָה אֲמוֹת בְּגַג זֶה - הִכִּי נִמְי: שְׁתִּי אֲמוֹת בְּגַג זֶה
הָא שְׁמַעְתָּ, אֲמַר לִיה אֲבִי: אִתְּ אֲמַרְתָּ נִדְלוֹ, וְהָא
אֲמַרְתָּ נִדְלוֹ: גַּג גְּדוֹל מִפְּסוּךְ לְקָטָן - הַגְּדוֹל מוֹתֵר
וְהַקָּטָן אֲסוּר, וְאֲמַרְתָּ לָן עֲלֵה, אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲמַר
שְׁמַוְּאֵל: לֹא שָׁנוּ אֵלָא שְׁשִׁי דִירִיחַ עַל זֶה וְדִירִיחַ עַל
זֶה, דְּהָיָא לְהָ הָא דְקָטָן מְחִיצָה גְּדוּרְכָתָא, אֲבָל אִין
דִירִיחַ עַל זֶה וְעַל זֶה - שְׁנֵיהֶן מוֹתֵרִין, אֲמַר לִיה:
אֵינָא הִכִּי אֲמַרְי לְכוּ: לֹא שָׁנוּ אֵלָא שְׁשִׁי מְחִיצָה עַל
זֶה וְמְחִיצָה עַל זֶה, דְּגְדוֹל מִשְׁתַּרְי גְּבִיפּוֹ, וְקָטָן
נִפְרָץ בְּמִלּוּאוֹ, אֲבָל אִין מְחִיצָה לֹא עַל זֶה וְלֹא עַל
זֶה, שְׁנֵיהֶן אֲסוּרִין, וְהָא דִירִיחַ אֲמַרְתָּ לָן! אִי אֲמַרְי
לְכוּ דִירִיחַ - הִכִּי אֲמַרְי לְכוּ: לֹא שָׁנוּ אֵלָא שְׁשִׁי
מְחִיצָה רְאִייה לְדִירָה עַל זֶה וְמְחִיצָה רְאִייה לְדִירָה
עַל זֶה, דְּגְדוֹל מִשְׁתַּרְי גְּבִיפּוֹ, וְקָטָן נִפְרָץ בְּמִלּוּאוֹ,
אֲבָל יֵשׁ מְחִיצָה רְאִייה לְדִירָה עַל הַגְּדוֹל, וְאִין רְאִייה
לְדִירָה עַל הַקָּטָן - אֲפִילוּ קָטָן שָׂרִי לְבִנֵי גְדוֹל, מֵאִי
נִפְשִׁיחֵי מְחִיכָא, בְּהָא דְאֲמַר רַב נַחְמָן, עֵשֶׂה סִלְקִי
בְּקִבְעֵי לְגַג - הוֹתֵר כְּכֹל הַגְּגִין אֲמַרְי, אֲמַרְי: בְּנֵה
עֲלֵיָה עַל גְּבִי בֵיתוֹ וְעֵשֶׂה לְפָנֶיהָ דְּקָח אֲרַבַּע - הוֹתֵר
כְּכֹל הַגְּגִין מוֹלֵן, אֲמַר רַבָּא: פְּעָמִים שְׁתַּדְּקָה לְאִיסוּר,
דִּיכִי דְמִי - דְעִבְרָא לְהָרִי תִרְבִּיצָא דְבֵיתֵיהּ, דְאֲמַר
לְמַטוֹר

54 שפחה לצד גינתו, ומחיצה על צד הגגן היחיד סתומה, למטור
55 **לְמַטוֹר**
56 **וְעֵשֶׂה** דְקָח אֲרַבַּע הוֹתֵר כְּכֹל הַגְּגִין - לפי מה שמופריש ביכריו מעברין (ג.ט.ג ו.ס.א.א.) דקה היא מחיצה, מפרש שרשי יצאן הוכא דכשבה עליה תעשה מחיצה כל סביב זה ופתחא
57 לצד הגגן, ועשה לפני הפתח דקה ארבעה - או זרית תשמשי קבוע, או זרית תשמשי קבוע, מפני בני גגן אחרים, וקשה דבלא דקה קמי אמר ליעיל, דאם
58 יש מחיצה ראייה לדירה על הגדול ולא על הקטן דאפילו קטן שני לרבי גדול, ורובנו חננאל גריס: 'דחותרו כל הגגין, פירשה: אם עירבו שני הגגן וזה לא עירב עושה - אינו אסור עליהם,
59 דכיון דרשה דקה סילק עצמו מהם, ור' ר' לומר לפירוש ולדע הגגן הוא פרץ במלואו, או עליה אינה אלא בחצי הגג, אם היה כל הגג מוקף מחיצה - בלא דקה נמי לא היה אסור, ולשון
פנמיים שדקא לסיסר עזר' ליישב, דהדקה אינה עושה לא אסור ולא חותר.

עירובין, פרק תשיעי – כל גגות דף צ עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
רש"י

1 לנפוי תריבציא נפירא – וסילק עצמו מן הגגין, שתי אמות בנה זו – ברב סבירא ליה
2 דאמר גו שניו הגגין אן מטלטלין בו אלא בר דאסירי אהודי, משו – לטלטל מאתח
3 מקן לעמוד העומר ברשות הרבים סמוך לו, גבוה עשרה ורובא ארבעה, ברמילת ורשות
4 חיהוי אן קמבעיא ליה – בתמימא, כלומר, פשטא אדסיר, דהוא גו ברמילת דהא מארבר
5 אן מטלטלין בו אלא בארבעה ועמוד רשות
6 חיהוי, ורבי בר אבא ורבי חזקיהו – בו –
7 ההלכות קאמר: רבינו בר אמאי נמי דאי לא
8 אוכיע ליה למבעי הכי, אלא אגב תורהי מידר
9 בשאלות, ולא עין בה ופה, ורבי הוא דרביעאי
10 ליה שני אמות בנה – שבין הגגין, אמות
11 באבסדרה – של בעלים אחרים, וגבי תרה
12 של אבסדרה יוה יתיר מביט אתמים, ואן כל
13 מוצגה ואן ליה פי תרה דינפט יורד וסותם.
14 ועבדאי בר ארזוליא, בשעת גנגין שלט,
15 וכדארבאן ביעישין ספין (לעיל בתבא) הדשא
16 הוא ליה גמי ברמילת, מהו לטלטל מזה לזה,
17 חיהו רשואה גמי – דאף על פי שאנן שלט
18 אחד – אין בהם חלוק רשואה, ואפילו לרבנן,
19 דלא דמי לרשי גנגין, דהם איבא דריון למטה
20 בשניהם, ולא שרומ: כסם שיש חלוק רשות
21 למטה בבתיים – כך שי חלוק למעלה, דחלוק
22 למטה סילק ואילו לעיל, אבל באבסדרה –
23 ליכא למינה ביה, וא דילמא ביה דגמנ לא אסיר
24 – טעמיהו דרבנן סדקאי אשניו בעלים
25 הוא, ומגנ לאבסדרה נמי, בחורבה – של
26 אחרים, ופרצה לרשות הרבים דהויא נמי
27 ברמילת מן כל הגגין, ואי חיהו דרבי – מה
28 כן חורבה לאבסדרה, וכי מאירי איתא: ונאמי –
29 מה אירי באתי ותלקתי? בשאלה שפאלה אחר
30 באתי לקבתי: באותים, מאי קא מפשטא ליה –
31 הא לא דמי לגוי, וא גאסיר, אם תיפצי לומר קאמר
32 – כלומר: אל פשטא לרב ביבי דהתיי חורבה
33 חזיא ליהוי, ולא פשטא ליה נמי ורשתי –
34 אבסדרה, דהא עריפא מינה מפרתא, ובא
35 להסיק על שאלתו של רמי בר אמאי על ידי
36 אלתמוד לומר, ורבי קאמה אן אפשטא לרמי
37 רב אמאי דשרי, הכי נאמי: ונתם הוא דאבסדרה
38 אל חזיא מיד ליהוי, אבל חורבה חזיא ליהוי
39 בתיקן מוצג, וא דילמא בו, גנין השוין – שאן
40 ביה גבב מחבריו עשרה, ורבי חורבה חזיא ליהוי
41 ידו, לרבי מאיר – דמשו להו כוליה דהא
42 רשואה, ולא אסירי אהודי, וגו יחיד לרבנן –
43 שאני סמוך לאפילו לרבנן ליכא לעיל רשות, ושמואל אמר אין מבלטלין בו
44 אלא בארבע – והא דקאמר רבי מאיר רשות אחת קו לטלטל שתי אמות ביה ושתי אמות
45 ביה, וטעמיהו דרבי ושמואל אפשטא קאמר, ורבי ארבע – דאמר בר לעיל (פסא)
46 בגנין השוין לרבנן דאסירי אהודי, לאמאנ לא אומר רב איתא שני מיתעט שבניהם לחיות
47 מובדלת, הכי נמי בגנין השוין לרבי מאיר, ונמי דהאי לא אסיר אחריה, דהוא רשואה
48 משר ליה, מהו גנין השוין הרבים העוברת לפניהם ולאחיהם (לעיל חזיתות)
49 אלא אסירי לעשות אחריה, ולא מיתעט לגבין, ומיתעט חזיתות אומר רבי דלא מצי להו.
50 וכן בגו יחיד לרבנן, ליתוסר עליה בני רשות הרבים חזיתות סביבותיה ומשה: ומה
51 בין גג לנג לא חלוק רשות אסיר, ודא מינברן מיתעטא שוין ממוטט גנגין, הלכך, כיון
52 דאמר רבנן שי חלוק רשות למעלה, וגו אסיר נמי הכי בני לא אמרי – חזיתות מרובים
53 כל אחר לשותא אסיריהו, ולא פשטא לטלטל בו, אבל הבא מיתעט מינברן –
54 קאמינן בהו גו אסיר, הלכך לרבי מאיר דמשו להו דא רשואה – ליכא לדסי,
55 דהא מיתעט חזיתות אית להו, והו כוליה כתיב גו מוקף מיתעט, וכן בגו יחיד לרבנן: הכי גו טיסיק: החם אל מינברא מיתעטא הבא מינברא מיתעטא, החם איתא יוהר מביט אתמים
56 – כיון דאית ליה לשמואל גו אסיר קא מביעט שבניהם, ואף על פי שאן ניכרים, ופולגתיהו קמייתא אליבא דרבנן, ודא דמשו לכל דור רשואה באפני נפשה – חזי להו גג
57 מוקף בפני עצמו, ובכל דהא ליכא יוהר מביט אתמים, אבל הבא דפלגין אליבא דרבי מאיר דמשו לכוליה ביה, וכולן יתירין מביעט חזיתות – שי כאן יוהר מביט אתמים, ודיק
58 זה דגו אסיר אית חזיה ליהוי, דרבן מיתעט משה אף על פי שבעש ליהוי – למטה עבדין, דורו בחלוק למטה, ולא ליהוי גג, הלכך, בי סקינן לוח – ודי מוקף יוהר מביט
59 אתמים שלא חוקף ליהוי גג יחיד לרבנן נמי, בדאיבא שפי מביט אתמים, ודומאי גנגין השוין לרבי מאיר, מותר לטלטל בכליה – ואפילו ישנה יוהר מביט אתמים, דרדיק ליהוי
60 דהא.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60

ברמילת רשות היחיד קמבעיא ליה – ומגן שחעמוד מופלג מן גגו ארבעה, דאי בסמוך
לו – לא חזי עמוד רשות היחיד דנפין בימולא לנג, וכגו דמי, אבל כשוא
מופלג – אסור, אף על גו דרדך למעלה מעשרה משמשו, דהוי מוקף פסור – מכל מוקם
אסור לחזיקי, ואפילו מאן דרשי לעיל – ובא מודה, כיון דאין גו מבוקש פסור.
אלא שתי אמות בנה ושתי אמות באבסדרה
מהו – פירש בקונטרס: ליה גבי תרה של
אבסדרה רבי בעלים אחרים, יוהר מביט אתמים
הדשא חזי ליה ברמילת, אבל תוך אבסדרה לא
רצה לפרש, דכיון דמוקף – לא חזי ברמילת
בנה שואו יוהר מביט אתמים, כגו מבוקש פסור
"עושין פסין (כהא), דאמר: קרפף יוהר מביט
אתמים וקדיה בו בית סאה, חו – ומבעיא ליה
באבסדרה, דלא שייך בהו חזק כל כשע שריון
חזקין למטה – ולית בהו חזקין ולא כן, כדפירש
בקונטרס, ובתרי ביה בעי בחורבה, דחזי ליהוי
ועי ובעי נמי בגו דחורבה, כמו באבסדרה
ומלפניו בקונטרס משמע עומד בחורבה לא בעי בגו
אלא בקרקע החורבה, ורבינו בעי פירש שתי
אמות בנה חזי רשות היחיד, ושתי אמות רעוד
– שואו ברמילת, שאני גבוה עשרה חזיא רב
ארבעה, וחשיבא לגו כרשות היחיד, משום דמוחי
ביה עירוב לטלטל בימולא ליה ושאר ברמילת,
או דילמא כיון דגמנ לא אסיר – פירש
בקונטרס: וטעמיהו דרבנן –
משום דרפדי אשניו בעלים, קטת קשת: ולקמן
(בצאב) אמרינן גו דחזי ורשעת רשות אחת
לרבנן, משמע: אף על פי שיש של מביט חורבה,
ושמואל אמר אין מטלטלין בו אלא בארבע
– פירש בקונטרס: דהא דקאמר רבי
מאיר רשות אחת – דהוי לטלטל שתי אמות ביה
ושתי אמות ביה, אף על גבי דלפי המסקנא דמוקף
שמואל רביר מביט אתמים אית שפיר, איבא
לאוקומי מנתנין דלא חזי יוהר מביט אתמים –
מכל מוקם הוצרך לפרש הקונטרס למאי דסלקא
דעתה רשואה: קשיא דרב ארבע, דרבן
דבלא מינבר מיתעט איתא, אמר מינבר מיתעטא
לא דהו שמואל אומר – מטלטלין בו אלא
בארבע.
הבא יוהר מביט אתמים – ולא אמרינן
דדי אסיר לרבי מאיר בגנין דרבה, אלא
מביעט חזיתות, כיון דכולן רשות אחת, קו אף
על גבי דלענין כלים ששבחו בית אית רשות אחת
ואמרינן גו אסיר לשמואל, ואם תאמר: כיון דשמואל חשיב גו בקרפף לאסור ביהו מביט
אתמים, אם כן בביט אתמים או בפחות נמי חשיב בקרפף בית אתמים שלא חוקף ליהוי,
ויאסר לטלטל מגנ לחצר כמות מרפף לעיל, ולקמן (בצאב) אמרינן: ולרבנן גו דחזי
רשות אחת, וקרפפות רשות אחת בו ושמו דרדיה – לא חזי יוהר מביט אתמים, לענין
כשאני יוהר מביט אתמים.

איתמר – ספעה – ביה מוקף מביט אתמים איירי, כדפירש בקונטרס, ופליגי אי חשיב מיתעט
דשפעה בחורבה לעיל, אלא, אבל בפחות מביט אתמים – לטולע למלא חזיה
מיתעט, ומטלטל ביה, דהא נדיה כולה בארבע אמות, ורפסיר בר ושמואל ברין נמיאל
בספעה פסיר ימי שחזיתאמר (מבא), ודא אפילו בפחות מביט אתמים אן מטלטלין בה אלא
בארבע – לא דהתח נחשבא בארבע אמות כמו בשבת בלג נקע, דדוקא מארבע אמות ועד
בית אתמים, אבל יוהר מביט אתמים – לא.

דדא

1 **דְּהָא** איבא מחציתה - ואפילו לרבי יודא דאמר בריש 'מו שהוציאחד' (גמא.) מחצות
 2 להבריח מים עשוייה, היינו דוקא לעגן יורח וצנ לחחום, ולא שרי להך' אלא כולה.
 3 **וּרְב** איבא רבי מאיר לטלטל מנג לחצר - לשמואל רבי מאיר לא מצי
 4 למיפרך, כדריש בקמטוס. ושמואל גז' השנין לרב מאיר הוי כרמולית, למפך אן

מטלטלין מןן לחצר. ופרוח מביט סאתים גמי, אף
 6 על בן דלא הוי מרפסא - מכל מקום, כיון דחשבי
 7 ליה לשמואל אין מוקף ליריה - ליבא למיפרך
 8 דלטלטל מנג לחצר. אף על בן דלרבנן גז' יור
 9 מביט סאתים אסור לטלטל מננו לחצר' לשמואל
 10 בפרוח מביט סאתים - שרי, מכל מקום יאמר
 11 שמואל דלרבי מאיר שילג חרות קרפן. בין ביהו
 12 מביט סאתים בין בפרוח.
 13 **לְשִׁמּוּאֵל** מנג לחצר - אף על גב דידע טעמא
 14 דרבי מאיר דגז' גבה ונכון, דהוי
 15 משום דרב יצחק בר אבדימי מנג לחצר עניינים
 16 חלקיים - סלקא דעין ק' דלא רמז תל ברשות
 17 דרבי.
 18 **לְשִׁמּוּאֵל** איבא דרבנן לטלטל מנג לקרפן -

19 פריש בקמטוס: סאתים גמי יתר מביט
 20 סאתים, לקרפן יתר מרפסא סאתים. כיון דחשבי ליה
 21 אין מוקף ליריה, והוו תרתייהו כרמולית, ואם
 22 תאמר: ומנא ליה אסור? דאי משום דאמר רבנן
 23 לקמן דגנין חצירות רשות אחת, וקרפיפות רשות
 24 אחת, הוים על כרחן באין יתיריים מביט סאתים
 25 כדריש בסמוך בקמטוס. בדתייריים לא יאמר רבי
 26 שמען חצר וקרפף רשות אחת, בדתיירי מוכח
 27 בפר' 'פישין פלירי' (בבב גז' גיור רובי, ודלרבנן
 28 יתר מביט סאתים לרבי שמעון הוי כרמולית,
 29 ונראה לרבינו יצחק: ובגז' דלא הוי יתר מביט
 30 סאתים קרי', דלטלטל לקרפף שאני יתר מביט
 31 סאתים לרבנן, אף על גב דירבד עתה גג חשיב משל
 32 קרפף, שמואל לטלטל מנג לחצר ומרפסא לחצר
 33 אסור - ובכל מקום חז' ל' למישרי מנג לחצר
 34 דשי' דמי מוקף מלחזי, וכדשוח' יורא רבית
 35 סאתים - הדי כרמולית בנו קרפף, חצר אפילו בית שרעה כורים שריא, ומשני: גיורה שמא
 36 יפחת. פירושי: שמא יפחת גג באמצעותו, וישתמשו בו בית על הגן דרך הפתח, ואו הוי
 37 הגן כשבוט מוקף ליריה, ואסור לטלטל מננו לקרפף כמון מחצר. אף על בן דדורי מוקף ולבסוף
 38 פתח, ולא חשיב מוקף ליריה, ודוקא בקרפף שלא הוקף ליריה לא מצי הוקף ולבסוף פתח,
 39 אבל בגז' בדלאו רבי חשיב קצת מוקף ליריה, הוא מותר לטלטל מננו לחצר - מתיי' ליה
 40 דפתח לישויה מוקף ליריה לגמרי, כחצר. ופרקי: אי הכי, מרפסא בית סאתים לקרפף בית
 41 סאתים גמי לא לטלטל, שמא יפחת, פירושי: פירוש' האחד יתר מעשר בנימילאו לרשות הרבים
 42 או לבקעה, ומשום דגס' נשק פתח גבי, נקט גמי האי לישנא בני פירי קרפף, ומשני: הוים
 43 אי פתח - מינרב, לא באהא גז' לא מינרבא מילתא לעמוד בקרפף, ולעמוד על הגג גמי לא
 44 מינרבא, שיהא אסור לטלטל מננו לקרפף מחמת פתח זה.

45 **לְדַרְבֵּי** רבי מאיר גז' רשות אחת חו' - בין הוא פירוש במתנייהו, והוא הדין חצירות
 46 או קרפיפות, והואו וישתמשן שוח מנו גנין, אלא בתים - לא דהשתמשן חזרי.
 47 ועד: הדי הכי לרבנן הוי קרפיפות או חצירות רשות אחת, דהא אפילו גז' חצר הוי רשות
 48 אחת - כל שכן חצר חצר, הכי נמי לרבי מאיר, דרבי מאיר לא פליג ארבנן בלא גז' חצר,
 49 משום דרב יצחק בר אבדימי.

אמר
 תדיר, אבל חצר וגזין שוח חצירות לרבנן, דמשוי לוד בר אליביוהו כרמולית לטלטל מנייהו לקרפף יורח מביט סאתים, דאף על גב דמשוי לוד בר
 כרמולית, מבני שפרעין זה חז' - ונמי ליה להחזיר, לאסור לטלטל של כל אחד ואחד ביהור מו' - אבל לא משוי ליה כרמולית מנורה לחקל לטלטל מחוץ לכרמולית גמורה, דאבין
 לעיל לגבי גז' הנין גזין לרב, דאסור לטלטל מננו לחזרבה ולאבסדרה, ואף על גב דשנייהן אסורין לטלטל בתוכן אלא בארבע אמות, מכל מקום הואיל ואין רשותיהו דמות דגז' חז'
 ליריה, שפי מחצר ואבסדרה לטלטל מננו לחזרבה ולאבסדרה, וכל שכן הוא, דגז' לוד ליריה שפי מקרפף, אלא לשמואל דמשוי גז' יחיד כרמולית גמור יורח מביט סאתים הוא
 ורפוח מנייהו, ורפוח מנייהו טעמא - ודחזר מביט סאתים, וקיצו' גם את דבית למרת הגז' מלמטה, ורפוח מנייהו טעמא שפח דהא מלמטה ליבא יורח מביט סאתים או רשות יחידה,
 ואח' לטלטול מנייהו לקרפף כמעיקרא, אי הכי **קריפף** - יורח מביט סאתים, לקרפף יורח מביט סאתים - נמי לא לטלטל אפילו בתוך ארבע דילמא מפוזית חז' מנייהו הוי רשות
 אחת מרמוליתא, ואח' לטלטול כמעיקרא מנייהו לחזרבה, ורפוח מביט סאתים, אי מפיחת לא מינרבא מילתא - כיון וליבא מחצות על גז' לא מינרבא מילתא, ולא מציזי בפתוח מביט
 סאתים דרבי שאין לו מחצות אל סליק אי אומרתא שמי, וסכרי אבתי, אי מפיחת לא מינרבא מילתא - כיון וליבא מחצות על סוף דתקן, ואז' גמי כרמולית, **כרמולית** רבי מאיר גז'
 רשות לעצמן - ומטלטלין מנג על ראונו לגז' חצירות רשות לעצמן - ומטלטלין מחצות על ראונו לחצרו על שמוען כלים שבתונו מחצר, וכו' חזרי על רבי שם לחצר
 של רבי.

1 להבריח מים - ולא ליריה, ומורה רב שאם בנאה על פיה - ונגזהו יורח מעשרה, אן
 2 מטלטלין בה אלא בארבע מא' שני טמא יחיד - דאמר רב אפילו לרבנן מותר לטלטל
 3 כבולה, ואפילו יורח מביט סאתים, וכיון דמחצות ליריה עשו אף על פי שלא לירית
 4 מעלה עשאום, כן ארבנן ברו דהו דאסוק - הוי חוקף ליריה, הכי נמי, וכן בפסא לוד

— כפייתה זו היא עשיית מחציתה לירית משן,
 6 כי במרת בהו גז' אסוק - הוי חוקף ליריה
 7 **שכפאה לפתח** - משום דמחצות מחוורת
 8 ריחה, דאני עמודות כל זמן כפייתה לא לירית
 9 מעלן ולא לירית משן, והו עמודו בעלמא, וכי
 10 אמרת בהו גז' אסוק - הוי חוקף יורח מביט
 11 סאתים שלא הוקף ליריה, וכרמולית אחי פתי
 12 חל - לאה ארד ויחיי בר יוסף אבסדרה
 13 אבסדרה בבקעה - בהקעה כרמולית, ודאמר
 14 ביצירתא השבת' (שבת גז') ואבסדרה זו כפרעה
 15 מארבע רוחותיה, ועמד קרייה על ארבע
 16 יחידות ונתבן ארבע קורות מידר יתלי, וליחין
 17 מטרדין מטרדין, ואותן קירות קרי' פי חקרה
 18 והאי דנקט בקעה - משום דבעי סחם
 19 אבסדרות ממוכות ליתא ביתא אדא, ואיכא
 20 מחציה אחת או שתים, ומורה שמואל החם
 21 ומטלטלין, כדאמרינן לקמן, **ורבי אליבא דרבי**
 22 **מאיר** - כיון דאמר בגזין השנין מטלטלין בבולן,
 23 אלאמא: לאו כרמולית נגידו לטלטל מנג לחצר,
 24 אלאמא: מותרין לקמן לרבי רבי מאיר גז' שתי
 25 לעצמן, וחיזותו רשות לעצמן, דאן מטלטלין
 26 מנג לחצר? ואליבא דרבנן בגז' יחיד - ליבא
 27 למיפרך ליה לרב לטלטל מנייהו לחצר, דלרבנן
 28 הכי נמי שרי, דארמירין לקמן (גאא, ל) דלרבי
 29 בזמנין גז' חצירות רשות אחת, ומטלטלין מנג
 30 יחיד לחצר של רשות שחז' לו רשות ה'
 31 ולשמואל לא מצי למיפרך אליבא דרבי מאיר
 32 לטלטל מנג לחצר - דהא שמואל גז' השנין
 33 לרבי מאיר כרמולית משוי לוד, למפך אן
 34 מטלטלין מןן לחצר על רביש, ודתיירי רשות
 35 יחידה, דאפילו לא עירבה קיימא לן בסבכת שבת בפרק 'אם לא הביא כלי' (לק"ג)

דמטלטלין כבולה, והא דאמר לקמן לרבי חבמיני גז' חצירות רשות אחת - שמואל
 37 מוקף לרב בגז' הנין, ולא לשמואל איתא ליה דאן אסיק מביצעות שבתיהן - אלא לכל
 38 אחר יורח מביט סאתים, אי נמי בגז' יחיד, ולרביא יורח מביט סאתים, ואשבעין אף על
 39 בן דגז' לרבנן רשות מיוחדת, חצר הוא רשות שתופת - מטלטלין, דלא גז' רבנן
 40 מרשות יחידה לרשות שתופת אלא בבתיים, כגון מביט לחצר, משום דרב
 41 פירקין, גיורה משום תל ברשות דרביש, ושמואל אליבא דרבנן - בגז' יחיד יורח מביט
 42 סאתים, כיון דאמר דהא גז' אסוק - לא הוי חוקף ליריה, וכרמולית היא, לטלטל מנייהו
 43 לקרפף יורח מביט סאתים שחי אמות בהו ושחי אמות מובה, אלאמא ארמירין לקמן: דלרבי
 44 חבמיני גז' חצירות רשות אחת וקרפיפות רשות אחת, דאן מטלטלין מןן לקרפף
 45 ואליבא דרבי מאיר ליבא למיפרך לטלטל מנג לקרפף - דהא תרתייהו כרמולית נגידו,
 46 דהא גז' יחיד יורח מביט סאתים אוקמתי גיורה משום תל ברשות הרבים, ולרב מני
 47 אליבא דרבי מאיר למיפרך, נמא רב גז' יחיד יורח מביט סאתים שוח יחידה לרשות
 48 ובגזין השנין לרב אליבא דרבי מאיר מותרין לטלטל בבולן - ליבא למיפרך לטלטל
 49 מנייהו לקרפף פחות מסאתים גיורה משום תל, ולרבנן מנג יחידה אליבא דרב דמשוי לוד
 50 רשות יחידה גמי לא פריקין: לטלטל מננו פחות מביט סאתים, וכן מחצר לקרפף
 51 בין לרבי מאיר בין לרבנן - משום דקרפף חלוק מחצר, דקרפף מוקפה לשמש שאני

52 רשות, אבל חצר וגזין שוח חצירות לרבנן, דמשוי לוד בר אליביוהו כרמולית לטלטל מנייהו לקרפף יורח מביט סאתים, דאף על גב דמשוי לוד בר
 53 כרמולית, מבני שפרעין זה חז' - ונמי ליה להחזיר, לאסור לטלטל של כל אחד ואחד ביהור מו' - אבל לא משוי ליה כרמולית מנורה לחקל לטלטל מחוץ לכרמולית גמורה, דאבין
 54 לעיל לגבי גז' הנין גזין לרב, דאסור לטלטל מננו לחזרבה ולאבסדרה, ואף על גב דשנייהן אסורין לטלטל בתוכן אלא בארבע אמות, מכל מקום הואיל ואין רשותיהו דמות דגז' חז'
 55 ליריה, שפי מחצר ואבסדרה לטלטל מננו לחזרבה ולאבסדרה, וכל שכן הוא, דגז' לוד ליריה שפי מקרפף, אלא לשמואל דמשוי גז' יחיד כרמולית גמור יורח מביט סאתים הוא
 56 ורפוח מנייהו, ורפוח מנייהו טעמא - ודחזר מביט סאתים, וקיצו' גם את דבית למרת הגז' מלמטה, ורפוח מנייהו טעמא שפח דהא מלמטה ליבא יורח מביט סאתים או רשות יחידה,
 57 ואח' לטלטול מנייהו לקרפף כמעיקרא, אי הכי **קריפף** - יורח מביט סאתים, לקרפף יורח מביט סאתים - נמי לא לטלטל אפילו בתוך ארבע דילמא מפוזית חז' מנייהו הוי רשות
 58 אחת מרמוליתא, ואח' לטלטול כמעיקרא מנייהו לחזרבה, ורפוח מביט סאתים, אי מפיחת לא מינרבא מילתא - כיון וליבא מחצות על גז' לא מינרבא מילתא, ולא מציזי בפתוח מביט
 59 סאתים דרבי שאין לו מחצות אל סליק אי אומרתא שמי, וסכרי אבתי, אי מפיחת לא מינרבא מילתא - כיון וליבא מחצות על סוף דתקן, ואז' גמי כרמולית, **כרמולית** רבי מאיר גז'
 60 רשות לעצמן - ומטלטלין מנג על ראונו לגז' חצירות רשות לעצמן - ומטלטלין מחצות על ראונו לחצרו על שמוען כלים שבתונו מחצר, וכו' חזרי על רבי שם לחצר
 61 של רבי.

עליו מבתחילה ר' יונה עבד ליה מזג' ואתני עלוי עייליה דספרין ארעייא דמאנין מטפחות לוקחין ספרים אפי' מטפחות תורה וחומשין לוקח בהן נביאים וכתובים ספרים לא יקחו מטפחות אפילו נביאים וכתובים אינו לוקח בהן מטפחות תורה וחומשים כורכים תורה במטפחות תורה חומשין במטפחות חומשים נביאים במטפחות נביאים וחומשים במטפחות נביאים וכתובים אבל לא נביאים וכתובין במטפחות תורה וחומשים נותנין תורה ע"ג תורה וחומשים ע"ג חומשים תורה וחומשין על גבי נביאים וכתובים אבל לא נביאים וכתובים על גבי תורה וחומשין ר' ירמיה בשם ר' זעירה תורה וחומשין ערק תנייה מינה כותבין תורה ונביאים כאחת דברי ר"מ וחכ"א אין כותבין תורה ונביאים כאחת אבל כותבין נביאים וכתובים כאחת ר' ירמיה בשם ר' שמואל בר רב יצחק תורה וחומשים קדושה אחת הן אין עושין תורה חומשים אבל עושין חומשין תורה א"ר יוסה הדא אמרה תורה שעשאה חמשיין בקדושתה היא ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן תורה חסירה

[דף כ"ד ע"א]

אין קוראין בה ברבים והא תני כבראשית עד המכול בויקרא עד ויהי ביום השמיני בוידבר עד ויהי בנסוע הארון מותר לקרות בו ברבים הדא ארסקינס אוקיר אוריתא דצנבראי אתון שאלון לר' יונה ולר' יוסה מהו לקרות בספר ברבים אמר לון אסור לא דאסור אלא מן גו דנפשהון ענימה אינון זבנין להון אחורי וכן במותריהם ממה שגבו גבאי צדקה והותירו כהדא ר' חייה בר בא אזל לחמין ויהבון ליה פרימין למפלגא ליתמייא ולארמלאתא נפק ופלגון לרבנן מהו שיהא צריך להפריש תחתיהן ר' זעירה אמר צריך להפריש תחתיהן ר' אילא אמר אינו צריך להפריש תחתיהן ר' יסא בשם ר' לעזר אומר אינו צריך להפריש תחתיהן ר' יעקב בר אחא ר' יסא ר' לעזר בשם ר' חנינה כל המצות עד שלא ניתנו לגזברין את רשאי לשנותם משניתנו לגזברין אין את רשאי לשנותן:

הלכה ב' משנה אין מוכרים את של רבים ליחיד מפני שמורדין אותו מקדושתו דברי ר' מאיר אמרו לו א"כ אף לא מעיר גדולה לעיר קמנה:

גמרא ג' מבה"כ כבה"כ וז' מבני העיר כעיר מה אנן קיימין אם בשקיבלו עליהן אפי' אחד אם בשלא קיבלו עליהן אפילו כמה אלא כן אנן קיימין בסתם בן עיר שפסק בעיר אחרת נותן עמהן בני העיר שפסקו בעיר אחרת נותנין במקומן רבי חייה בשם ר' יוחנן כגון מהן סיפסלא דמעוניא כהדא ר' חלבו הוה דרש בציפורין פסק תמן אתא בעי למיתן הכא א"ל ר' אימי יחידי את העושה נר ומנורה לבה"כ עד שלא נשתכח שם הבעלים מהן אין את רשאי לשנותן למקום אחר משנשתכח שם הבעלים מהן את רשאי לשנותן למקום אחר רבי חייה בשם ר' יוחנן אם היה שם הבעלים חקוק עליהן כמו שלא נשתכח שם הבעלים מהן כהדא אנטונינוס עשה מנורה לבה"כ שמע רבי ואמר ברוך אלהים אשר

נתן בלבו לעשות מנורה לכה"כ ר' שמואל בר רב יצחק בעי מה א"ר ברוך אלהים ברוך אלהינו אין אמר ברוך אלהים הדא אמרה דלא איתגייר אנטונינוס אין אמר ברוך אלהינו הדא אמרה דאתגייר אנטונינוס אית מילין דאתגייר אנטונינוס ואית מילין אמרין דלא נתגייר אנטונינוס ראו אותו יוצא במנעל פחות ב"ה

[דף כ"ד ע"ב]

מה את ש"מ שכן אפילו יריאי שמים יוצאין בכך אנטונינוס אמר לר' מייכלתי את מן לזייתן בעלמא דאתי א"ל אין א"ל מן אימר פיסחא לא איכלתני ומן לזייתן את מייכלי לי א"ל ומה נעביד לך וכתוב ביה (שמות יב) כל ערל לא יאכל בו כיון דשמע מיניה כן אזל וגזר אתא לגביה א"ל ר' חמי גזירותי א"ל בדידי לא איסתכלית מימיי אלא בדידך ולמה נקרא שמו רבינו הקדוש שלא הביט במילתו מימיו ולמה נקרא שמו נדום איש קדש הקדשים שלא הביט בצורת מטבע מימיו הדא אמרה דאתגייר אנטונינוס מיליהון דרבנן אמרין דאתגייר אנטונינוס דא"ר חזקיה רבי אבהו בשם ר' לעזר אם באין הן גירי צדק לע"ל אנטונינוס בא בראשם מהו מכתוב תרי תלת מילין מפסוקא מר עוקבא מושלח כתב לריש גלותא דהוה דמיך וקאים בזימרין (הושע ט) ישראל אל תשמה בעמים אל גיל ר' אחא כתב (משלי י) זכר צדיק לברכה ר' זעירה כתב (דברי הימים ב כד) ולא זכר יואש המלך רבי ירמיה משלח כתב לרבי יודן נשייא (שמואל ב יט) לשנא את אוהביך ולאהבה את שונאיך רבי חייה רבי יוסי רבי אימי דנזן לתמר אזלת וקרבה עליהון לאנטיפוטא דקיסרין שלחון וכתבון לר' אבהו שלח רבי אבהו וכתב להון כבר פיסנו לג' לימורין לטוב ילד טוב למד ותרשיש אבדוקים אבמסין תלתכים אבל תמר תמרורים בתמרוריה היא עומדת וביקשנו למתקא (ירמיהו ו) ולשוא צרף צרף ר' מנא משלח כתב לרבי הושעיה כי רבי שמי (איוב ה) ראשיתך מצער מאוד תסנא אחריתך אר"י לית כן מה אנן קיימין אם כר"מ אין מוכרין כה"כ אלא על תנאי אם כרבנן מוכרין אותו ממכר עולם הוין מד' דברים רבי חייה בשם ר' יוחנן תיפתר בס"ת:

הלכה ג' משנה אין מוכרין כה"כ אלא על תנאי אימתי שירצו יחזירוהו דברי ר"מ והכ"א מוכרין אותו ממכר עולם הוין מד' דברים למרחץ ולבורסקי ולטבילה ולבית המים ר"א מוכרין אותו לשם חצר והלוקח מה שירצה יעשה ועוד אר"י בית הכנסת שחרב אין מספידין לתוכה ואין מפשילין לתוכה חלבים ואין פורסין לתוכה מצודות ואין שומדין על גגה פירות ואין עושין אותה

[דף כ"ה ע"א]

קפנדריא שנא' (ויקרא כו) והשמותי את מקדשיכם קדושתן אף כשהן שוממין עלו בה עשבים לא יתלוש מפני עגמת נפש:

גמרא הדא דאת אמר בבה"כ של יהוד אבל בה"כ של רבים אפי' בנוי אסור א"ר חייה בר בא ר' יוחנן מיקל לנשייא דשטחין בגדיהון על אוירא דבי מדרשא שמואל אמר נכנס שלא לעשותה קפנדריא מותר לעשותה קפנדריא תני בתי כנסיות ובתי מדרשות אין נוהגין בהן קלות ראש לא אוכלין ולא שותין בהן ולא מטיילין בהן ולא ישינים בהן ולא נכנסין בהן לא בחמה בימות החמה ולא בגשמים בימות הגשמים אבל שונין ודורשין בהן רבי יהושע בן לוי אמר בתי כנסיות ובתי מדרשות לחכמים ולתלמידיהם רבי חייה רבי יסא מיקרבלין בגו כנישתא רבי אימי מפקיד לספריא אין אתא בר נש גביכון מלכלך באורייתא לגבכון תיהוון מקבלין ליה ולחמריה ולמנוי ר' ברכיה אזל לכנישתא דבית שאון חמי חד בר נש משויג ידוי ורגלוי מן גורנה אמר לי' אסור לך למחר חמת' ההוא גוברא משויג ידוי ורגלוי מן גורנה אמר לי' רבי לך שרי ולי אסור א"ל אין א"ל למה א"ל כן אמר רבי יהושע בן לוי בתי כנסיות ובתי מדרשות לחכמים ולתלמידיהם ההן פרוורה מהו מיעבור בגוה רבי אבהו עבר בפרוורה מה דשרי א"ר זכריה התניה דרבי לוי ספרא הוה אימתן ואין לא הוה ר' אבהו עבר לא הוה מפני טלייה:

הלכה ד' משנה ר"ה אדר שהל להיות בשבת קורין פרשת שקלים הל להיות בתוך השבת מקדימין לשעבר ומפסיקין לשבת אחרת:

גמרא ר' לוי בשם ר"ש בן לקיש צפה הקב"ה שהמן הרשע עתיד לשקול כספו על ישראל אמר מוטב שיקדום כספן של בני לכספו של אותו רשע לפיכך מקדימין וקורין בפרשת שקלים

[דף כ"ה ע"ב]

הל להיות בערב שבת במה קורין רבי זעירה אמר קורין לשעבר רבי אילא רבי אבהו בשם ר' יוחנן קורין לבא והוה רבי זעירה מסתכל ביה א"ל מה את מסתכל בי אנא אמר מן שמועה ואת אמר מן דעה ואת מסתכל בי מתניתא מסייע לדין ומתניתא מסייע לדין מתניתא מסייע לר' זעירה איזהו שבת הראשונה כל שחל ר"ה של אדר להיות בתוכה אפי' מע"ש תני שמואל מסייע לר' אילא איזו היא שבת השנייה כל שחל הפורים להיות בתוכה אפילו בע"ש ר"ג בר יעקב בעי הגע בעצמך שחל מ"ז להיות בשבת לקרות במגילת אסתר אין את יכול שאין קורין בכתבי הקודש אלא מן המנחה ולמעלן ויקראו זכור א"ל כן אמר רב (אסתר ט) והימים האלה נזכרים ונעשים שתהא הזכרתן קודם לעשייתן ר' אבא בריה דרב פפי בעי הגע עצמך שחל י"ד להיות בשבת הרי שקדמה אזכרתן לעשייתן א"ל ולא כבר איתתבת דלית אפשר ואם אפשר איחור הוא לעיירות:

הלכה ה' משנה בשניה זכור בשלישית פרה אדומה ברביעית החדש הזה לכם בחמישית חזרין לכסדרן לכל מפסיקין לראשי חדשים להנוכח ולפורים בתעניות וכמעטות וכיום הכיפורים:

גמרא רבי בא בשם רבי חייה בר אשי אין מפסיקין בין פורים לפרה רבי לוי בשם ר"ח בר חנינה אין מפסיקין בין פרה להודש אמר רבי לוי סימניהון דאילין פרשתא בין הכוסות הללו אם רצה לשתות ישתה בין השלישי לרביעי לא ישתה רבי לוי בשם רבי חמא בר חנינה בדין הוא שתקדים ההודש לפרה שבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני נשרפה הפרה ולמה פרה קודמת שהיא מהרתן של כל ישראל ירמיה ספרא שאל לרב ירמיה ר"ח שחל להיות בשבת במה קורין א"ל קורין בר"ח א"ר חלבו קומי ר' אימי מתניתא אמרה כן לכל מפסיקין

[דף כ"ו ע"א]

לראשי חדשים לחנוכה ולפורים יצחק סהורה שאל לר' יצחק ר"ח שחל להיות בחנוכה במה קורין א"ל קורין ג' בר"ח וא' בחנוכה ר' פינחס ר' סימון ור' אבא בר זמינא ממו בה בשם ר' אבדומי דחיפא קורין ג' בחנוכה וא' בר"ח להודיעך שלא בא הרביעי אלא מחמת ר"ח בר שילמיא ספרא שאל לר' מנא הגע עצמך שחל ר"ח של חנוכה להיות בשבת ולא שבעה קרואין אינון אית לך מימר שלא בא הרביעי אלא מחמת ר"ח א"ל והדא שאילתא דספרי:

הלכה ו' משנה בפסח קורין בפרשת מועדות שבתורת כהנים בעצרת שבעה שבועות בר"ח בחדש השביעי ביה"כ אחרי מות בי"ט ראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבת"כ ושאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג:

גמרא ובעצרת שבעה שבועות אית תניי תני ובר"ה בחדש השביעי אית תניי תני וה' פקד את שרה ביה"כ אחרי מות וביום טוב ראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבתורת כהנים ושאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג ר' יעקב בר אהא בשם ר' ייסא ללמדך שאין העולם עומד אלא על הקרבנות תמן תנינן שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה הוא היה אומר על ג' דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים ושלשתן בפסוק אחד (ישעיהו נא) ואשים דברי כפיך זה תלמוד תורה ובצל ידי כסיתך זו ג"ח ללמדך שכל מי שעוסק בתורה ובג"ח זוכה לישב בצילו של הקב"ה הדא הוא דכתיב (תהילים לו) מה יקר הסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון (ישעיהו נא) לנמוע שמים וליסוד ארץ אלו הקרבנות ולאמר לציון עמי אתה א"ר חנינא בר פפא חורנו על כל המקרא ולא מצאנו שנקראו ישראל ציון אלא זה ולאמר לציון עמי אתה תמן תנינן רשב"ג אומר על שלשה דברים העולם עומד על הדין ועל האמת ועל השלום ושלשתן דבר אחד הם

נעשה הדין נעשה אמת נעשה אמת נעשה אמת נעשה אמת נעשה אמת (זכריה ח) אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם:

[דף כ"ו ע"ב]

הלכה ז' משנה בחנוכה בנשיאים בפורים ויבא עמלק בראשי חדשים ובראשי חדשים במעמדות במעשה בראשית בתעניות ברכות וקלות אין מפסיקין בקלות אלא א' קורא את כולן בשני ובחמישי ובשבת במנחה קורין כסדרן ואינו עולה להן מן החשבון שנא' (ויקרא כג) וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל מצותן שיהו קורין כל א' וא' בזמנו:

גמרא אין מפסיקין בקלות א"ר חיה בר גמדא (משלי ג) אל תקוץ בתוכחו אל תעשה קוצים קוצים א"ר לוי אמר הקב"ה אינו בדין שיהו בני מתקללין ואני מתברך א"ר יוסה בי ר' בון לא מטעם הזה אלא זה שהוא עומד לקרות בתורה צריך שיהא פותח בדבר טוב והותם בהדבר טוב לוי בר פסמי שאל לרב הונא אילין ארורייה מהו דיקרינון חד ויברך לפניהן ולאחריהן א"ל אין לך טעון ברכה לפניו ולאחריו אלא קלות שבתורת כהנים וקלות שבמשנה תורה ר' יונתן ספרא דגופתה נחת להכא חמא לבר אבונא ספרא קרי שירת הבאר ומברך לפניה ולאחריה א"ל ועבדין כן א"ל ואדיין אין לזו כל השירות טעונות ברכה לפניהן ולאחריהן יאשיתאל לר' סימון אמר ליי ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי אין לך טעון ברכה לפניו ולאחריו אלא שירת הים ועשרת הדברות וקלות שבתורת כהנים וקלות שבמשנה תורה א"ר אבהו אני לא שמעתי נראין דברים בעשרת הדברות ר' יוסה בי רבי בון תמנתי פסוקיא אחריא דמשנה תורה טעונין ברכה לפניהן ולאחריהן בלא כך אין הפותח והחותם בתורה מברך לפניה ולאחריה לכן צריכה ראש חודש שחל להיות בשבת אמר רבי יוסי בי ר' בון שירת הלויים לא יפחתו לו משישה קריאות סימנה

[דף כ"ז ע"א]

הוי"ו ל"ך ר' זעירא ר' ירמיה בשם רב שירת הים ושירת דבורה נכתבין אריל ע"ג לבינה ולבינה ע"ג אריח עשרת בני המן ומלכי כנען נכתבין אריח ע"ג אריח ולבינה ע"ג לבינה דכל בינין דכן לא קאים אמי כדון למצוה או לעכוב א"ר לרבי הנניה בר אחוי דרב הושעיה נהיר את כדי דהוינן קיימן קדם חנותא דרב הושעיה חביבך עבר ר' בא בר זבדא ושאלנון ליה ואימר בשם רב לעכוב ר' חיה בריה דר' אדא דיפוי ר' ירמיה בשם ר' זעירא צריך לאמרן בנפיחה אחת ועשרת בני המן עמהן א"ר יוסי בי רבי בון צריך שיהא איש בראש דפא ואת בסופה שכן הוא שנין ונחית כהדין קינטרא רב אמר צריך לאמר ארור המן ארורים בניו א"ר פינחס צריך לומר חרבונה זכור לטוב ר' ברכיה רבי ירמיה ר' חיה בשם ר' יוחנן ר' יונתן כד דהוה מטי להאי פסוקא (אסתר ב) אשר הגלה נמוכד נצר הוה אמר

נבוכד נצר שדיק עצמות שכל נבוכד נצר דכתיב בירמיה חי היה ברם הכא מת היה ואינו עולה להן מן החשבון אית תני עולה להן מן החשבון רבי זעירא אבא בר ירמיה רב מתנה בשם שמואל הלכה כמי שאומר אין עולה להן מן החשבון כמתניתין אית תני פותח ורואה גולל ומברך אית תני תני פותח ורואה ומברך ר' זעירא אבא בר ירמיה רב מתנה בשם שמואל הלכה כמי שאומר פותח ורואה ומברך ומה טעמא (נחמיה ח) ובפתחו עמדו כל העם ומה כתיב בתריה ויברך עזרא את ה' האלהים הגדול כמאי גידלו ר' גידל אמר בשם המפורש רב מתנה אמר בכרחה גידלו ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי למה נקראו אנשי כנסת הגדולה שהחזירו את הגדולה ליושנה א"ר פינחס משה התקין מטבע של תפלה (דברים י) האל הגדול הגבור והנורא ירמיה אמר (ירמיהו לב) האל הגדול הגבור ולא אמר נורא אלא ומה הוא גבור לזה נאה להקרות גבור שהוא רואה חורבן ביתו ושותק ולמה לא אמר נורא אין נורא אלא בית המקדש דכתיב (תהילים סח) נורא אלהים ממקדשיך דניאל אמר (דניאל ט) האל הגדול והנורא ולמה לא אמר גבור בניו מסורים בקולרין איכן היא גבורתו ולמה הוא אמר נורא לזה נאה להקרות נורא כנוראות שעשה עמנו בכבשן האש וכיון שעמדו אנשי כנסת הגדולה החזירו את הגדולה ליושנה (נחמיה ט) ועתה אלהינו האל הגדול הגבור והנורא שומר הברית והחסד אל ימעטו לפניך וגו' ובשר

[דף כ"ז ע"ב]

ודם יש בו כח ליתן קצבה בדברים הללו א"ר יצחק בר לעזר יודעין הן הנביאין שאלוהן אמיתי ואינן מהניפין לו:

הדרן עלך פרק בני העיר

פרק ד

הלכה א' משנה הקורא את המגילה עומד ויושב קראה אחד קראוהו שנים יצא מקום שנהגו לברך יברך שלא לברך לא יברך בב' ובה' ובשבת כמנחה קורין ג' אין פותחין מהן ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא הפותח וההותם בתורה מברך לפניו ולאחריה:

גמרא מה לשעבר הא בתחלה לא והא תני מעשה בר"מ שקרייה מיושב בבית הכנסת של טיבעין ונתנה לאחר וברך עליה כיני מתניתא מותר לקרותה עומד מותר לקרותה יושב מה נתנה לאחר ומברך עליה זה קורא וזה מברך רבי הונא בשם ר' ירמיה מכאן ששומע כקורא כתיב (מלכים ב כב) אשר קרא <לפני> מלך יהודה ולא שפן קרייה אלא מכאן ששומע כקורא מהו לעמוד מפני ס"ת ר' חלקיה ר' סימון בשם ר' לעזר מפני בנה הוא עומד לכ"ש מפני תורה עצמה זה שהוא עומד לקרות בתורה מפני מה הוא עומד מפני כבודה או מפני כבוד הרבים אין תימר מפני כבודה אפי' בינו

לבינה אין תימר מפני כבוד הרבים אפי' בינו לבין עצמו מפני כבודה הוא עומד אם אומר את כן אף הוא מתעצל ואינו קורא ר' שמואל בר רב יצחק עאל לכנישתא חמא חד בר נש קאים מתרגם סמיך לעמודא א"ל אסור לך כשם שניתנה באימה וביראה כך אנו צריכין לנהוג בה באימה וביראה ר' חגי אמר ר' שמואל בר רב יצחק עאל לכנישתא חמא חונה קאים מתרגם ולא מקים בר נש תחתיה א"ל אסור לך כשם שניתנה ע"י סרסור כך אנו צריכין לנהוג בה ע"י סרסור עאל ר' יהודא בר פזי ועבדה שאילה (דברים ה) אנכי עמד בין ה' וביניכם בעת ההוא להגיד לכם את דבר ה' ר' חגי אמר ר' שמואל בר רב יצחק עאל לכנישתא חמא

[דף כ"ח ע"א]

חד ספר מושט תרגומא מן גו סיפרא א"ל אסור לך דברים שנאמרו בפה דברים שנאמרו בכתב בכתב ר' חגי בשם ר' שמואל בר נחמן נאמרו דברים בפה ונאמרו דברים בכתב ואין אנו יודעין איזה מהן חביבין אלא מן מה דכתיב (שמות לד) כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל הדא אמרה אותן שבפה חביבין ר' יוחנן ור' יודן בר' שמעון חד אמר אם שמרת מה שבפה ושמרת מה שבכתב אני כורת אתך ברית ואם לאו איני כורת אתך ברית וחורנה אמר אם שמרת מה שבפה ושמרת מה שבכתב את נוטל שכר ואם לאו אין את נוטל שכר ארבי יהושע בן לוי (דברים א) עליהם ועליהם דברים הדברים כל בכל מקרא ומשנה ותלמוד ואגדה ואפי' מה שתלמיד וותיק עתיד להורות לפני רבו כבר נאמר למשה מסיני הדא הוא דכתיב (קהלת א) יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא וחבירו משיבו כבר היה לעולמים אשר היה לפנינו תני לא יהיו שנים קורין בתורה וא' מתרגם א"ר זעירה מפני ברכה והא תני לא יהו שנים מתרגמין ואחד קורא אית לך מימר מפני ברכה אלא מפני שאין שני קולות נכנסין באוזן א' תני שנים קורין בתורה אין שנים קורין בנביא א"ר עולא קראות בתורה אין קראות בנביא תני אחד קורא בתורה ואחד מתרגם לא אחד קורא ושנים מתרגמין לא שנים מתרגמין ואחד קורא לא שנים קורין ושנים מתרגמין ואחד קורא ושנים מתרגם ואחד מתרגם קורא ושנים מתרגמין וא' מתרגם שנים קורין ושנים מתרגמין והתרגום מעכב אמר רבי יוסה מן מה דאנן המיין רבנן נפקין לתעניתא וקראי ולא מתרגמין הדא אמרה שאין התרגום מעכב אמר ר' יונה אע"ג דאת אמר אין התרגום מעכב מעה מהזירין אותו ר' יונה ר' ירמיה חד מחזר מנא וחורנה מחזר פטירין עם ירקונן ויאמר פטירין עם מרורין ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא מן מה דאמר ר' יונה מהו להביאן בתמחזין [דף כ"ח ע"ב]

של כסף הוי דהוא מחזר מנא ויאמר סלא ר' פינחס מחזר פטימין בני תורין ויאמר תורין בני תורין מניין לתרגום ר' זעירה בשם רב הננאל (נחמיה ה) ויקראו בספר תורת ה' זה המקרא מפורש זה תרגום ושום שכל אלו הטעמים ויבינו במקרא זה המסורת ויש אומרים אלו ההכרעים ויש אומרים אלו ראשי פסוקים ר' זעירא בשם רב הננאל אפילו רגיל תורה כעזרא לא יהא הוגה מפיו וקורא כמה שנאמר כברוך (ירמיהו לו) מפיו יקרא אלי כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו והא תני מעשה בר' מאיר שהיה באסייא ולא היה שם מגילה כתובה עברית וכתבה מפיו וקרייה אין למידין משעת הדחק ויש אומרים שתים כתב את הראשונה מתוך פיו וכתב את השנייה מתוך הראשונה וגנו את הראשונה וקרא בשנייה ר' ישמעאל בי ר' יוסי אומר יכיל אנא כתב כל קרייא מן פומי ר' חיה רבה אמר יכיל אנא כתב כל קרייא בתרין מניין היך עבידא זבן בתרין מניי זרע דכיתן זרע ליה וחצר ליה ועבד חבלין ותפש טביי וכתב כל קרייה על משכיהון שמע ר' ואמר אשרי הדור שאתם בתוכו כיצד הוא מברך עליה זכיי טבחה בשם ר' יוחנן הרב את ריבך והנוקם את נקמתך הגואלך והמושיעך מכף עריצוך עד כדון בסוף בתחילה הרי היא ככל שאר מצותיה של תורה מה שאר כל המצות טעונות ברכה אף זו טעונה ברכה כתוב בתורה ברכה לפניך ואין כתוב בה ברכה לאחריה מה כתוב בה לפניך (דברים לב) כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלהינו וכתוב במזון ברכה לאחריו ואין כתוב בה ברכה לפני מה כתוב בו לאחריו (שם) ואכלת ושבעת וברכת וגו' מניין ליתן את האמור בזה ואת האמור בזה בזה ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן שם שם לגזרה

[דף כ"ט ע"א]

שוה מה שם שנאמר בתורה ברכה לפניך אף שם שנאמר במזון ברכה לפניך ומה שם שנאמר במזון ברכה לאחריו אף שם שנאמר בתורה ברכה לאחריה עד כדון כר' עקיבה כר' ישמעאל ר' יוחנן בשם ר' ישמעאל קל וחומר מה אם מזון שאין טעון ברכה לפני טעון לאחריו תורה שהיא טעונה ברכה לפני אין דין שתהא טעונה ברכה לאחריה עד כדון תורה מזון מה אם תורה שאינה טעונה ברכה לאחריה טעונה לפני מזון שהוא טעון לאחריו אינו דין שיהא טעון לפני ר' יצחק ור' נתן ר' יצחק אמר (שמואל א ט) כי הוא יברך הזבח ואחריו כן יאכלו הקרואים ר' נתן אומר (שמות כג) ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך ואת מימך אימתי הוא קרוי לחמך עד שלא אכלתו ר' אומר מה אם בשעה שאכל ושבע את אמר צריך לברך בשעה שהוא תאב לוכל לא כל שכן עד כדון מזון תורה מה אם מזון שאינו אלא חיי שעה טעון ברכה לפני ולאחריו תורה שהיא חיי עדי עד לא כל שכן ר' זעירה בעי אילין ג' קרויות מה את עבד לון כג' שאכלו כאחת או כג' שאכלו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו אין תעבדינון כג' שאכלו כאחת הראשון מברך ברכה ראשונה והאחרון מברך ברכה האחרונה והאמצע אינו מברך כל עיקר אין תעבדינון כג' שאכלו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו אפי'

האמצעי מברך לפניה ולאחריה אמר ר' שמואל בר אבודמא למדו ברכת התורה מברכת המזון אלא לרבים אם לרבים אפי' בינו לבין עצמו אינו מברך א"ר אבא מרי אחוי דר' יוסה עשאוה כשאר כל המצות שבתורה מה שאר כל המצות מעונות ברכה אף זו מעונה ברכה א"ר שמואל בר נחמן ר' יונתן הוה עבר קומי סידרא שמע קלון קרווי ולא מברכין אמר לון עד מתי אתם עושין את התורה קרהות קרהות משה התקין את ישראל שיהו קורין בתורה בשבתות ובימים טובים ובראשי חודשים כחולו של מועד שנאמר (ויקרא כג) וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל עזרא התקין לישראל שיהו קורין בתורה בשני ובחמישי ובשבת במנחה הוא התקין מבילה לבעלי קריין הוא התקין שיהו בתי דינין יושבין בעיירות בשני ובחמישי הוא התקין שיהו הרוכלין מחזירין בעיירות

[דף כ"ט ע"ב]

מפני כבודן של בנות ישראל הוא התקין שיהו מכבסין בחמישי מפני כבוד השבת הוא התקין שיהו אופין פת בערבי שבתות שתהא פרוסה מצויה לעני הוא התקין שיהו אוכלין שום בלילי שבתות שהוא מכנים אהבה ומוציא תאוה הוא התקין שיהו הנשים מדברות זו עם זו כבה"כ הוא התקין שתהא אשה חוגרת בסינר בין מלפניה בין מלאחריה א"ר תנחום בר חייה מפני מעשה שאירע מעשה באשה שבעלה קוף מכדרכה ושלא כדרכה הוא התקין שתהא אשה חופפת וסוקרת קודם לטהרתה ג' ימים רבי יוסה בשם דבית ר' ינאי רבי בא בר כהן בשם רב הונא כדי לשבת ולשני ימים טובים של גליות רבי זעירה בשם רב יהודה והוא שהגיע זמנה למבול בינתיים רבי בא בשם רב יהודה ואפי' הגיע זמנה למבול בסוף והוה ר' זעירה מסתכל בה א"ל מה את מסתכל בי (איוב מז) מה ידעת ולא נדע תבין ולא עמנו הוא אתא ר' אחא בשם רבי תנחום בי רבי חייה ואמר מעמא ואפי' הגיע זמנה למבול בסוף אני אומר שמא מעיינה רחוק והיא מתעצלת ואינה טהורה:

הלכה ב' משנה ובראשי חודשים ובחולו של מועד קורין ארבעה אין פוחתין מהן ואין מוסיפין

עליהן ואין מפטירין בנביא הפותח והחותם בתורה מברך לפניה ולאחריה:

גמרא רב חונה אמר ג' קרויות שבתורה לא יפחתו מעשרה פסוקים חזקה אמר כנגד עשרת הדברות והא תנינן כיום הראשון בראשית ויהי רקיע והא לית בהון אלא תמנייא רבי אידי אומר איתפלגון כהנא ואסי חד אמר חוזר וחורנא אמר הותך מן דמר חוזר חוזר ב' פסוקים ומן דמר הותך (בראשית א) ויהי ערב ויהי בקר פסוק בפני עצמו והא תנינן בשני (שם) יהי רקיע ויקו המים מן דמר חוזר חוזר ב' פסוקים ומן דמר הותך אפי' הותך אין בו התיב רבי פילפי בר פרוטה קומי רבי יונה הרי פרשת עמלק א"ל שנייא היא שהיא סדורה של יום התיב רבי לעזר בר מרום והא תאני המפטיר בנביא

[דף ל' ע"א]

לא יפחות מכ' ואחד פסוקים ויהיו עשרים וג' תלתא עשרה ותלתא עשרה וחד ג'.

הלכה ג' משנה זה הכלל כל שיש בו מוסף ואינו יום טוב קורין ארבעה ביום טוב המשה ביום הכיפורים ששה בשבת שבעה אין פוחתין מהן אבל מוסיפין עליהן ומפטירין בנביא הפותח והחותם בתורה מברך לפניו ולאחריה:

גמרא וביום הכפורים ששה אית תני תני שבעה מאן דאמר ששה מפני התפילה מאן דאמר שבעה כהדא דתני בשבת ממהרים לבוא וממהרין לצאת ביום טוב מאחרין לבוא וממהרין לצאת ביום הכפורים ממהרין לבוא וממהרין לצאת הלועזות לא נהגו כן אלא אחד קורא כל הפרשה כולה היה יודע אחד את הפרשה קורא את כולה שבעה יודעין ג' פסוקין כולהון קראיי אחד יודע ג' פסוקים קרי וחזר קרי ר' זעירה בשם רב ירמיה העבד עולה למניין שבעה וידבר עולה מג' פסוקים לא כן א"ר המא בר עוקבא בשם ר' יוסי בי ר' הנינה אסור ללמד את עבדו תורה תיפתר שלמד מאיליו או שלימדו רבו כטבי ר' חלבו ר' מתנה שמואל בר שילת בשם רב שבעה חוין מן המפטיר התיב ר' חנניה בן פזי והתנינן המפטיר בנביא לא יפחות מעשרים ואחד פסוקין הוא אמרה ואמר טעמא כשאין שם תורגמן אבל אם יש שם תורגמן קוראיה ג' א"ר חלבו קומי ר' אבהו קומי ר' יוחנן קראיי תלתא א"ל ולא יהא ר' יוחנן כתורגמן:

הלכה ד' משנה אין פורסין על שמע ואין עוברין לפני התיבה

[דף ל' ע"ב]

ואין נושאין כפיהן ואין קורין בתורה ואין מפטירין בנביא ד ואין עושין מעמד ומושב ואין אומר ברכת אבלים והתנים ואין מזמנין על המזון בשם פחות מעשרה ובקרקעות תשעה וכהן ואדם כיוצא בהן:

גמרא מכיון דתנינן אין פורסין את שמע פחות מעשרה ליידיא מילה תנינן אין עוברין לפני התיבה פחות מעשרה לכן צריכה כהדא דתני אין פורסין את שמע פחות מעשרה התחילו בעשרה והלכו להן מקצתן גומר ואין נושאין את כפיהן פחות מעשרה התחילו בעשרה ויצאו להן מקצתן גומר אין קוראין בתורה פחות מעשרה התחילו בעשרה ויצאו להן מקצתן גומר אין מפטירין בנביא פחות מעשרה התחילו בעשרה ויצאו להם מקצתן גומר ועל כולם הוא אומר (ישעיהו א) ועוזבי ה' יכלו אין עושין מעמד ומושב עמדו יקרים שבו יקרים שבעה פעמים אין אומרים ברכת אבלים והתנים ואין אומרים ברכת התנים כל שבעה ר' ירמיה סבר מימר מפקין כלתה כל שבעה א"ל ר' יוסה והא תני ר' חייה אומר

ברכת אבילים כל שבעה אית לך מימר מפקין מיתא כל שבעה מאי כדון מה כאן משמח עמו אף כאן מנחם עמו מה כאן מזכירין אף כאן מזכירין אית תניי תני אין אבילים עולין מן המניין ואית תניי תני אבילים עולים מן המניין א"ר אבונה מ"ד אין אבילים עולים מן המניין באבילי אותו המת מ"ד אבילים עולין מן המניין באבילי מת אחר והא תני יוצא להתנחם אבל לא לנחם תני שמואל אין קידוש החדש אלא בעשרה ר' בא ור' יסא בשם ר' יוחנן נאמר כאן עדה ונאמר להלן (במדבר יד) עד מתי לעדה הרעה הזאת מה עדה האמורה להלן עשרה אף כאן עשרה א"ר סימון נאמר כאן תוך ונאמר להלן (בראשית מב) ויבאו בני ישראל לשבור בתוך הבאים מה תוך שנא' להלן עשרה אף כאן עשרה א"ל ר' יוסה כי ר' בון אם מתוך

[דף ל"א ע"א]

את למד סגין אינון אלא נאמר כאן בני ישראל ונאמר להלן בני ישראל מה להלן עשרה אף כאן עשרה: ובקרקעות תשעה וכהן: כנגד עשרה כהנים האמורין בפרשה ויהיו כולם כהנים ריבוי אחר ריבוי למעט ויהיו כולן ישראל אין הפרשה יוצאה בלא כהן עד כדון במקדיש גופה של שדה אמר דמי שדי עלי נישמענה מן הדא ערכים המיטלטלין בג' ויש ערכים שאינן מיטלטלין ר' יעקב בר אחא ר"ש בר אבא בשם ר' חנינה האומר הרי ערכי עלי ובא לסדרו מן הקרקע שמיון לו בעשרה מן המיטלטלין שמיון לו בשלשה האומר הרי ערכי עלי אינו כאומר דמי שדי עלי אבל אם אמר הרי עלי מאה מנה להקדש שמיון לו בג' לכשיעשיר נידון כהשג יד תני עבדים ושפחות ומיטלטלין אין להם איגרת ביקורת מהו איגרת ביקורת ר' יודה בר פזי אמר אכרזה עולא בר' ישמעאל אמר עבדים שלא יברחו שטרות ומיטלטלין שלא יגנבו ר' בא בר כהן בעא קומי ר' יוסה לית הדא אמרה שעבדים נפדין בג' א"ל אין א"ל והא תנינן ובקרקעות תשעה וכהן ואדם כיוצא בהן א"ל אדם דהכא בן חורין הוא חנינה בר שלמיה בשם רב אתא עובדא קומי ר' ובעא מיעבד כרבנן אמר לו ר' לעזר בן פרטא בן בנו של ר' לעזר בן פרטא ר' לא כך לימדתני בשם זקינין אלא א"כ עשו איגרת ביקורת וחזר ביה ועבד כרשב"ג:

הלכה ה' משנה הקורא בתורה לא יפחות מג' פסוקים ולא יקרא למתורגמן יותר מפסוק אחד ובנביא ג' אם היו שלשתן ג' פרשיות קורין אחד אחד מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה הוא מדלג עד כדי שלא יפסיק התורגמן:

גמרא ר' בא בריה דר' חייה בר בא ר' חייה בשם ר' יוחנן

[דף ל"א ע"ב]

מסכת בבא מציעא פרק רביעי

ד, א המוכר פרות לחברו בחזקת שיש לו, ונמצא שאין לו, לא כל הימנו לאבד זכותו של זה. מרבין על השכר ואין מרבין על המכר, שנאמר (שמות כב, כד): "אם כסף תלוה את עמי וגו' כנשה"; מה מלוה מיוחדת לו, מה שאת נותן לו - את נוטל ממנו. יצאו אלו שמה שאת נותן לו יותר - את נוטל הימנו. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אף מרבין על המכר בהקדש, כיצד? משכיר אדם מעותיו לשלחני להתנאות בהן, ולהתלמד בהן ולהתעטר בהן, נגנבו או אבדו - חיב באחריותן. נטלו מלפניו באנס - הרי היא פנושא שכר. נשתלשו עליהם - אסור משום רבית. אם עשה פן בהקדש - הרי זה מעל. שנה האמורה בבתי ערי חומה - הרי זו רבית, אלא שהתירתו תורה. חיב לו מעות וכתב לו שדהו מכר, בזמן שהמוכר אוכל פרות - מתר, הלוקח - אסור. רבי יהודה אומר: בין זה ובין זה - מתר. אמר רבי יהודה: כך היה ביתוס בן זונין עושה על פי רבי אלעזר בן עזריה. אמרו לו: משם ראיה? אלא שהמוכר אוכל פרות היה.

ד, ב יש דברים שהן רבית ואינן רבית. לוקח אדם הלואתו של חברו בפחות, ושטרותיו בפחות, יש דברים שאינן רבית, אבל אסורין מפני ערמות רבית. כיצד? אמר לו: הלויני מנה. אמר לו: אין לי מנה. טול לה עשרים סאה של חטין. אף על פי שחזר ולקח ממנו עשרים וארבעה, אינן רבית. אבל אסורין משום ערמות רבית.

ד, ג המוכר שדה לחברו, ואמר לו: על מנת שאהא בה אריס, ועל מנת שאהא בה שתף, ועל מנת שהמעשרות שלי, כשתמכרנה - מכרה לי בדמים הללו, אימתי שארצה אני בא נותן לו דמיה ונוטלה - מתר.

ד, ד היה חיב לו מעות, והשכיר לו בית מדינר לחדש, והיה יפה סלע בחדש - אסור. השכיר ממנו בדינר בחדש, אם היה יפה

סלע בחדש - מתר. משפן לו בית, משפן לו שדה, ואמר: כשתמכרם - מכרם לי בדמים הללו - אסור. אם אמר לו בשניהן - מתר.

ד, ה היה מוליך חבילה ממקום למקום, ואמר לו: תנה לי, ואני נותנה לו כדרך שאתה נותנה לי ממקום פלוני, בזמן שבאחריות הנותן - מתר. והמקבל - אסור. היה מוליך פרות ממקום היקר למקום הזול, ואמר לו: תנם לי ואני אעמידנו לה במקום היקר בשער הזול מפרות שיש לי, אם יש לו באותו מקום - מתר. ואם לאו - אסור. אבל חמרין מקבלין מבעל הבית ומעמידים במקום היקר בשער הזול, ואין חוששין. היו חמרין ופועלין עומדין עליו בשוק, ואמר לשלחני: תן לי בדינר מעות ואפרנסם, ואני נותן לה יפה דינר וטריסית ממעות שיש לי בכיס, אם יש לו בכיס - מתר. ואם לאו - אסור.

ד, ו מה שאירש מאבא מכור לה, ומה שתעלה מצודתי מכור לה - לא אמר כלום. מה שארש מאבא היום, ומה שתעלה מצודתי היום מכור לה - דבריו קמיין.

ד, ז המושיב את חברו בחנות למחצית שכר - הרי זה נותן לו שכרו כפועל בטל; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: אפלו אכל פתו בציר, ואפלו אכל עמו שתי גרוגרות - זה הוא שכרו. רבי שמעון אומר: נותן לו שכרו משלם, אינו דומה העושה מלאכה ליושב ובטל, ואינו דומה היושב בחמה ליושב בצל, אבל אם אמר לו בשליש: אתה שתף לי, והשליש עשוי עליך הדבר בבטלה - מתר. המושיב את חברו בחנות למחצית שכר, אם היה אמן - לא יעסק באמנתו, לפי שאין עיניו על החנות בשעה שעוסק באמנתו. ואם היה שתף עמו בחנות - מתר. המושיב את חברו בחנות למחצית שכר, לא יחא לוקח ומוכר דברים אחרים, ואם לקח ומכר - השכר לאמצע.

ד, ח הנותן מעות לחברו לקח בהן פרות למחצית שכר - הרי זה מחשב עמו שכר

בטלה. ואי זה שזכר בטלה? בשעה שלוקח ובשעה שמוכר. אחד לוקח ושנים מוכרין - מחשב עמו שזכר מכירה. אחד מוכר ושנים לוקחין, מחשב עמו שזכר לקיחה, אחד לוקח ואחד מוכר, שנים לוקחין ושנים מוכרין, אף על פי שמעדיפין זה על זה - אין בכך כלום. אבל אם אמר לו: שזכר בית משלי ושזכר בטלה משלה בשליש אתה משתף לי, והשליש עשוי עליך בבטלה - מתר. הנותן מעות לחברו לקח בהן פרות למחצית שזכר, לא יאמר לו: הרי הן עשויות עליך למחצה לשליש ולרביע, אלא מחשב עמו שזכר בטלה. היו פרותיו מפקדין אצלו, ואמר לו: הרי הן עשויות עליך למחצה לשליש ולרביע - הרי זה מחשב עמו שזכר בית, שזכר בטלה מעכשו, אם אמר לו: יצא שזכר פתף בשזכר עליה - מתר.

ד, הנותן מעות לחברו לקח בהן פרות למחצית שזכר, ואמר לו: קרוב להפסד ורחוק לשזכר - מתר משום רבית, וזו היא מדת צדיקים. קרוב לשזכר ורחוק להפסד - אסור משום רבית וזו היא מדת רשעים. קרוב זה וזה, ורחוק זה וזה - מתר משום רבית, וכך כל אדם נוהגין. הנותן מעות לחברו לקח בהן פרות למחצית שזכר, ואמר לו: הילך מנה ואין אני יכול לעמד על הפרוטרוט - אסור. ראה פרות שהוקרו, ואמר: הילך מנה ויכולני לעמד על הפרוטרוט - מתר.

ד, הנותן מעות לחברו לקח בהן פרות למחצית שזכר, ורצה אחד מהן לישנן - חברו מעכב עליהן על ידו. רבי יהודה אומר: אם היתה ערב שביעית - מתר, שמתחלה לא לקחו אלא על מנת כן. וכן היה רבי יהודה אומר: בשלשה פרקים מוכרין את הזרע, בפני הזרע ובשעת הזרע ובפרוס הפסח, ובשלשה פרקים מוכרין את היין, בפרס הפסח, ובפרוס העצרת, ובפרוס החג, ובודקין אותו בשלשה פרקים. והשמין - מוכרין אותו מן העצרת ועד החג.

ד, הנותן מעות לחברו לקח בהן פרות למחצית שזכר, לא יהא לוקח בשלו חטין ובשל חברו שעורים, אלא או בכלן חטים או בכלן שעורים, כדי שיהו מעות שניהן שוות בחבילה. הנותן מעות לחברו לקח בהן חטין, ולקח בהן שעורין, שעורין ולקח בהן חטין - ידו על התחתונה. אם פחתו - פחתו לו. ואם הוסיפו - הוסיפו לאמצע. הנותן מעות לחברו לקח בהן פרות למחצית שזכר, רשאי הלוקח לקח בהן כל מה שיצאה, ובלבד שלא יקח בהן, לא כסות ולא עצים. הנותן מעות לחברו לקח בהן פרות למחצית שזכר - רשאי הלוקח לקח באותו המין. וכשהוא מוכר - אין מוכר אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן. הנותן מעות לחברו לקח בהן פרות למחצית שזכר, ובאחרונה אמר לו: לא לקחתי - אין לו עליו אלא תרעמת. ואם יש עדים שלקח ומכר - מוציאין ממנו על כרחו.

ד, הנה חייב לו מעות, ובא לטול ממנו פרות בגרן. אמר לו: יצא ועשה לי בשער השוק, ואני נותן לו מכאן ועד שנים עשר חדש - הרי זו רבית, ולא כאסרו הבא לידו. בא ואמר לו, הלוני כור אחד של חטין ואני נותן לך כשער שאתה מוכר בו - מתר. משכרת אשה לחברתה תרנגלת לישב על הביצים בשני אפרוחין בשנה, ואינה חוששת. האשה שאמרה לחברתה: תרנגלת משלי, וביצים משליכי, ואנו חולקים את האפרוחין. רבי יהודה מתיר, ורבי שמעון אוסר.

מסכת בבא מציעא פרק חמישי

ה, קבל ממנו מאה צאן במאה של זהב, למחצה לשליש ולרביע, ואני נוטל סלע מכל אחד ואחד באחרונה - אסור; למחצה לשליש ולרביע, מחצה למזונות ומחצה לבטלה, ואני נוטל מכל אחד ואחד באחרונה - מתר. קבל ממנו מאה עגל במאה של זהב, למחצה לשליש ולרביע, מחצה למזונות ומחצה לבטלה, ואני נוטל דינר זהב מתוך חלקה באחרונה - מתר.

הב, אין שְׁמִין בְּכוֹרוֹת תְּמִימִים לְיִשְׂרָאֵל, אֲבָל שְׁמִין לֹהֵן בְּכוֹרוֹת בְּעֵלֵי מוֹמִין, וְשְׁמִין בְּכוֹרוֹת תְּמִימִים לַכֹּהֲנִים, וְאֵין צָרִיךְ לומר בְּעֵלֵי מוֹמִין.

הג, אין שְׁמִין לא אֶת הָעֵזִים וְלא אֶת הָרְחִלִים, וְלא כֹל דְּבַר שְׂאִינו עוֹשֶׂה וְאוֹכֵל, רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁמִין אֶת הָעֵזִים מִפְּנֵי שֶׁהֵן חוֹלְבוֹת, וְאֶת הָרְחִלִים מִפְּנֵי שֶׁהֵן גּוֹזְזוֹת וְאֶת הַתְּרַנְגְּלַת מִפְּנֵי שְׁעוֹשֶׂה וְאוֹכֵל. הַשְּׂמָה תְּרַנְגְּלַת מִחֻבְרָתָהּ מִטְּפֹלַת בְּאֶפְרוֹחִים כֹּל זְמַן שְׂצָרִיכִין לְאֹמֵן. מִטְּפֹל אָדָם בְּכַהֲמָה טְמֵאָה שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֳדָשׁ, וּבְאָדָם עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה חֳדָשׁ, מִקּוֹם שֶׁנִּהְיָה לְעֹלֹת שֹׁכֵר כִּתְּף לְמַעוֹת - מְעֻלִין, לְכַהֲמָה - מְעֻלִין, וְאֵין מְשַׁנֵּין מִמֶּנְהָ הַמְּדִינָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שְׁמִין עֶגְלָה עִם אִמּוֹ וְסִיחָ עִם אִמּוֹ, וְאֵף עַל פִּי שְׁמַעְלָה שֹׁכֵר כִּתְּף לְמַעוֹת, וְאֵין חוֹשֵׁשׁ מִשׁוּם רַבִּית.

הד, הַשֵּׁם בְּהֵמָה מִחֻבְרוֹ, עַד מְתֵי חֵיב לְטַפֵּל בָּהּ? סוּמְכוּס אוֹמֵר: בְּכַהֲמָה דָּקָה שְׁלוּשִׁים יוֹם וּבַבֶּסֶה חֲמִישִׁים יוֹם. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: בְּדָקָה שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מִפְּנֵי שֶׁטְפוּלָהּ מְרַבָּה. יֵתֵר עַל כֵּן, בְּכֹלֶם, אִם הִיָּה חֶלְקוֹ שֶׁל בַּעַל הַבֵּית שֵׁם עָלָיו - אֵין מְשַׁנֵּין מִמֶּנְהָ הַמְּדִינָה. הַשֵּׁם בְּהֵמָה טְמֵאָה מִחֻבְרוֹ, עַד מְתֵי חֵיב לְיִטְפֹּל בּוֹלְדוֹת? סוּמְכוּס אוֹמֵר: בְּאֶתוֹנוֹת - שְׂמוֹנֶה עֶשֶׂר חֳדָשׁ. וּבַגְּדָרוֹת - עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה חֳדָשׁ. וְאִם עֶמֶד עָלָיו כִּתְּף הַזְּמַן - חִבְרוֹ מֵעַכְבַּ עַל יְדוֹ, אֲבָל אֵינוֹ דוֹמֵה טְפוּלָהּ שֶׁל שְׁנָה רִאשׁוֹנָה לְטְפוּלָהּ שֶׁל שְׁנָה שְׁנִיָּה. הַשֵּׁם בְּהֵמָה מִחֻבְרוֹ, אֵין פְּחוֹת מְשַׁנֵּים עֶשֶׂר חֳדָשׁ. עֶשֶׂה בָּהּ כֹּל יְמוֹת הַחֲמָה, וּמִבְּקֵשׁ לְמוֹכְרָהּ בִּימֹת הַגְּשָׁמִים - יְכוּל לְעַכְבַּ עַל יְדוֹ, עַד שִׁיאֲכִילָנָה כֹּל יְמוֹת הַגְּשָׁמִים, הָאֲכִילָה כֹּל יְמוֹת הַגְּשָׁמִים, וּמִבְּקֵשׁ לְמוֹכְרָהּ בִּימֹת הַחֲמָה - יְכוּל לְעַכְבַּ עַל יְדוֹ, עַד שִׁיעֲשֶׂה בָּהּ כֹּל יְמוֹת הַחֲמָה.

הה, הַשֵּׁם בְּהֵמָה מִחֻבְרוֹ מֵתָה, בְּכוֹסֵיא - מְשֻׁלֵּם כֹּלָּה. וְשִׁלָּא בְּכוֹסֵיא - מְשֻׁלֵּם פְּלָגָא, שְׁכָף הוּא כּוֹתֵב לוֹ: אִם תָּמוֹת בְּכוֹסֵיא אֲשֻׁלֵּם כֹּלָּה, דְּלֵא בְּכוֹסֵיא אֲשֻׁלֵּם פְּלָגָא. שְׂמָה בְּמִנְה וְהַשְּׁבִיחָה, וְהָרִי יָפָה מֵאֵתִים זָוֹ, מֵתָה בְּכוֹסֵיא - מְשֻׁלֵּם שְׂשֶׁה שֶׁל זָהָב. שְׂמָה בְּמִנְה בְּכוֹסֵיא - מְשֻׁלֵּם חֲמִשִּׁים זָוֹ. שְׂמָה בְּמִנְה וְהַכְּחִישָׁה, וְהָרִי יָפָה חֲמִשִּׁים זָוֹ, מֵתָה, בְּכוֹסֵיא - מְשֻׁלֵּם שְׁלֹשָׁה שֶׁל זָהָב. שְׂמָה בְּכוֹסֵיא - מְשֻׁלֵּם חֲמִשִּׁים זָוֹ.

הו, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: מִפְּרִין עַל שְׂדֵהוּ, כִּיצַד? קִבֵּל מִמֶּנּוּ שְׂדֵה בְּעֶשְׂרֵה כּוֹרִין חֲטִיץ, וְאָמַר לוֹ: תֵּן לִי מֵאֵתִים דִּינָר וְאַפְרָנְסָה, וְאֵנִי נוֹתֵן לָךְ שְׁנַיִם עֶשֶׂר כּוֹר בְּשָׁנָה - מֵתָה. אֲבָל אֵין מִפְּרִין עַל סְפִינָתוֹ, וְעַל חֲנוּתוֹ, וְעַל כֹּל דְּבַר שְׂאִינו עוֹשֶׂה וְאוֹכֵל. מִקְּבֵל אָדָם צֶאֱן בְּרוֹל מֵאֲשֶׁתוֹ, וְהוֹלְדוֹת וְהַגְּזִין שְׁלוֹ. וְאִם מֵתוֹ - חֵיב בְּאַחֲרִיּוּתָן.

הז, אֵיזָה הוּא צֶאֱן בְּרוֹל? הָיוּ לְפָנָיו מֵאָה צֶאֱן, וְאָמַר לוֹ: הָרִי הֵן עֲשׂוּיֹת עָלֶיךָ לְמַחְצָה לְשִׁלִּישׁ וְלִרְבִּיעַ, בְּמֵאָה שֶׁל זָהָב, וְהוֹלְדוֹת וְהַגְּזִין שֶׁלָּךְ. וְאִם מֵתוֹ - אֵתָה חֵיב בְּאַחֲרִיּוּתָן, וְאֵתָה מַעְלָה לְסַלֵּעַ מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד - מֵתָה. מִקְּבֵלִין צֶאֱן בְּרוֹל מִן הָעוֹבֵד כּוֹכְבִים וְשְׂדֵה צֶאֱן בְּרוֹל אֶפְלוֹ מִיִּשְׂרָאֵל, לְוָה אָדָם מֵאֲשֶׁתוֹ וּבְנָיו בְּרַבִּית, אֵלֵא שְׂמַחְנֵנְךָ בְּרַבִּית.

הח, אֵין יִשְׂרָאֵל רִשְׁאֵי לְלוֹת שְׁקֵל וְלֵהֲלוֹת בְּסַלֵּעַ, אֲבָל עוֹבֵד כּוֹכְבִים רִשְׁאֵי לְלוֹת בְּשְׁקֵל וְלֵהֲלוֹת בְּסַלֵּעַ. יִשְׂרָאֵל שְׁלוֹה מַעוֹת מִן הָעוֹבֵד כּוֹכְבִים, וּמִבְּקֵשׁ לְהַחְזִירָן לוֹ, מְצֵאוֹ חִבְרוֹ וְאָמַר לוֹ: תִּנָּם לִי וְאֵנִי נוֹתֵן לָךְ, כְּדָרֶךְ שֶׁאֵתָה נוֹתֵן לוֹ - אֶסוּר. וְאִם הָעֵמֶידוֹ אֲצֵל הָעוֹבֵד כּוֹכְבִים - מֵתָה. וְעוֹבֵד כּוֹכְבִים שְׁלוֹה מַעוֹת מִיִּשְׂרָאֵל וּמִבְּקֵשׁ לְהַחְזִירָן לוֹ, מְצֵאוֹ יִשְׂרָאֵל אַחֵר, וְאָמַר לוֹ: תִּנָּם לִי וְאֵנִי נוֹתֵנְם לָךְ, כְּדָרֶךְ שֶׁאֵתָה נוֹתֵנְם לוֹ - מֵתָה.

לבית דין - יקרעוהו. רבי שמעון בן גמליאל אומר: הכל כמנהג המדינה. המלוה את חברו ברבית, והלך הלוה, וירש עליו שטרי רביות, ואמר לו: צא שלי בשלף - מתר. אם באו לבית החשבון - אסור. המלוה את חברו ברבית, ועשה תשובה - חייב להחזיר. מת והניח לפני בניו - לא יחזירו בניו, על זה נאמר (איוב כז, טז): "יכין וצדיק ילבש" וגו'. אבל הניח להן אביהן פרה שדה וטלית, וכל דבר שיש בה אחריות - חייבין להחזיר.

מסכת בבא מציעא פרק שישי

ו, א אין פוסקין על הפרות עד שיצא השער, אפלו ישנות הולכות מארבע - אין פוסקין על החדשות מארבע, עד שיצא השער לחדש ולישן. יצא שער לאחרים, אף על פי שאין לו - מתר לקרן הימנו. במה דברים אמורים? בזמן שמוצא לקח באותו השער, אבל אם היו לקוטות והולכות מארבע, והוא אינו מוצא לקח, אלא משלשה - הרי זה אינו פוסק עד שיצא השער ללוקט ולמוכר, ופוסק עמו על הגדיש של תבואה, ועל העביט של ענבים, ועל המעטים של זיתים, אף על פי שלא יצא השער. אבל אחרים לא יקיצו על גביו. ופוסק עמו על הזבל באשפות כל ימות השנה, אף על פי שאין לזה - יש לזה.

ו, ב אין פוסקים על הביצים של יוצר, אלא עד שיעשו. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? באלו העושים בעפר לכן, אבל באלו העושים בעפר שחור, כגון כפר חנניא וחברותיה, כפר שיחין וחברותיה - מתר לקרן. שאף על פי שאין לזה יש לזה. אין פוסקין על החלב ועל הגזין, אלא עד שיעשו. התחיל לחלב - מתר לקרן. התחיל לגז - מתר לקרן. אין פוסקין, לא על האפורחין ולא על הפרגיות, ולא על הדגים בטבריא, ולא חבילי קש. אבל פוסקין על

ואם העמידו אצל ישראל - אסור. ישראל שאמר לעובד כוכבים: הילך שרך וצא, והלוה מעותי ברבית - אסור. ועובד כוכבים שאמר לישראל: הילך שרך והלוה מעותי ברבית - מתר. אבל אסור מפני מראית העין. מעות של ישראל מפקדות אצל העובד כוכבים - מתר להלוותן ברבית, ושל עובד כוכבים המפקדות אצל ישראל - אסור להלוותן ברבית. זה הכלל, כל שבאחריות עובד כוכבים - מתר. ישראל שנעשה לו לעובד כוכבים אפטרופוס, או סנטר - מתר ללוות הימנו ברבית, ועובד כוכבים שנעשה אפטרופוס לישראל, או סנטר - אסור ללוות הימנו ברבית. ישראל הלוה מן העובד כוכבים ועובד כוכבים הלוה מישראל, ישראל אחר נעשה לו ערב ואינו חושש.

ה, ט ישראל שלוה מעות מן העובד כוכבים, ועובד כוכבים שלוה מעות מישראל, ונתגיר. בין שזקפן עליו עד שלא נתגיר, ובין שזקפן עליו משנתגיר, גובה את הקרן ואינו גובה את הרבית; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: עובד כוכבים שלוה מעות מישראל ונתגיר, בין שזקפן עליו במלוה עד שלא נתגיר, ובין שזקפן עליו במלוה משנתגיר - גובה את הקרן ואינו גובה את הרבית. וישראל הלוה מעות מעובד כוכבים ונתגיר, וזקפו עליו במלוה, עד שלא נתגיר - גובה את הקרן וגובה את הרבית, משנתגיר - גובה את הקרן ואין גובה את הרבית. המלוה את חברו ברבית, וקא לפני בית דין - קונסים אותו, ואינו גובה, לא את הקרן ולא את הרבית; דברי רבי מאיר, שהיה רבי מאיר אומר: שטר שיש בו רבית - קונסין אותו, ואינו גובה לא את הקרן ולא את הרבית. וחכמים אומרים: גובה את הקרן ואינו גובה את הרבית. המוצא שטר רבית - יקרענו. בא

הביצים, ועל הצפרים, ועל הדגים, שבשאר כל מקומות, ועל חבילי עצים. זה הכלל: כל שיש לו גרן - קוצץ עמו כשער גרן. וכל שאין לו גרן - קוצץ עמו כל שעה שירצה.

ו, הג היו לפניו מאה צאן, ואמר לו: הרי גזיהם של אלו עשויות עליך במאה של זהב - מתר. מליטרא כף וכך - אסור. אם יש לו - מתר לגו ולתן לו. היו לפניו מאה כר, אמר לו: קמה זו עשויה עליך במאה של זהב - מתר. בכור כף וכך - אסור. ואם יש לו - מתר לקצר ולתן לו. אומר אדם לחברו: הילך מאתים זוז על מה ששדך עושה, ובלבד שלא יאמר לו מארבע בסלע, מסאתים בסלע, מלנה אדם את אריסיו מארבע בסלע, מסאתים בסלע, במה דברים אמורים? בזמן שלא ירד לתוך שדהו, אבל אם ירד לתוך שדהו - הרי הוא ככל אדם. פוסק אדם עם אריסיו לזרע להוצאה - הרי זה אסור. ולא עוד, אלא אפלו זרע והוסיף בסאתים - לא יוציאם לאמצע לתוך שדהו, עד שיעשה עליו דמים, פסק הימנו חטין, ונתן לו שעורין, שעורין ונתן לו חטין - אסור. לא יאמר לו: הילך מנה וצא קח לך מן השוק, אלא לוקח ונותן לו. אומר אדם לחברו: הלויני חבית אחת של יין, עד שיבא בני, או עד שאפתח את הדות. היתה לו חבית בתוך הדות, ונפתח הדות ונפלה ונשברה, אף על פי שחייב באחריותה - מתר. והלל אסור. למה זה דומה? לנותן מעות לחברו לתן לו פרות בגרן, ונגנבו, או אבדו - חייב באחריותן. אם פחתו או הותירו - חייב להעמיד לו.

ו, ד לקח הימנו לגין וחצי לגין, רביעית ושמינית - רשאי שיאמר לו: תן לי מיד בפחות, ואינו חושש משום רבית. כיוצא בו, הלוקח מקח מחברו על מנת לתן לו

מכאן ועד שנים עשר חדש, רשאי שיאמר לו: תן לי מיד בפחות, ואינו חושש משום רבית. המוכר יין ושמן לחברו כל ימות השנה - חייב להעמיד לו כדרך שהעמיד בקוטלזין³, ולא יהא מוכר את החבית בשלשה שערים, ואם היה מסבב והותיר - מוכר את השאר באיזה מהן שירצה. אגרי-ממון⁴ היה בירושלים, ולא היו מכונים על השערים, אלא על המדות, כשהיתה חבית נמכרה בירושלים בשלשה שערים, פיה שוליה ואמצעה.

ו, ה אומר אדם לחברו: ילך חמורי עמך היום, ושלך עמי למחר. תחרש פרתי עמך היום ושלך עמי למחר. אבל לא יאמר לו: חמורי עמך היום למזרח ושלך עמי למחר במערב, תחרש פרתי עמך היום במזרח ושלך עמי למחר במערב, ואם היה שכר שוה - הרי זה מתר. רבי יהודה אומר: כל ימי הגריד אחד, וכל ימי הרביעה אחד. האומר לפועל: 'הילך מנה זה, ויהא בידך שתעשה עמי בפעלה בגרן מדינר ליום, והיה יפה סלע ביום - מתר. הנותן מעות לחברו לתן לו פרות בגרן - חייב להעמיד לו בשער בינוני. ואיזה שער בינוני? היו הולכות משמונה ותשעה ומעשרה - נותן לו מתשעה. בשער הזול - נותן לו בשער הזול. בשער היקר - נותן לו כשער היקר. רבי יהודה אומר: לעולם נותן לו כשער הזול. לא יאמר לו: 'תן לי כשער הזול', אלא אומר לו: 'תן לי מעותי שלוקח אני בהן כשער הזול'. במה דברים אמורים? בזמן שמוצא לקח בכל מעות שנתן לו, אבל אינו מוצא לקח אלא כור אחד בסלע - נותן לו כור אחד בסלע, והשאר נותן לו כשער בינוני.

³ יש כמה שגורסים כאן כמילה אחת: איגראנאמין או אנדרמין - ופירושו: הממונים להלקות את מעוות המדות.

⁴ שוק למכירת יינות.

ו,ו רבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב פוטרין בלבבך, ופטרור את המלוה מללקות מפני שהוא ב'קום עשה'. אמר רבי יוסי: בוא וראה כמה סמויות עיניהם של מלוי רבית. אדם קורא לחברו "עובד כוכבים ומגלה ערות ושופך דמים" – מבקש שיפול עמו לחיים, והלה מביא את הלבבך, ואת הקלמוס, ואת הדיו, ואת השטר ואת העדים, ואומר: בואו וכתבו עליו שאין לו חלק במי שפוקד על הרבית, וכותב ומעלה בערכאים, וכפר במי שאמר והיה העולם, הא למדת, שמלוי ברבית כופרין בעקר. רבי שמעון בן אלעזר אומר: יתר על מה שמרויחין – הן מתחייבין, שהן עושין את התורה פלסטר, ואת משה טפש, ואומרין: אילו היה משה יודע שפך אגנו מרויחין – לא היה כותבו. רבי עקיבא אמר: קשה רבית, שאף שאלת שלום רבית. כיצד? והוא שלא שאל בשלמו מ'מיו, עד שלוה הימנו, הקדים לו שאלת שלום, הוי אף שאלת שלום – רבית.

רבי שמעיה אומר: כל שיש לו מעות ואין מלוה אותן ברבית, עליו הכתוב אומר (תהלים טו, ה): "כספו לא נתן בנשף עושה אלה לא ימוט לעולם", הא למדת, שמלוי רבית מתמוטטין והולכים מן העולם. מטמוט זה איני יודע מה הוא, כענין שנאמר (משלי כד, יא): "הצל לקחים למות" וגו'.

מסכת בבא מציעא פרק שביעי

ז,א השוכר את הפועלים, בין שהטעו את בעל הבית ובין שבעל הבית הטעה אותו – אין להם זה על זה אלא תרעומות. במה דברים אמורים? בזמן שלא הלכו, אבל שכר החמרין והלכוף ולא מצאו; שכר את הפועלים והלכו ומצאו את השדה כשהיא לחה – נותן להם שכרם משלם, שאינו דומה העושה מלאכה ליושב בטל, ואינו דומה הבא טעון לבא ריקן. במה דברים אמורים?

בזמן שלא התחילו, אבל אם התחילו – הרי אלו שמין להם. כיצד? קבלו הימנו כמה לקצר בשתי סלעים, קצר חציה והניח חציה. טלית לארג בשתי סלעים, ארג חציה והניח חציה – הרי אלו שמין לו, אם היה מה שעשה יפה ששה דינרין – נותן לו סלע, או יגמר מלאכתו. ואם היה יפה סלע – נותן לו סלע. רבי דוסא אומר: שמין על מה שעתיד להעשות, אם היה מה שעתיד להעשות יפה חמשה דינרין – נותנין לו שקל, או יגמר מלאכתו. ואם היה יפה שקל – נותנין לו שקל. במה דברים אמורים? בדבר שאינו אבוד, אבל דבר האבוד – שוכר עליהן או מטען. כיצד? אומר לו סלע פסקתי לך, הריני נותן לך שתיים, הלך ושוכר ממקום אחר – בא ונטל מזה ונותן לזה. במה דברים אמורים? בזמן שפוסק עליו במקום שאינו מוצא לשכר, אבל ראה חמרין מממששין ובאין, ואמר לו צא ושכור לך אחד מאלו – אין לו עליו אלא תרעמת.

ז,ב השוכר את הספינה ופרקה עליו באמצע הנמל – אין לו עליו אלא תרעמת. השוכר את הפועל ומת לו מת, או שאחזתו חמה – הרי אלו שמין לו. כיצד שמין לו? אם היה שכיר חדש – נותנים לו לפי שכירותו. קבלן – נותנים לו לפי קבלנותו. השוכר את הפועל להביא שליחות ממקום למקום, והלך ולא הביא – נותן לו שכרו משלם. השוכר את הפועל להביא קנים ודוקרנים לכרם, והלך ולא הביא – נותן לו שכרו משלם. השוכר את הפועל להביא ענבים ותפוחים ודרמסקנות⁵ לחולה, והלך ומצאו שמת, או שהבריא, לא יאמר לו: 'טול מה שהבאת בשכרך', אלא נותן לו שכרו משלם.

ז,ג השוכר את הפועל לחרש – לא יאמר לו: בא ונכש. לנכש – לא יאמר לו: בא וחרוש. לחרש בשדה זו – לא יאמר לו: בא וחרוש בשדה אחרת. לנכש בשדה זו – לא יאמר לו: בא ונכש בשדה אחרת. שכרו לנכש וגמר

⁵ פרי הבא מעיר דמשק ונקרא על שמה.

תוספתא

הש"ל

ז, לא ישיבנו על הפרד. פ"ד - לא ישיבנו על הסוס. סוס - לא ישיבנו בקרון.

ז, השוכר את החמור להביא לתך חטין והביא ששה עשר שעורין - פטור. אם הוסיף על משאו - חיב. וכמה יוסיף על משאו ויהא חיב? סומכוס אומר משום רבי מאיר: קב לכתף, שלשה סאין לעגלה וספינה לפי מה שהיא. השוכר את החמור להרכיב איש - לא ירכיב אשה. אשה - מרכיב איש. להרכיב אשה - מרכיב אשה עליה, בין מעברת בין מיניקה. השוכר את החמור לרכב עליה - בעל הבית נותן כסותו ומזונותיו וכל כלי תשמישו. יתר על כן - חמר מעכב על ידו. חמר נותן שעורים ותבן ומזונותיו עד שמגיע ללינה, יתר על כן - בעל הבית מעכב על ידו. השוכר את החמור וטענו דברים האסורים, נטלם ממנו חרמין או מוכסין - חיב, ואם הודיעו שהוא מוכס כדרך המוכסין - פטור.

ז, שירא שהיתה במדבר, ונפל עליה גיס וטרפה - מחשבין לפי ממון ואין מחשבין לפי נפשות. ואם שלחו תיר לפניהם - אף מחשבין לפי נפשות, ואין משנין ממנהג הולכי שירא. ספינה שהיתה באה בים, ועמד עליה נחשול והקלו ממשאה - מחשבין לפי משאוי ואין מחשבין לפי נפשות, ואין הספנין משנין ממנהג הולכי שירא. המשכיר לחברו ספינה או קרון - מחשבין לפי משאוי ולפי נפשות, ואין מחשבין לפי ממון.

ז, גרדי שהניח נר בצד הפגד ודלק - חיב לשלם, מפני שהוא פנושא שוכר. נפלה עליו מפלת, עד שלא נגמר מלאכתו - חיב. משגמרה מלאכתו, אם הודיע לבעליו - פטור. ואם לאו - חיב. גמרו ונגנב או אבד, אם הודיע בו לבעליו - פטור. ואם לאו - חיב.

ז, ט אמר לו: 'חלוק אמרתי לך'. והוא אומר: 'טלית אמרת לי' - על בעל הבית להביא ראיה. רבי יהודה אומר: אם היה עושה אצל

את שדהו - לא יאמר לו: בא ועדר שתי גפנים. שָכרו לעדר וגמר את שדהו - לא יאמר לו: בא ונכש את שתי גפנים. גמר בקרישו היום - לא יאמר לו: בא וחורש בתוך אחרת, שיאמר לו: פרינס לי מלאכה מתוך שלך או תן לי שכרי במה שעשיתי. גמר נכוש בחצות היום - לא יאמר לו: בא ונכש בשדה אחרת, שיאמר לו פרינס לי מלאכה [מתוך] שלך או תן לי שכרי במה שעשיתי, וכן הוא שגמר חרישו בחצי היום - לא יאמר לו: הריני חורש בשדה פלוני. גמר את נכושו בחצי היום - לא יאמר לו: הריני מנכש עמך בשדה פלוני, ואם התנה עליה מתחלה על מנת כן - הרי זה מתר. רשאי בעל הבית לשנותו למלאכה קלה, אכל לא למלאכה חמורה. הא כיצד? שָכרו לנכש בשדהו, וגמר את שדהו, אומר לו מדעתו: בא ועדר שתי גפנים. שָכרו לעדר, וגמר את שדהו, אומר לו על כרחו: בא ונכש שתי גפנים.

ז, השוכר את הפועלים לעשות בתוך שלו, וטעו ועשו בתוך של חברו - הוא נותן להם שכרן משלם, וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שההנו אותו. הָרָאם בתוך שלו, והלכו ועשו בתוך של חברו, הוא אין נותן להם כלום, והן הולכין ונוטלים מבעל הבית, מה שההנו אותו.

ז, השוכר את החמור והבריקה או נשתתה - אינו חיב להעמיד לו חמור. מתה או שנטלחה אנגריא - חיב להעמיד לו חמור. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אם בדרך הליכתה נטלה - אינו חיב להעמיד לו חמור. אם שלא בדרך הליכתה נטלה - חיב להעמיד לו חמור. וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר: האומר לחברו שָכור לי חמורה וארכב עליה מכאן ועד מקום פלוני והבריקה או נשתתה - חיב להעמיד לו חמור. השוכר את הפועל ונודמנה לו אנגריא, לא יאמר: הרי זה לפניך! אלא נותן שָכרו במה שעשה. המשכיר בהמה לחברו - לא ישנה לו את הבהמה. השכיר לו חמור

הרבה בשׁעָה שְׁדֻשָּׁה. וְרֹשָׁאֵי הַשׁוֹכֵר
לְהֵאֲכִילָהּ פְּקִיעֵינָא עֲמִיר כְּדִי שְׁלֵא תֵאֲכַל
הַרְבֵּה בְשׁעָה שְׁדֻשָּׁה.

ח,ג חמור וגמל אוכלין ממשאוי שעל גבן
בדרך הליכתו, ובלבד שלא ישול בידו
ויאכילם. היה משמר ארבעה וחמשה
מקשאות - לא יהא ממלא פרסו מאחת מהן,
אלא אוכל מכל אחת ואחת לפי חשבון. רבי
יוסי בן רבי יהודה אומר: מה "דיש" מיחד,

דבר שעושה בידו וברגליו ובגופו, יצא
עושה בידו אבל לא ברגליו, ברגליו אבל
לא בגופו. מה "דיש" מיחד, דבר שלא
נגמרה מלאכתו, יצא הלש והמקטף
והאופה שנגמרה מלאכתו. מה "דיש"
מיחד, דבר שגדוליו מן הארץ, יצא החולב
והמחבץ והמגבן, דבר שאין גדוליו מן
הארץ. מה "דיש" מיחד דבר התלוש מן
הקרקע, יצא המנפש בשום ובבצלים - דבר
המחבר בקרקע. מה "דיש" מיחד, דבר
שלא נגמרה מלאכתו למעשרות, יצא
הבודל בתמרים ובגורגרות, דבר שנגמרה
מלאכתו למעשרות, כל שאינו כיוצא בו בא
לעונת המעשרות, אסור אחר גרם לו. שכרו
סתם - פודה ומאכיל, מעשר ומאכיל, ואם
קצץ עמו - הרי זה אינו אוכל. כל שהוא
כיוצא בו אינו בא לעונת המעשרות - התר
אחר גרם לו. שכרו סתם - הרי זה אינו אוכל,
ואם קצץ עמו - הרי זה אוכל.

ח,ד אוכל פועל עד שלא יתחיל במלאכה
אשכול אפלו בדינר, וקשות אפלו בדינר,
וכותבת אפלו בטריסית, משום רבי אלעזר
חסמא אמו: לא יאכל פועל יתר על שכרו,
וחכמים מתירין.

ח,ה האוכל מן התורה - לא יקלף בתאנים
ולא ימצץ בענבים. העושה בכל גופו - אוכל
בכל שעה שירצה. רבי יהודה אומר: אינו
אוכל אלא בשעה שפורק, ובשעה שטוען,
מפני גזל מלאכתו של בעל הבית.

בעל הבית - יקבל בעל הבית את שלו. אצל
אמן ובעל הבית נכנס ויוצא עליו - יקבל
בעל הבית את שלו. אצל אמן ואין בעל
הבית נכנס ויוצא עליו - אמן צריך להביא
ראיה. אומר לו: סלע אמרתי לך, והוא
אומר: שתים אמרת לי, כל זמן שאצל אמן
- בעל הבית צריך להביא ראיה. אצל בעל
הבית ובתוך זמנו - אמן צריך להביא ראיה.
אחר זמנו - גרדי נשבע ונוטל.

ז,י הנותן כליו לאמן לעשות לו ונגמרה
מלאכתו, ונגנב או שאבד עד שלא נתקבל
שכרו - הרי הוא פנושא שכר. משנתקבל
שכרו - הרי הוא כשומר חנם. אימתי? בזמן
שתבעו ואומר לו: בא וטול את שלך. לא
תבעו ולא אומר לו: בא וטול את שלך, אף
על פי שמתקבל שכרו - הרי הוא פנושא
שכר. האומר לחברו: השאילני ואשאילך,
שמור לי ואשמר לך - הרי הוא כשומר חנם,
ואינו עליו פנושא שכר. אבא שאול אומר:
מתר אדם להשפיר משכונו של עני בפחות,
ושל עשיר - אין רשאי ליגע בו.

מִסְכַּת בְּבֵא מְצִיעָא פְּרָק שְׁמִינִי

ח,א השוכר את הפועל לשמור לו את
הפרה, לשמור לו את התינוק - אין נותן לו
שכרו של שבת. לפיכך - אין אחריותו עליו
בשבת. ואם היה שכיר שבת, שכיר חדש,
שכיר שנה, שכיר שבוע - נותן לו שכרו של
שבת, לפיכך אחריותו עליו בשבת. ואם
היה שכיר שבת - לא יאמר לו: תן לי שכרי
של שבת, אלא אומר לו: תן לי שכרי של
עשרה ימים.

ח,ב אין הפועל רשאי לעשות מלאכתו
בלילה ולהשכיר את עצמו ביום, לחרש
בפרתו ערבית ולהשפירה שחרית, לא יהא
מורעב ומסגף את עצמו ומאכיל מזונותיו
מפני גזל מלאכתו של בעל הבית. רשאי
פועלין לאכל פתן בציר כדי שיאכלו ענבים
הרבה. ורשאי בעל הבית להשקותו יין, כדי
שלא יאכלו ענבים הרבה, רשאי בעל הבית
להרעב ולסגף את פרתו, כדי שתאכל

משלחת זאבים - אף זאב אחד אנס. גנב אחד - אין אנס. שני גנבים - אנס. רבי יהודה אומר: אם היה מזין - אף גנב אחד אנס. רועה שהיה סומא וכא זאב וטרף, ארי ודרס - פטור. הניח מקלו ותרמילו עליה - חיב. רעה שהניח צאנו ונכנס לעיר, וכאו לסטים ונטלום, רואין אותו כאלו הוא שם, אם יכול להציל - חיב. ואם לאו - פטור.

ח,ז מתנה שומר חנם להיות כשואל, והשואל להיות כשומר חנם, והשואל להיות כנושא שכר, והשוכר כנושא שכר, והשוכר להיות כשואל. השואל את הפרה ובא והעמידה על אבוס בעליה, ונגנבה או אבדה, אם הודיע בה לבעלים - פטור. ואם לאו - חיב.

ח,ח השואל את הפרה, ושאל בעלה עמה. השוכר את הפרה ושכר בעלה עמה, שאלה ושאל בעלה, שכרה ושכר בעלה, שאלה ושכר בעלה, שכרה ושאל בעלה ומתה או נשברה, אף על פי שהבעלים עומדין וחורשין במקום אחר, נפלה ומתה - פטור, שנאמר (שמות כב, יג): "אם בעליו עמו לא ישלם". שאלה ואחר כך שאל בעליה, שכרה ואחר כך שכר בעליה, שאלה ואחר כך שכר בעליה, שכרה ואחר כך שאל בעליה ומתה או נשברה, אף על פי שהבעלים עומדין וחורשים על גבה, ונפלה ומתה - חיב, שנאמר (שמות כב, יג): "בעליו אין עמו שלם ישלם". הרי היא משאלת לך היום שתשמר לי חברתה למחר, הרי חברתה משאלת לך היום שתשמרנה לי למחר, משאלת לך עד חצות שתשמרנה לי מחצות ולמעלה, הרי היא משאלת לך עד חצות שתשמר לי חברתה ומעלה, הרי חברתה משאלת לך עד חצות שתשמרנה לי מחצות, הרי היא משאלת לך מחצות ולמעלה שתשמר לי חברתה עד

ח,ו המרכס בתבואה אינו משום "בל תחסם", אבל מפני מראית העין מביא קרצטלין ותולה בפיה. ישראל הדש בפרתו של עובד פוכבים - עובר משום "בל תחסם". ועובד פוכבים הדש בפרתו של ישראל - אינו עובר" משום "בל תחסם". דש תרומה ומעשר - עובר משום "בל תחסם". כיצד הוא עושה? מביא קפיפות ותולה בצוארי בהמה ונותן לו לתוכה חלין מאותו המין. החוסם את הפרה - לא יפחות לה מששת קבין. החוסם את הפרה, והמזוג את הפרה - פטור, אין לך שהוא חיב, אלא הנהוג והמנהיג בלבד. אימת אמרו שומר חנם נשבע ויוצא? בזמן ששמר כדרך השומרין, נעל כראוי נתנו במקטורין לאחוריו בפנדתו ופיה למעלה, בשדה ובמגדל ונעל בפניו ואבד - הרי זה נשבע ויוצא. אם יש עדים שעשה כן - פטור מן השבועה. נעל שלא כראוי, קשר שלא כראוי, נתנו במקטורין והפשילו לפניו בפנדתו ופיה למטה, נתנו בפרפונדתו, או שנתנו בראש גגו ונגנב או שאבד - חיב. נתנו במקום שנתן את שלו, אם ראוי לשמירה - פטור. ואם לאו - חיב. איזהו שוכר? שכר ממנו בהמה, שכר ממנו פלים, איזה הוא נושא שכר? שכרו לשמור לו את הבהמה, שכרו לשמור לו את הכלים, והלכה למקום גדודי חיה וליסטים, טרפתה חיה או שנטלנה לסטים - הרי זה אנס. הוליכה למקום גדודי חיה וליסטים, טרפתה חיה או שנטלנה לסטים - אין זה אנס. מתה כדרךה - הרי זה אנס. סגפה ומתה - אין זה אנס. עלתה לראשי הצוקין ונפלה - הרי זה אנס. העלה לראשי הצוקין ונפלה - אינו אנס. אלו הן אונסין ששומר שכר פטור בהן: כגון שהוא אומר (איוב א, טו): "ותפל שְׁבָא ותקחם" וגו'. זאב אחד - אינו אנס. שני זאבים - אנס. רבי יהודה אומר: בשעת

7 כל

6 שורים שעורים במים ומייבשים אותן בתנור

8 היוניו הישראל אינו עובר...

והפרשות דשות עליו כדי להסיר קליפתן.

חצות - הרי הן כשומרי חנם, ואינו אלא כנושא שכר, בין ששאלה היום ושכרה למחר, בין ששכרה היום ושאלה למחר, או שהיו שתיים, אחת שאולה ואחת שכורה, זה אומר איני יודע, וזה אומר איני יודע - יחלקו. זה אומר שאולה, וזה אומר שכורה - הרי זה נשבע ונטול, ואינו משלם, שכל הנשבעים שבתורה נשבעים ואין משלמין; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: המוציא מחברו עליו הראיה. המוכר פרה לחברו, ונמצאת מעברת וילדה, זה אומר ברשותי ילדה, והלה שותק - זכה. זה אומר איני יודע, וזה אומר איני יודע - יחלקו. זה אומר ברשותי, וזה אומר ברשותי - הרי זה נשבע ואינו משלם, שכל הנשבעין שבתורה נשבעים ואין משלמין; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: המוציא מחברו עליו הראיה. וכן המוכר שפחה לחברו ונמצאת מעברת וילדה, זה אומר ברשותי לדה והלה שותק - זכה. זה אומר איני יודע, וזה אומר איני יודע - יחלקו. זה אומר ברשותי וזה אומר ברשותי - הרי זה נשבע ואינו משלם, שכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: אין נשבעין לא על העבדים ולא על השטרות ולא על הקרקעות.

ח, ט שירא שהיתה באה במדבר, ונפל עליה גיס, ועמד אחד מהן והציל - מה שהציל, הציל לאמצע. ואם התנה עמהן בבית דין - מה שהציל, הציל לעצמו. חמרין שהיו מהלכין בדרך, ונפלו עליהם לסטים, ועמד אחד מהן והציל, מה שהציל, הציל לאמצע. ואם נתנו לו רשות - מה שהציל, הציל לעצמו. השתפין שמחלו להם המוכסים - מה שמחלו, מחלו לאמצע. ואם אמרו: 'בשביל פלוני מחלנו' - מה שמחלו, מחלו לו. הגבאין והמוכסין - תשובתן קשה,

ומחזירין למכירין, והשאר - עושין בהן צרכי רבים.

ח, י השוכר חנות מחברו - אין פחות משנים עשר חדש. אמר רבי יהודה במה דברים אמורים? שחל שנים עשר שלו להיות למוצאי החג, אבל אם חל שנים עשר חדש להיות למוצאי הפסח - נותנין לו שלש רגלים עד שיגבה כל הקפו. רבי שמעון בן גמליאל אומר: של נחתומין ושל צבעים שלש שנים, מפני שעסקן מרבה, כשאמרו שלשים יום וכשאמרו שנים עשר חדש, לא שידור בו שלשים יום ולא שידור בו שנים עשר חדש, אלא שיודיענו קדם שלשים יום, שיודיענו קדם שנים עשר חדש. וכשם שאין השוכר רשאי לפנות עד שעה שיודיענו, כך אין המשכיר רשאי לפנות עד שעה שיודיע. גת - כל שעת הגת. בד - כל שעת הבד. רצירה⁹ - אין פחות משנים עשר חדש. אמר רבי נחמיה: במה דברים אמורים? באלו העושין בעפר שחור, אבל באלו העושין בעפר לבן - כוונס את גרנו ומסתלק.

ח, יא השואל פנדק מחברו ללינה - אין פחות מיום אחד. לשביתה - אין פחות משני ימים. לנשואין - אין פחות משלשים יום. השואל מחברו חלוק לילה בו לבית האבל - כדי שילך ויחזור. לבית המשתה - כל היום. לבית האבל ולבית המשתה שלו - אין פחות משבעה ימים. רבי שמעון אומר: אין פחות מן שתי שבתות, מפני שבית חמיו באין אצלו שבת שניה. וכן היה רבי שמעון בן גמליאל אומר: האומר לחברו השאילני חלוקה, ואלך ואבקר את אבא שהוא חולה, והלך ומצאו שמת - קורע ומשלם את נזקה. שאלו הימנו סתם - אין רשאי לגע בו.

ח, יב השוכר בית מחברו - ממחה בידו על מקום התנור, ואין ממחה בידו על מקום הכירה. שכר הימנו חצר - אין ממחה בידו, לא על מקום התנור ולא על מקום הכירה,

⁹ בית היוצר, מקום שעושים שם כלי חרס.

אֵלָא מַעֲמִיד אַתְּ הַתְּנוּר בְּמָקוֹם הָרְאוּי לוֹ, וְאַתְּ הַכִּירָה בְּמָקוֹם הָרְאוּי לָהּ. הַזְּכַל הַיּוֹצֵא מִן הַחֶצֶר, מֵה שֶׁהוּא קוֹלֵט בְּאֹיֹר - הָרִי הוּא שְׁלוֹ, שְׁבִרְפֹת וְשִׁבְחָצֶר - הָרִי הֵן שֶׁל בַּעַל חֶצֶר.

ח,יג המִשְׁפִּיר בֵּית לְחִבְרו וְנִתְנַנֵּעַ, אוֹמֵר לוֹ: הָרִי שֶׁלֶף לְפָנֶיךָ, הַקְדִּישוּ - הִדָּר בּוֹ מַעֲלָה שָׁכַר לְהַקְדֵּשׁ. הַשּׁוֹכֵר בֵּית מַחְבְּרו, מַעֲמִיד בּוֹ רַחִים שֶׁל חֲמוֹר, אֲבָל לֹא רַחִים שֶׁל יָד, וְלֹא מִרְתָּף מִפְּנֵי שִׁמְכַחִישִׁים אֶת הַכֶּתְלִים. וְלֹא יִגְדַל בּוֹ אֶת הַתְּרַנְגוּלִים מִפְּנֵי שֶׁהֵן מַחֲטִטִּין אֶת הַכֶּתְלִים. וְלֹא יַעֲשֶׂה בְּתוֹכוֹ מַכְתֶּשֶׁת קְבוּעָה מִפְּנֵי שִׁמְזִיעַ אֶת הַכֶּתְלִים. וְלֹא יַעֲשֶׂה רֶפֶת בְּקֹר וְלֹא אוֹצֵר שֶׁל תְּבוּאָה.

ח,יד המִשְׁפִּיר בֵּית לְחִבְרו בְּשָׁנִים עֶשֶׂר זְהוּבִין לְשָׁנָה - הָרִי זֶה מַחְלֶקֶן כָּל יָמוֹת הַשָּׁנָה עַד אֲדָר. נִתְעַבְרָה שָׁנָה, זֶה אוֹמֵר עַד אֲדָר רִאשׁוֹן, וְזֶה אוֹמֵר עַד אֲדָר שֵׁנִי - חוֹלְקִין בֵּינֵיהֶן. עַד סוּף אֲדָר, זֶה אוֹמֵר עַד סוּף אֲדָר רִאשׁוֹן וְזֶה אוֹמֵר עַד סוּף אֲדָר שֵׁנִי - חוֹלְקִין בֵּינֵיהֶן. הַמִּשְׁפִּיר בֵּית לְחִבְרו, וְנָפַל - חִיב לְהַעֲמִיד לוֹ בֵּית. הִיָּה מְקָרָה בְּאֲרָזִים - לֹא יִקְרְנוּ בְּשִׁקְמִים. בְּשִׁקְמִים - לֹא יִקְרְנוּ בְּאֲרָזִים. הִיוּ בּוֹ חִלּוּנוֹת - אֵינּוּ רִשְׁאֵי שֶׁלֹּא לְפָתַח בּוֹ חִלּוּנוֹת. לֹא הִיוּ בּוֹ חִלּוּנוֹת - אֵינּוּ רִשְׁאֵי לְפָתַח בּוֹ חִלּוּנוֹת. אֵימִתִּי? בְּזִמָּן שֶׁשָּׁכְרוּ לְזִמָּן מְרַבָּה, אֲבָל שָׁכְרוּ מִמֶּנּוּ לְזִמָּן מַעֲט - אוֹמֵר לוֹ הָרִי שֶׁלֶף לְפָנֶיךָ.

מִסְכַּת בְּבֵא מְצִיעָא פְּרָק תְּשִׁיעִי

ט,א הַשּׁוֹכֵר אֶת הַשְּׂדֵה מַחְבְּרו, וְהִיָּה בֵּה תְּבוּאָה לְקַצֵּר, עֲנָבִים לְבַצֵּר, זֵיתִים לְמִסּוֹק - הָרִי אֵלּוֹ שְׁמִין אוֹתָהּ. וְשְׁמִין לוֹ תְּבוּאָה קְצוּרָה, עֲנָבִים בְּצוּרוֹת, זֵיתִים מְסוּקִין - אֵין שְׁמִין לוֹ. הַנִּיחָה וְיִצָּא, וְהִיָּה בֵּה תְּבוּאָה לְקַצֵּר, עֲנָבִים לְבַצֵּר, זֵיתִים לְמִסּוֹק - הָרִי אֵלּוֹ שְׁמִין לוֹ. כִּיצַד שְׁמִין לוֹ? אִם הִיָּה שְׁכִיר - נוֹתֵינן לוֹ לְפִי שְׁכִירוֹתוֹ, קִבְּלוּ לְפִי קִבְּלוֹתוֹ.

ט,ב הַחוֹכֵר שְׂדֵה בֵּית הַשְּׁלֶחֶין מַחְבְּרו - אֵין פְּחוֹת מְשֻׁנִּים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, שְׂדֵה בֵּית הַבַּעַל - כּוֹנֵס אֶת גְּרֵנוֹ וּמִסְתַּלֵּק, שְׂדֵה בֵּית הַשְּׁלֶחֶין אֲנִי שׁוֹכֵר מִמֶּךָ, שְׂדֵה בֵּית הָאֵילָן אֲנִי שׁוֹכֵר מִמֶּךָ, יָבֵשׁ הַמַּעֲיָן נִקְצָץ הָאֵילָן - חִיב לְהַעֲמִיד לוֹ מַעֲיָן אַחֵר, וְחִיב לְהַעֲמִיד לוֹ אֵילָן אַחֵר, שְׂדֵה בֵּית הַשְּׁלֶחֶין זֶה אֲנִי שׁוֹכֵר מִמֶּךָ, שְׂדֵה בֵּית הָאֵילָן זֶה אֲנִי שׁוֹכֵר מִמֶּךָ, יָבֵשׁ הַמַּעֲיָן נִקְצָץ הָאֵילָן - מִנְכָּה לוֹ מִן חֲכוּרוֹ. הַשּׁוֹכֵר שְׂדֵה מַחְבְּרוֹ וְהִיוּ בּוֹ אֵילָנוֹת, מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לְהַשְׁכִּיר אֵילָנוֹת עִם הַשְּׂדוֹת - הָרִי הֵן שֶׁל שׁוֹכֵר. בְּפָנֶי עֲצָמָן - הָרִי הֵן שֶׁל מַשְׁפִּיר.

ט,ג הַלוֹקַח שְׂדֵה קִיצָה¹⁰ מַחְבְּרו, וְהִיוּ בֵּה תְּפוּחִין וְרַמּוּנִים. רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כָּל שֶׁלֹּא הִיָּה בְּכֹלל הַקִּיץ - הָרִי הוּא שֶׁל מוֹכֵר. עֲשֶׂה בְּדֶרֶךְ אַחֵר עַד שֶׁלֹּא כָּלָה הַקִּיץ - הָרִי הוּא שֶׁל לּוֹקַח. מִשִּׁיכְלָה הַקִּיץ - הָרִי הוּא שֶׁל מוֹכֵר. הַשּׁוֹכֵר שְׂדֵה יָרֵק מַחְבְּרו, וְהִיָּה בּוֹ שׁוּרָה שֶׁל יָרֵק אַחֵר - הָרִי הוּא שֶׁל לּוֹקַח, וְאִם הִיָּה מְקַצֵּה בְּפָנֶי עֲצָמוֹ - הָרִי הוּא שֶׁל מוֹכֵר. הַחוֹכֵר שְׂדֵה מַחְבְּרו - לֹא יִהְיֶה גְרָה שְׁנָה וְזוֹרְעָה שְׁנָה, אֲלֹא נֵר חֲצִיָּה וְזוֹרַע חֲצִיָּה, כְּדֵי שִׁיָּהּ לוֹ מֵאֵין לְגִבּוֹת. הַשּׁוֹכֵר שְׂדֵה מַחְבְּרו, וְהִיָּה גְרָה שְׁנָה וְזוֹרְעָה שְׁנָה אַחַת - לֹא יֵאמַר לוֹ לְגִנָּן, תֵּן לִי חֲכִירֵי שֶׁל שְׁתֵּי שָׁנִים, אֲלֹא נוֹתֵן לוֹ שֶׁל שְׁנָה שְׁנָה בְּפָנֶי עֲצָמָה. הַשֵּׁם קָמְתוֹ שֶׁל חֲבֵרו בַּעֲשֶׂרֶת כּוּרִין חֲטִיץ, וְעֲשֶׂתָה בְּפַחוֹת אוֹ בְּיוֹתֵר - נוֹתֵן לוֹ שׁוּמוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עֲשֶׂתָה בְּפַחוֹת - נוֹתֵן לוֹ שׁוּמוֹ. בִּיתֵר - נוֹתֵן לוֹ כָּל מֵה שֶׁהַשְּׂדֵה עוֹשֶׂה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: עוֹלָה וְיִוֹרֵד עִמּוֹ, וְכִשֵּׁם שֶׁהִלְקִיחָהּ בְּכֶסֶף בְּשִׁטַּר וּבְחֻזְקָה, כֶּף שְׁכִירָה בְּכֶסֶף בְּשִׁטַּר וּבְחֻזְקָה.

ט,ד הַמְּקַבֵּל שְׂדֵה מַחְבְּרו, מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לְתַן פּוֹל בְּשַׁעֲרוֹיִן - נוֹתֵן פּוֹל בְּשַׁעֲרוֹיִן שַׁעֲרוֹרִים כְּפָלִים בְּחֹטִים - נוֹתֵן כְּפָלִים בְּחֹטִים, וְכָל דָּבָר שֶׁמִּתְקַבֵּל לְאוֹצֵר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עֲדָשִׁים וְכַרְשִׁינִין - הָרִי הֵן כְּחֲטִיץ. וְכָל דָּבָר

¹⁰ מכר לו את השדה לפירות קיץ שבה.

לזרעה שניה, שניה ולא צמחה - אין כופין אותו לזרעה שלישית.

טז, המוכר זרעוני גנה לחברו זרעים שאינן נאכלין, זרען ולא צמחו - חייב באחריותן. זרעים הנאכלים, זרען ולא צמחו - אין חייבין באחריותן. ואם התנה עליו מתחלה לזרע - חייב באחריותן. מה נותן לו? דמי הזרע. ויש אומרים: כל יציאותיו. המקבל שדה מחברו לטע - הרי זה מקבל עליו עשר ביראות לבית סאה. יתר על כן, מגלגלין עליו את הכל.

טח, המקבל שדה מחברו לטע, מקום שנהגו להיות נוטע על ארבע ארבע, ועל חמש חמש, ועל שש שש, ועל שבע שבע, ואין משנה ממנהג המדינה. המקבל שדה מחברו לטע. עד מתי חייב לטפל בנטיעות? עד כדי שיחולו. רבי שמעון בן גמליאל אומר: בתאינים משיעכבו המחרשה. המקבל כרם מחברו - חייב לטפל בו, עד שיעשנה יין זיתים, עד שיעשם צבור פשתן, עד שיעשנו קורצין - חולק ונותן לו. זה מכניס חלקו לעיר, וזה מכניס חלקו לעיר. המקבל שדה תאינים מחברו, מקום שנהגו לעשותן קציעות - עושה אותן קציעות, גרוגרות - עושה אותן גרוגרות. דבלה - עושה אותן דבלה. ואין משנין ממנהג המדינה. המקבל שדה ירק מחברו, מקום שנהגו למכור בשוק - מוכר בשוק. בשדה - מוכר בשדה, ואין משנין ממנהג המדינה. החוכר שדה מחברו, אפלו לא חכרו הימנו אלא לזיתים, לא יאמר לו אין לך בה אלא

שמתקבל לאוצר. מקום שנהגו להושיב שומר למחצה לשליש ולרביע - יושיבו. ואין משנין ממנהג המדינה.

טו, המקבל שדה מחברו משזכה בה הובירה - שמין אותה כמה ראויה היא לעשות ונותן לו, ואין שמין אותה כנגד שדות שבצדה, שמא זו נירה וזו אינה נירה זו, מזבלת וזו אינה מזבלת, זו מטיבה וזו אינה מטיבה, אלא שמין אותה כמה היא ראויה לעשות, ונותן לו, שכותב לו: "אם אוביר ולא אעביד אשלם במיטבא". המקבל שדה מחברו ולא עשתה, אם יש בה כדי להעמיד כרי - חייב לטפל בה, שכך הוא כותב לו: "אנא אניר ואזרע ואדוש ואקצר ואוקים כריא ואת תיתי ותיסב פלגא בעבורא ובתבנא ואנא בעמלי ובנפקת ידי פלגא". וכשם ששדה הזרע אם יש בה כדי להעמיד כרי - מטפל בה, כך שדה בית האילן, אם יש בה כדי להעמיד יציאותיו - מטפל בה. ואם לאו - אין מטפל בה. המקבל שדה מחברו - קוצר ומעמר ודש וזורה. הכילין¹¹, והחפורות¹², הסנטר¹³, והאנקולמוס¹⁴ - באים ונוטלים מן האמצע. הבריר¹⁵, והבלין¹⁶, הספור, וההפן¹⁷, בזמן שבאין מכח בעל הבית - נוטלין מכח בעל הבית. מכח ארס - נוטלים מכח ארס. ואין משנין ממנהג המדינה.

טו, המקבל שדה מחברו, ומת, לא יאמר לבניו: "תנו לי מה שאכל אביכם". וכן הן לא יאמרו לו: "תן לנו מה שעשה אבינו", אלא שמין לו. המקבל שדה מחברו, זרעה שנה ראשונה ולא צמחה, כופין אותו

¹⁵ ממונה על בארות מים לרחיצה.

¹⁶ מהמם מרהצאות.

¹⁷ או זה שממונה לשטוף זרם מים אחרי העבודה כדי לשטוף את הזיעה. ויש גורסים והספן, שמעביר את המוגיעים לשדה כספינה על גבי נהר.

¹¹ המודדים את השדות.

¹² חפירת בורות.

¹³ הממונה מן העיר להגיד ולהראות תחומי השדות שמי זה ושל מי זה.

¹⁴ סופר ממונה לכתוב מספר הבתים והשדות וכמה מס יש לגבות מהם.

זיתים בלבד, אלא כל הפרות שעושה - הרי אלו שלו.

ט, החוכר שדה מחברו לזרע - אין לו באילן, בין שיאמר לו: אכזר שדה זו, אורע שדה זו, אעשה שדה זו, אבל אם אמר לו: חזר שדה זו, זרע שדה זו, עשה שדה זו - כל הפרות שעושה, הרי אלו שלו. החוכר שדה ניר מחברו, והיה נרה שנה אחת וזרעה שנה אחת, עמד עליו בשעת הניר, ואמר לו: תן לי חכירות של שתי שנים - אין שומעין לו, אלא ימתין עד שתגיע גרן. החוכר שדה מחברו - לא יהא נרה שנה אחר שנה, חכרה הימנו לזמן מרבה, נרה שנה אחר שנה, וזרעה שנה אחר שנה. החוכר שדה מחברו - לא יהא נר חציה וזרעה חציה, ולא זרעה שני מינין. החוכר שתי שדות, נר אחת וזרע שני מינין. החוכר ניר מחברו, נר חציה וזרע חציה, וזרעה מינין הרבה. החוכר שדה תבואה מחברו, לא יאמר לו איני בא עד שתכלה, ואינו רשאי לזרעה פעמים. החוכר שדה אילן מחברו, לא יאמר לו: 'איני בא עד שיכלו פרות מתוכה', ואינו רשאי לאכלה פעמים.

ט, המקבל שדה מחברו, נרה ולא זרעה - נותן לו חכורו, אף על פי כן שמיין לו, שאינו דומה מניחה נרה למניחה שלף¹⁸. החוכר שדה מחברו לשחת וגזזה, כל הפרות שעושה - הרי אלו שלו. חכרה לזרע וגזזה לשחת, לא יאמר: 'הריני ממתין עד שיכלה אותו המין מתוכה', אלא כל הפרות שעושה - הרי אלו שלו.

ט, המקבל שדה מחברו שנים מועטות - אין לו בקורות שקמה. לפיכך הזמורות והקנים שלו. קבלה ממנו שבע שנים, מקום שנהגו לזרעה פשתן, אפלו חמש שנים - זרעה שנה שניה פשתן, ויש לו בקורות שקמה. המקבל שדה מחברו לזרעה שעורין - לא יזרעה תלתן, תלתן - לא יזענה מקשה, מקשה - יזרעה תלתן. תלתן -

יזרעה שעורין. חטים - לא יזרעה פשתן. פשתן - יזרעה חטים. המקבל שדה מחברו לזרעה חטין - לא יזרעה שעורין. שעורין - לא יזרעה פשתן. פשתן - יזרעה שעורין. שעורין - יזרעה חטין.

ט, השוכר שדה מחברו, ועמד השוכר והשכירה לאחר - רשאי בעל הבית, שיאמר לו: אין לי חשבון עם כל אדם אלא עמך. עמד בעל הבית והשכירה לאחר - רשאי השוכר שיאמר לו: אין לי חשבון עם כל אדם אלא עמך. עמד בעל הבית ומכרה - מחשבין עם בעל הבית, וכדרך שהערים השני ונהנה משלם לראשון. עמד בעל הבית והקדישה - אינה מקדשת עד שתחזר לרשותו. וכל מה שנהנה הימנה - הרי הוא הקדש. עמד השוכר והקדישה - הרי זו מקדשת עד שתצא מרשותו, ומעלה שָׁכר לבעלים, ומעלה שָׁכר להקדש.

מִסְכַּת בְּבֵא מְצִיעָא פְּרָק עֶשְׂרִי

י, המלוה את חברו סתם - אין פחות משלשים יום. ובמדינה שהיא נוהגת פחות מכן או יתר על כן - אין משנין ממנהג המדינה. שכיר שעות ביום - גובה כל היום. שכיר שעות בלילה - גובה כל הלילה וכל היום. שכיר שבת, שכיר חדש, שכיר שנה, שכיר שבוע, יצא ביום - גובה כל היום. יצא בלילה - גובה כל הלילה. ועל בלן, אינו עובר עליהן אלא לילה הראשון בלבד. הכובש שכר שכיר - עובר משום חמשה לאוין, משום "בל תעשק", ו"בל תגזול", ו"בל תלין פעלת שכיר אתך עד בקר", "ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש פי עני הוא". אחד שכר אדם ואחד שכר בהמה ואחד שכר כלים - עובר משום שמות הללו. רבי יוסי אומר: שכר אדם - עובר משום שמות הללו, שכר בהמה ושכר כלים - עובר משום כל תעשק. גר תושב - עובר משום כל תעשק ומשום ביומו תתן שכרו. המחזה אצל חנוני ואצל שלחני - הן עוברין עליו

¹⁸ אחר קצירת התבואה ממנה.

שֶׁהֵן שְׁנֵי כְּלִים הַמְּשֻׁמָּשִׁין מְלֹאכָה אַחַת - חֵיב עַל זֶה בְּעֶצְמוֹ וְעַל זֶה בְּעֶצְמוֹ. הֵיוּ לוֹ חֲמִשָּׁה רִיחִים - אֵין רִשָּׁאֵי לְמִשְׁכָּן אֶפְלוּ אַחַת מֵהֶן, אִם אֵין עוֹשֶׂה מְלֹאכָה אֲלֵא בְּאַחַת מֵהֶן - אֵין חֵיב אֲלֵא עַל אוֹתָהּ בְּלִבָּד.

וְהוּא אֵין עוֹבֵר עָלֶיהֶן. וְאִם הִתְנָה עִמּוֹ מִתְחִלָּה עַל מִנְתַּן כֶּן, אַף הֵם אֵין עוֹבְרִין עָלָיו וְהוּא אֵין עוֹבֵר עָלֶיהֶן. וְאִם אָמַר לְאַחַר לְשֹׁכֵר לוֹ - זֶה אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו.

יב, הַשְּׂכִיר - נִשְׁבַּע בְּזַמְנוֹ וְנוֹטֵל. עֵבֶר זְמַנו - אֵין נִשְׁבַּע וְנוֹטֵל. אִם יֵשׁ עֲדִים שֶׁתְּבַעוּ בְּתוֹךְ זְמַנו, וְאֶפְלוּ לְאַחַר זְמַנו - הֵרִי זֶה נִשְׁבַּע וְנוֹטֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּזַמֵּן שֶׁאָמַר לוֹ 'נִתְתִּי לְךָ שְׂכָרְךָ', וְהוּא אוֹמֵר: 'לֹא נִתְתִּי לִי'. אָבֵל אִם אָמַר: 'לֹא נִשְׂכַּרְתִּי', וְהוּא אוֹמֵר: 'לֹא! שְׂכַרְתִּיךָ'. סָלַע אָמַרְתִּי לְךָ, וְהוּא אוֹמֵר שְׁתִּים אָמַרְתִּי לִי - הַמּוֹצִיא מִחִבְרוֹ עָלָיו הִרְאִיָּה. הַנּוֹתֵן כְּלָיו לְאֵמֶן לְעִשׂוֹת, וְגִמְרָה מְלֹאכְתּוֹ, אֶפְלוּ הוּא אֲצִלוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים - אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו. הַחֲזִירוֹ לוֹ בְּחִצּוֹת הַיּוֹם, כִּיּוֹן שֶׁשָּׁקַעַה הַחֲמָה - עוֹבֵר עָלָיו.

יג, הַמְלוּהָ אֶת חִבְרוֹ - אֵינוֹ רִשָּׁאֵי לְמִשְׁכָּנוֹ. וְאִם מִשְׁכָּנוֹ - צָרִיךְ לְחֹזֵר לוֹ, וְעוֹבֵר עַל כָּל שֵׁם וְשֵׁם שֵׁיִשׁ בּוֹ. שְׁלִיחַ בֵּית דִּין הִבָּא לְמִשְׁכָּן, הוּא עוֹמֵד מִבְּחוּץ וְהִלָּה מוֹצִיא לוֹ אֶת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כד): "בְּחוּץ תַּעֲמֹד" וְגו'. מִשְׁכָּנוֹ בְּשְׁנֵי כְּלִים, אֶחָד שְׂצָרִיךְ לוֹ וְאֶחָד שְׁאֵין צָרִיךְ לוֹ, זֶה שְׂצָרִיךְ לוֹ - נוֹטֵלוֹ וּמְחִזִּירוֹ. וְזֶה שְׁאֵין צָרִיךְ לוֹ - נוֹטֵלוֹ וְאֵין מְחִזִּירוֹ. וְאִם מְחִזִּירוֹ עַד עוֹלָם, לְמָה הוּא נוֹטֵלוֹ? רַבִּי אוֹמֵר: אוֹמֵר אֲנִי, שְׂמָא תְּבוּאָה שְׂמִיטָה וְתִשְׁמַטְנֵהּ, אוֹ שְׂמָא יָמוּת הִלָּה וְנִמְצְאוּ מִטְּלָלִין בְּיַד הַיּוֹרְשִׁין. אֲלֵמְנָה, בֵּין שְׁהִיא עֲנִיָּה בֵּין שְׁהִיא עֲשִׁירָה - אֵין רִשָּׁאֵי לְמִשְׁכָּן, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כד): "לֹא תִחַבֵּל בְּגֵד אֲלֵמְנָה"; אַחַת עֲנִיָּה וְאַחַת עֲשִׁירָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: עֲנִיָּה - אֵין רִשָּׁאֵי לְמִשְׁכָּן. עֲשִׁירָה - נוֹטֵל וְאֵין מְחִזִּיר, שְׁלֹא יְהֵא הוֹלֵךְ וּבָא אֲצִלָּה שְׁלֹא לְהִשְׂיָאָה שֵׁם רַע. חֵבֵל בּוֹ זוּג שֶׁל מִסְפָּרִים צָמַד שֶׁל פְּרוֹת חֵיב עַל זֶה בְּעֶצְמוֹ וְעַל זֶה בְּעֶצְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כד): "לֹא יִחַבֵּל רִחִים וְרִכָּב"; מַה רִחִים וְרִכָּב מִיְחָדִים שְׁנֵי כְּלִים הַמְּשֻׁמָּשִׁין מְלֹאכָה אַחַת וְחֵיב, עַל זֶה בְּעֶצְמוֹ וְעַל זֶה בְּעֶצְמוֹ, אַף כָּל

		Standard Time		
1	ראשון Sunday	יד 14	6:27 _____ נץ החמה	5:14 _____ עלות השחר
			9:03 _____ סו"ז קר"ש - גר"א	8:27 _____ סו"ז קר"ש - מג"א
2	שני Monday	טו 15	9:55 _____ סו"ז תפלה - גר"א	9:31 _____ סו"ז תפלה - מג"א
			6:04 _____ צה"כ לשיטת ר"ת	4:51 _____ שקיעה
			בבלי: ערובין פד • ירושלמי: מגילה כד • תוספתא: בבא מציעא ד נ"ך: אסתר ג-ד • רמב"ם: שבת ז	
תענית שני בתרא				
3	שלישי Tuesday	טז 16	6:29 _____ נץ החמה	5:16 _____ עלות השחר
			9:03 _____ סו"ז קר"ש - גר"א	8:27 _____ סו"ז קר"ש - מג"א
4	רביעי Wednesday	יז 17	9:55 _____ סו"ז תפלה - גר"א	9:31 _____ סו"ז תפלה - מג"א
			6:03 _____ צה"כ לשיטת ר"ת	4:50 _____ שקיעה
			בבלי: ערובין פה • ירושלמי: מגילה כה • תוספתא: בבא מציעא ה נ"ך: אסתר ה-ו • רמב"ם: שבת ח	
5	חמישי Thursday	יח 18	6:30 _____ נץ החמה	5:17 _____ עלות השחר
			9:04 _____ סו"ז קר"ש - גר"א	8:28 _____ סו"ז קר"ש - מג"א
6	ששי Friday	יט 19	9:55 _____ סו"ז תפלה - גר"א	9:31 _____ סו"ז תפלה - מג"א
			6:02 _____ צה"כ לשיטת ר"ת	4:49 _____ שקיעה
			בבלי: ערובין פו • ירושלמי: מגילה כו • תוספתא: בבא מציעא ו נ"ך: אסתר ז-ח • רמב"ם: שבת ט	
7	שב"ק Shabbos	כ 20	6:31 _____ נץ החמה	5:18 _____ עלות השחר
			9:04 _____ סו"ז קר"ש - גר"א	8:28 _____ סו"ז קר"ש - מג"א
8	שבת Shabbos	כא 21	9:56 _____ סו"ז תפלה - גר"א	9:32 _____ סו"ז תפלה - מג"א
			6:01 _____ צה"כ לשיטת ר"ת	4:48 _____ שקיעה
			בבלי: ערובין פז • ירושלמי: מגילה כז • תוספתא: בבא מציעא ז נ"ך: אסתר ט-י • רמב"ם: שבת י	
9	יום טוב Candle Lighting 4:29 ודלקת הנרות	כב 22	6:32 _____ נץ החמה	5:19 _____ עלות השחר
			9:05 _____ סו"ז קר"ש - גר"א	8:29 _____ סו"ז קר"ש - מג"א
10	יום טוב Candle Lighting 4:29 ודלקת הנרות	כג 23	9:56 _____ סו"ז תפלה - גר"א	9:32 _____ סו"ז תפלה - מג"א
			6:00 _____ צה"כ לשיטת ר"ת	4:47 _____ שקיעה
			בבלי: ערובין פח • ירושלמי: מגילה כח • תוספתא: בבא מציעא ח נ"ך: דניאל א-ב • רמב"ם: שבת יא	
11	יום טוב Candle Lighting 4:29 ודלקת הנרות	כד 24	6:33 _____ נץ החמה	5:20 _____ עלות השחר
			9:06 _____ סו"ז קר"ש - גר"א	8:30 _____ סו"ז קר"ש - מג"א
12	יום טוב Candle Lighting 4:29 ודלקת הנרות	כה 25	9:57 _____ סו"ז תפלה - גר"א	9:33 _____ סו"ז תפלה - מג"א
			5:59 _____ צה"כ לשיטת ר"ת	4:46 _____ שקיעה
			בבלי: ערובין פט • ירושלמי: מגילה כט • תוספתא: בבא מציעא ט נ"ך: דניאל ג-ד • רמב"ם: שבת יב	
13	יום טוב Candle Lighting 4:29 ודלקת הנרות	כו 26	6:35 _____ נץ החמה	5:22 _____ עלות השחר
			9:06 _____ סו"ז קר"ש - גר"א	8:30 _____ סו"ז קר"ש - מג"א
14	יום טוב Candle Lighting 4:29 ודלקת הנרות	כז 27	9:57 _____ סו"ז תפלה - גר"א	9:33 _____ סו"ז תפלה - מג"א
			5:57 _____ צה"כ לשיטת ר"ת	4:44 _____ שקיעה
			בבלי: ערובין צ • ירושלמי: מגילה ל • תוספתא: בבא מציעא י נ"ך: דניאל ה-ו • רמב"ם: שבת יג	

ווען די זעקסט עס פאסירט אן אויסערגעווענליכע זאך, זאלסטו נישט זאגן
 אז ס'איז פונקט אזוי געשען, נאר די זאלסט גלייבן אז דאס האט זיכער דער
 אייבערשטער געפירט אזוי.
 (ספר המדות אות אמונה סימן ג')